

EREZIILE APUSULUI

Ieromonah Visarion Moldoveanu

www.mirem.ro

EREZIILE APUSULUI

**Despre scrierile și învățăturile
Sfinților Părinți asupra
Catolicismului**

Ieromonah Visarion Moldoveanu

ISBN 960-243-710-7

© Society of Orthodox Studies

SPOUDON

Thessalonica - Greece

2007

Printed in Romania

Mulțumim

Prea Cucernicului Părinte Theodoros Zisis, distins profesor al Facultății de Teologie Ortodoxă din Tesalonic, pentru bunăvoința de a ne acorda dreptul și binecuvântarea publicării acestei lucrări apologetice, spre slava Bisericii Ortodoxe de pretutindeni.

„Este un Domn, o Credință, un Botez.”
(Efeseni 4:5)

*

„Iară Duhul aievea zice că în cele de apoi vremi, se vor depărta mulți de credință, luând aminte la duhuri de înșelăciune și învățături ale dracilor.” (I Timotei 4:1)

*

„Acestea arătându-le fraților, bun slujitor vei fi lui Iisus Hristos, hrănindu-te cu cuvintele credinței și ale celei bune învățături, căreia ai urmat. Iar cele spurcate și băbești basme le părăsește și te învață pe tine către buna credință.” (I Timotei 4:6-8)

ÎNDEMN LA DISCERNĂMÂNT

Întocmită sub forma unei colecții ortodoxe de scrieri bisericești, această alcătuire apologetică se apleacă asupra acelor creștini ortodocși care doresc să se împărtășească din „cugetul Bisericii” și să asculte în același timp sfătuirea Sfinților întru cele de folos pentru apărarea adevărului Ortodoxiei împotriva noilor forme luate de vechile erezii și păgânisme.

Poate mulți se vor aștepta să găsească printre rândurile acestei cărți cuvinte „grele” cu înțelesuri „anti”, pline de fanatice justificări și osânditoare atitudini ce anatemizează din start orice replică a cititorului. Ei bine, abordarea de față este străină acestui „duh”.

Lăsând Sfinții să ne vorbească nepătimaș despre religiile Apusului, aflăm de fapt cum arată și unde se găsește dreapta-credință apostolică, de ce Biserica este doar una și ce trebuie să facem pentru a ne uni cu Hristos, primind în același timp simple și delicate îndemnuri către o alegere întru adevăr a propriei conștiințe. De altfel, în jurul acestor *povățuiri*

duhovnicești se zidește întreaga lucrare. Este, dacă vrei, un manual de învățare a discernământului duhovnicesc în aceste tulburate veacuri.

Ținând calea iubirii întru adevăr și deslușind cu iscusință ispita „religiilor creștine”, Sfinții ne arată cum în Apusul umanist s-a produs în ultimele secole o îngrijorătoare schimbare asupra *înțelegerii teologice* și a *simțirii duhovnicești* privitoare la esența creștinismului apostolic.

Noile „ispite” ale veacului, cu rădăcinile adânc înfipite în pofta firii omenești căzute, sunt cele care jertfesc teologiile zilelor noastre pe altarul unui dumnezeu universal valabil, un fel de zeitate cu tentă hristică întru care toate confesiunile, sectele, organizațiile și grupările creștine își vor „recunoaște” chemarea mesianică. Bineînțeles, vorbim aici de un creștinism teatral, de o parodie religioasă în care joacă un fals Hristos cu replici și minuni mincinoase și o puzderie de „biserici” - decor ce ascund și idolatrizează filozofii în care omul este învățat sistematic cum să se răzvrătească împotriva lui Dumnezeu.

Arhitecții și slujitorii acestor sisteme religioase, pe cât de diabolice pe atât de globalizatoare, și-au dat seama că supunerea lumii și îngenuncherea omului nu se mai poate face prin arderea pe rug, prin cuceriri religioase, ateism sau războaie politice, ci printr-o nouă, subtilă și atrăgătoare mentalitate religioasă în care nu mai este omul vinovat pentru păcat, desfrânare, boală, chin, durere sau moarte, ci vina acestor „schingiuri ale umanității” o poartă în întregime „jugul” prea greu al lui Hristos. Se cere atunci o soluție religioasă care să elimine ideea de păcat, să „descătușeze” libertatea, iubirea, pacea, progresul, omul, dar mai ales creștinismul „dur și învechit” de persoana prea „ascetică” a lui Iisus Hristos și înlocuirea Dumnezeului cel Răstignit și Înviat

cu un „christ” umanist și „înțeleghător” ce nu mai cere *nimic* omului decât să „creadă” în ceva, un „christ” uimit în fața progresului științific și prea neputincios înaintea îndestulării materiale. Așa au apărut creștinismele fără de Hristos și hristoșii fără de Creștinătate.

Nu întâmplător firele istorice ale eresurilor creștine și păgânismelor întemeietoare de crezuri, religii și zei au ajuns astăzi mai mult ca oricând să-și înnoade vârfurile prin redescoperirea asemănarilor religioase. Și nu întâmplător există deja în vremurile noastre o organizație care se străduiește să netezească și să călăuzească drumurile tuturor religiilor acestei lumi într-un singur punct. Este simplu de înțeles pricina, căci același duh rău care a aruncat și la umbra căruia au crescut semințele „necredințelor” în lume, netezește acum terenul venirii triumfale a Antihristului. Neputând nimici Biserica lui Hristos, Satan a ales ca în fiecare dintre crezurile păgânești și eretice ale lumii, pe lângă crearea unei „umbre” ale unei false dumnezeiri, a unui „hristos” deformat, să lase și câteva „porțițe teologice” prin care Antihrist să-și facă la momentul potrivit în chip „legal” și „corect” simțită chemarea și prezența. În tratarea Catolicismului din prezentul volum vom vedea că „slăbiciunea” stă ascunsă în spatele „virtuților”, adică în omul papă și filozofia umanistă. Dar să înțelegem mai bine privind lupta omenirii pentru pace...

Într-o lume în care toate religiile se roagă într-un glas aceluiși „dumnezeu” pentru pace, unde „despărțirea bisericilor” este o pricină de război, unde pacea cea dinafară, a lumii, este totuna cu pacea întru Hristos, într-o lume în care prietenia dintre oameni, dintre națiuni sau renunțarea la lupte și războaie înseamnă pace - al cărei steag alb flutură de pe vârfurile zidurilor ridicate de rebeliuni, revoluții sau reforme de orice fel, ei bine, doar niște nebuni mai pot cuteza să i se

împotrivesc. Da, însă cei care afară de mântuirea sufletului și mărturisirea adevărului nu mai au pentru ce să se împotrivesc căderii acestei lumi sunt tocmai Sfinții, acei bineplăcuți ai lui Dumnezeu care viețuind în lume trăiesc în afara ei, acei preafelicți care au găsit cu adevărat pacea - cea lăuntrică, a inimii - prin **împăcarea** cu Dumnezeu și **re-înfrățirea** cu Hristos.

Este adevărat că omenirea zilelor noastre nu încetează să-i defaimă pe cei ce țin la trăinicia credinței ortodoxe și se opun păcii lumești, ca și cum aceștia ar fi niște fanatici, retrograzi și devotați unor forme învechite. Însă Hristos nu a adus lumii și nici nu a lăsat Apostolilor o pace inter-religioasă, o pace mondială, o pace a adunărilor ecumeniste sau a unițiilor „creștine”, o pace care înseamnă război cu Hristos, o pace exterioară, lumească, omenească, pământească, firească, ci însăși Pacea dumnezeiască care odată dobândită nu mai îndeamnă inima la a mai căuta o altă pace în afara ei: „*Pace vă las vouă, pacea Mea o dau vouă, nu precum dă lumea vă dau Eu.*” (Ioan 14.27) „*Acestea vi le-am grăit, ca întru Mine pace să aveți. În lume necazuri veți avea; dar îndrăzniți. Eu am biruit lumea.*” (Ioan 16.33)

Toată invazia de păgânism și erezie ia acum o mască de „ortodoxie”, de „biserică”, de „creștinism” - camuflaj sub care se reunesc toate organizațiile secularizate și dezgolite de adevărul lui Hristos -, târând Biserica într-o mincinoasă unire religioasă unde Ortodoxia devine o părțică mică și neînsemnată în mozaicul universal al păgâneștilor credințe alături de „hristoșii” grupărilor eretice ale lumii. Cuviosul Serafim Rose adâncește: „*Characterul lumesc al societății a fost lăsat să-și pună amprenta asupra misiunii ortodoxe, care dacă ar fi lăsată în direcția aceasta, ar fi devenit, pur și simplu, o formă de protestantism de rit răsăritean -, adică ar fi păstrat câteva aspecte*

exterioare ortodoxiei, dar în esența ei nu ar fi fost practic cu nimic diferită de protestantismul lumesc, devenit religie.”

Chemarea Bisericii este aceeași, îndemnând la a osebi adevărul de minciună, credința de necredință, Biserica de biserici, Ortodoxia de falsele „ortodoxii”, Hristos de Antihrist. Însă o Biserică zdruncinată de negarea învățăturilor Sfinților Părinți și de nesocotirea Sfințelor Canoane¹, cu o istorie rescrisă sau uitată², cu învățăturile apostolice pângărite și cu scripturile răstălmăcite³ este o biserică pe cruce; o biserică hulită de cei aleși să o apere este o biserică tot mai greu de osebit în vârtoarea noilor curente și filozofii religioase ce promit „mântuirea”. Dreapta credință însă nu este o filozofie interesantă care se poate adapta anumitor împrejurări. E un adevăr de neclintit care trebuie apărat cu orice preț. Și toți trebuie să fim pregătiți să ne apărăm la nevoie credința, după dreptarul și mărturia Sfinților, lămurite prin pătimirea jertfei de Cruce: *„Nimeni să nu ne stăpânească în credința noastră: nici un împărat, nici un ierarh, nici un mincinos sinod, nici altcineva, ci numai Unul Dumnezeu, care atât prin El cât și prin ucenicii Săi ne-a fost dată nouă”* (Sfântul Ierarh Marcu al Efesului).

¹ Înțelegem aici inițiativele ecumeniste personale dar făcute public în numele Bisericii și al Ortodoxiei ale unor profesori teologi, stareți sau ierarhi de a anula sau ignora anatemele Sfințelor Soboare, de a semna tratate unioniste cu eretici sau păgâni în care se recunosc validitatea „tainelor” și „dumnezeirea” acestora, de a se ruga, a sluji sau a se împărtăși „din dragoste” laolaltă protestanți, catolici și ortodocși, și multe alte fapte ce dezbină Biserica și amăgesc sufletele simplilor credincioși.

² Nici până acum Biserica nu se bucură de canonizarea „oficială” a sutelor de martiri și mărturisitori ce au pătitit în **holocaustul** comunist, nici până acum nu putem afla adevărul despre influențele nefaste ale catolicismului și comunismului în România din cărțile de istorie bisericească, nici până acum nu am reușit să ne regăsim identitatea apostolică trecând ca o turmă de barbari din „originile slave” în cele „latine”...

³ Privim cu multă uimire la noile scripturi și cărți de cult „ortodoxe” publicate cu fondurile și la ordinul Consiliului Mondial Ecumenic ce conțin inserții sau deformări protestante, eliminări de pasaje considerate „antisemite” (a se vedea Prohodul), folosirea limbajului lumesc ce abate de la sensul patristic, adăugiri sau cenzuri slugarnice dorințelor de unire ecumenistă (vezi scoaterea Rânduiei de trecere la Ortodoxie a evreilor, protestanților și catolicilor din Moltfelne) și multe alte asemenea.

Celor ce dezbinând Biserica ne vor acuza de dezbinare, celor ce iubind erezia ne vor privi cu ură, aceluia care de dragul ereticilor vor schimba cele ortodoxe, le vom răspunde precum Părinții noștri din vechime ne-au învățat: **că ascultarea cu discernământ este până la păcat, până acolo unde faptele noastre se împotrivesc voinței lui Dumnezeu; că afară de Ortodoxie nu este mântuire deoarece la Hristos nu există iubire fără adevăr și nici adevăr fără iubire, iar în afara Ortodoxiei și a Bisericii lui Hristos noi nu voim a fi, acolo unde șade urâciunea pustiirii prin viclene meșteșugiri...**

pr. V. M.

ASUPRA CATOLICILOR*

Sfântul Simeon al Tesalonicului

După al șaptelea Sobor A-Toată-Lumea, alt sobor nu s-a mai făcut decât cel care se numește al optulea [cel ținut timpul Sfântului Grigorie Palama, n.n.], pe care catolicii îl țin minte. Acest sobor a dat anateme pentru cei ce au îndrăznit a zice că dumnezeiescul Duh purcede și de la Fiul și a așezat a se păzi neschimbate toate ale Sfântului Simbol. Nu știu cum catolicii n-au băgat de seamă aceasta, și se pare însă că din trufie și din înălțarea lor au pățit cele care și pe îngerii cei dintâi i-au surpat și a fost pricinuitoare căderii și morții începătoriilor neamului nostru [Adam și Eva, n.n.]. Deci aceasta a fost pricina mării căderi a bisericii catolicilor, cea dintâi următoare a Simbolului și învățaturii Apostolilor și ale Părinților, și ea era, fiindcă nu ascundem adevărul, întâia a tuturor.

Noi am vrut și am dorit să o avem pe dânsa ca întâia, numai să fi păzit neatins semnul adevăratei credințe. Catolicii însă, înălțându-se cu mintea mai mult decât toți, necugetând la

* Sfântul Simeon Arhiepiscopul Tesalonicului, **Tratat**, Editura Arhiepiscopiei Sucevei și Rădăuților, anul 2002, vol.I, cap.19, 20, 23, 32,69.

cele zise: „*Cel ce vrea să fie întâi, să fie cel din urmă dintre toți*”⁴ și „*Tot cel ce se va înălța pe sine se va smeri*”⁵.

Cu rea cădere au căzut și zac (vai, vai) pururea din trufie, boala netămăduită și rea a celor care nu vor să se tămăduiască cu pocăința, nici nu vor ca plecându-se să se supună Dumnezeuiescului Simbol alcătuit de Părinți prin Dumnezeuiescul Duh, ci mai mult vor să ne tragă și pe noi în acea singură nebunie a lor, lăudându-se cu stăpânirea marelui Petru, însă cu împotrivire umblă în pocăința lui Petru.

Căci Petru cu pocăință, cu lacrimi și cu cea de trei ori mărturisire a dragostei întru Hristos, nu numai că s-a împreunat iarăși cu cei dintâi Apostoli, dar încă s-a pus înaintea lor și s-a hirotonisit păstor turmei lui Hristos. Catolicii însă lăudându-se a avea de căpetenie pe Petru și înălțându-se mai presus de ceilalți, se fac, pe dânșii și pe alții, solitori părăsirii dogmelor celor drepte și altor căderi. Drept aceea, dezbinând mădularele lui Hristos, s-au făcut mai mult decât toți câți s-au pornit oarecând asupra ei, pricinuitori de vătămare, și într-atâția ani au dat mii de pricini de sminteală tuturor fraților celor răscumpărați cu dumnezeiescul sânge al lui Hristos [...]

*

Arhiereul: Cel dintâi adaos este greșeala ce-au făcut [latinii] la Sfântul Simbol al credinței pentru care Părinții au întărit ca nimic să nu se adauge nici să se scoată. Și pe lângă acestea multe altele, depărtându-se de obiceiul cel vechi al Bisericii au născocit de la dânșii, și cu un cuvânt mai toate ale Bisericii, căci latinii aduc la jertfire și azimă întocmai cu obiceiul iudeilor, dezleagă posturile cele date de Apostoli și de Părinți, adică miercurea, vinerea, cele două zile dintâi ale

⁴ Marcu. 9, 35.

⁵ Matei 23, 12.

Sfintelor Păresimi, și celelalte posturi date, care dezlegare e cu totul împotriva obiceiului creștinilor și datelor Sfinților noștri Părinți. Pentru aceste posturi și canonul cel Apostolesc poruncește și toată ceata Sfinților au învățat și au păzit. Ei postesc în toate sâmbetele, ceea ce este afară din canonul cel Apostolesc și peste așezământul Părinților, căci numai într-o sâmbătă zic ei că se cuvine a posti, iar nu într-alta, fiindcă sâmbăta e mulțumirea Facerii, precum duminica e a Învierii, și închipuire fiind cu adevărat înaintea Învierii, pentru că Mântuitorul cu dumnezeiescul suflet mergând în iad a dăruit slobozirea și Învierea de care încredințată fiind Biserica, în fiecare sâmbătă face cele ce sunt pentru cei ce au adormit întru credință. Și nunțile lor le fac iarăși fără de lege.

Și liturghia o fac acești catolici cu totul schimbată și afară din rânduială; întâi că o fac cu azimă ca și evreei care aduceau și prăznuiau cu azimi, pe când nouă toate ni s-au înnoit. Nouă ni s-au dat a aduce pâine desăvârșită, de vreme ce și pâinea vieții Cuvântul lui Dumnezeu desăvârșit S-a dat nouă, unindu-se frământăturii noastre, fiind Dumnezeu desăvârșit și făcându-Se om desăvârșit, pentru aceea Mântuitorul a asemănat împărăția și socotința întrupării cu aluatul zicând: „Asemenea este împărăția cerurilor aluatului”, și celelalte. Apoi nici dimpreună nu slujesc liturghia catolicii, nici dintr-același pahar și aceeași pâine cuminică pe mirean, precum face Biserica noastră, ci cu alt obicei. Nici Botezul nu-l fac în trei afundături, ci prin turnare și fără de mir, nici cuminecare nu dau pruncilor celor botezați, nici la alții până ce nu ajung înaintați în vârstă; și cei mai mulți copii ai lor sunt nemiruiți, și mare parte din ei murind, rămân neîmpărtășiți cu Sfintele Taine, pentru că nu pot vorbi. Nici nu fac hirotonia episcopilor lor la jertfelnic prin punerea mâinilor, după vechea rânduială de mai întâi a lui Hristos Dumnezeului nostru și Apostolilor Lui, care ridicându-Și mâinile i-a blagoslovit pe ei și Duhul cel Sfânt pe capetele Apostolilor a șezut; și prin punerea mâinilor arhiereului Lui (zice Pavel) iar nu prin mir și prin ungere.

Și lui Timotei zice: „Nu fi neîngrijit de darul care ți s-a dat ție prin punerea mâinilor mele”⁶. Cei șapte diaconi și Varnava, și însuși Pavel și toți punere de mâini au primit.

Chiar vorba hirotonie însemnează punere de mâini. La ei hirotonia nu se face de mai mulți episcopi, nici prin punerea Evangheliei deschisă, precum învață marele Dionisie, ci un singur episcop dintr-înșii de multe ori hirotonisește episcopi, și cu ungere de mir, afară din rânduiala Apostolilor mai ales după legea veche. Însuși de s-ar afla față de mai mulți episcopi ei nu slujesc împreună cu cel mai mare, căci nu poate și de aceea ei nu slujesc împreună nici hirotonisesc împreună pe cel ce se hirotonisește, nici nu e cu puțință să slujească împreună unii cu alții, căci nu le e cu puțință a frânge azima cea sfințită și a da mulțimii precum a dat-o Mântuitorul sfințind, frângând și dând ucenicilor... **Astfel toate le-au făcut mai izvodite și afară din rânduiala Mântuitorului nostru, a Apostolilor și a ucenicilor Sfinților Părinți.**

Chipul călugărilor unul fiind, aceștia în multe părți le-au împărțit și multe feluri de chipuri călugărești au făcut, pe care nimeni din Părinți n-au așezat, căci toți zic că chipul călugăresc numai unul este ca și Botezul, pentru care și dumnezeiescul Dionisie învață, și deși numim noi chipul cel mare și chipul cel mic, cu aceasta nu zicem că sunt două, ci unul și același, cel mare și desăvârșit, iar acela pe care îi numesc mic, nu e altul decât arvuna celui mare, începătura aceluia și înainte închipuire, și pentru neputință mai pe urmă s-a socotit de unii din Părinți ca o arvună ce se dă celui mai mare, și mai pe urmă după vreme sfârșindu-se în acel dat unic chip al călugăriei.

Aceștia ca și Origen aducând un purgatoriu (curățitor) dogmaticesc a fi sfârșit muncilor mai înainte de munca aceea întru care se zic a intra cei ce au făcut păcate, spre a-și plăti judecata lor până la ziua de apoi, care nici unul din Sfinți

⁶ I Timotei 4, 14.

Părinți n-au rânduie această. Aceasta este împotrivoare și cuvintelor Domnului, care a zis a fi muncă veșnică și viață veșnică, schimbă și cuvintele dumnezeiescului Pavel care a zis pentru Sfinții cei ce s-au săvârșit în credință: „Însă a nu lua pentru noi făgăduința, pentru ca nu fără noi (zice) să ia săvârșirea de vreme ce și atunci va fi cea desăvârșit înviind noi, luându-și fiecare trupul cu care a făcut bunătățile ori păcatele după faptele lui”⁷.

Aceasta este credința tuturor sfinților și nici unul dintr-înșii nu învață a fi vreo muncă mai înainte fără numai a fi în durere și în locuri fără mângâiere sufletele cele păcătoase ca într-o temniță așteptând muncile și ale dreptilor în locuri de lumină și de odihnă așteptând fericita îndulcire, împreună cu trupurile. Domnul însă a zis: muncă veșnică precum și împărăție veșnică. Iar care va zice pentru bogatul, aceasta o zice pârga durerii muncilor celor veșnice, pentru sufletele cele ce au ieșit fără pocăință a căreia muncă începea arzând cu a sa cunoștință, iar nu numindu-se desăvârșit sau curățindu-se mai înainte.

Că încă nu era hotărârea, adică și vor merge aceștia în munca cea veșnică, iar dreptii în viață veșnică, ci la aceasta mai vârtos întru care s-a convenit a se acoperi, ei se înalță iar nu se sfarâmă cu inima nicicum, fiind ținuți cu nedurere **pentru care și nouă ni se cade a lua aminte de împărțășirea cu dânșii, iar mai vârtos și mai ales de despărțirea cea mare la credință, pentru care și mai multe sminteli s-au făcut Bisericii precum am zis și mai înainte.**

Clericul: Părinte! Cum aceștia pe dânșii mărindu-se se laudă zicând, cum că papa al lor este întâiul celorlalți și că numai el este întâiul și toate cele de la dânșul trebuiesc a fi primite ca și de la însuși prea învățatul Petru; și cum că sobornicească este numai biserica lor, ca ceea ce este întâia celorlalte, și pentru aceia numai pe ei singuri se numesc

⁷ Evrei 11,40.

sobornicești, iar nu pe alții precum și cu alte asemenea se laudă?

Arhiereul: A se lauda, a se făli și a se înălța, este precum s-a zis patima trufiei, drept aceea, pentru aceasta mai cu seamă aceștia smeriți și sfârmați sunt cu viață și cu credință, căci Domnul stă împotriva trufașilor, precum zice David. Însă, întru ceea ce însuși întrebi, mulți dintr-ai noștri și buni și făcători de bunătăți și înalți cu cuvintele și îngerești cu mintea, dintre care este și fericitul Nil al Salunului, adevărat și drept au învățat; și mai înainte de dânsul marele între arhierii și făcătorul de minuni Grigorie, care a rușinat și stricat înșelăciunea păgânului Varlaam și a lui Achindin, și împreună cu dânsul și alți mulți din cei aleși de Dumnezeu au scris dumnezeiește după cum se cade pentru izvodirile aduse de catolici în dogme și în Preasfântul Simbol despre care cu trufie grăiesc [...]

Ca să dăm însă aici și puțină știință, cât ne este cu putință, din zilele sfinților, latinii zic că Papa de la Roma este cel dintâi (aceasta nu e de mare însemnătate, nici nu aduce mare vătămare Bisericii), numai arată-l pe dânsul că este în credința lui Petru și fie cel dintâi vârf și cap tuturor și arhiereu și mai mare, căci aceasta este scris pentru patriarhii Romei cei după vremi și scaunul acesta este Apostolesc. Arhiereul care stă pe scaunul acesta ținând dreapta slăvitoare credință, se numește Diodoh lui Petru, și nimeni din cei ce cred și grăiesc drept, la aceasta nu vor grăi împotriva. Al Doilea Sobor care a dat întocmai cinstea Țarigrădeanului, zice curat, că al Romei să fie cel dintâi, iar al Țarigradului, întocmai ca al Romei putând fi, să fie însă al doilea, și Soborul al Patrulea al celor 630 a așezat același Canon pentru cinstea Romanului și Țarigrădeanului. Pe însuși Leon (care a scris cartea Soborului) Părinții Soborului îl numesc Apostolesc și că cuvintele lui să fie primite ca ale lui Petru, și cartea lui o au numit chipul dreptei slăvitoare credințe. Asemenea și al șaselea și al

șaptelea, și celelalte soboare numesc Apostolesc scaunul acesta și noi nu stricăm hotărârile Părinților.

Să fie dar papa al dreptei slăvitoare credințe lui Silvestru, lui Agaton, lui Leon, lui Livesie, lui Martin, lui Grigorie Diodohul, care sunt ai Romei, și atunci îl vom numi pe dânsul Apostolesc și întâiul altor arhieriei și ne vom pleca lui nu numai ca înaintea lui Petru, dar chiar ca înaintea Mântuitorului. **Iar de nu este cu credința următor Sfinților acelora, nici scaunului nu este Diodoh, și nu numai că nu este Apostolesc, întâiul Părinte, dar dimpotrivă este pierzător și luptător Apostolilor.**

Drept aceea-mi și aduc aminte, frate, cum că în Constantinopol fiind, către oarecine din partea latinilor care venise a mă întreba, am zis către Dumnezeu care mi-a dat a zice de la ai lui Sfinți pentru Dânsul și pentru dumnezeieștile lui dogme. Cea din urmă întrebare a aceluia era: *„Voi vă împărtășiți cu arhieriei răsăritului ce se numesc Patriarhi, îi pomeniți în biserici, ei fiind barbari și neștiind ce este creștinătatea, iar pe Papa care este foarte învâțat și pe cuvântătorii lui nu-i primiți.”* Către acesta am zis: *„Noi nu ne lepădăm de Papa nicidecum, și nici suntem lui neîmpărtășiți. Ci mai vârtos una suntem cu dânsul, precum și cu Hristos, și Părinte și Păstor îl credem pe dânsul.”* **Dar latinul mirându-se întrebă în ce chip e aceasta, de vreme ce pe Papa al lor nu numai neîmpărtășit îl avem ci și eretic îl numim.**

Dar eu am răspuns lui: noi cu Papa Petru, Lin, Clement, Ștefan, Ipolit, Silvestru, Inochentie, Leon, Agapiton, Martin, Agaton, și cu cei asemenea acestora Papi și Patriarhi, împărtășire nedespărțită și unire întru Hristos avem, și nici un cuvânt nu ne va despărți pe noi de aceștia, și dovedit este aceasta căci, îi serbăm pe aceștia toți. Dascălii și părinții îi respectă și le face sfintele lor pomeniri, și Patriarhii și Arhieriei cheamă pe aceștia de vreme ce Simbolul Credinței acelora noi nestruciat îl ținem, și precum s-au botezat ei ne-am botezat,

precum s-au hirotonit și precum și-au dat lui Hristos sufletele prin Simbol ne dăm și noi. Deci, oricare va fi asemenea acestora cu Simbolul credinței, cu viața și cu obiceiurile dreptslăvitoare credințe, este împărtășit nouă acest Părinte, și ca pe însuși Petru îl avem pe dânsul și ale unirii totdeauna va fi nouă și în vecii vecilor. De vreme ce și până la o mie de ani a rămas dreapta slăvitoare credință a sfinților acelora și pravoslavia la noi, arătat este cum că așa ca și noi aceia au mărturisit dumnezeiescul Simbol și aceasta o mărturisește cu hotărâre fiecare Sobor, iar mai ales al șaselea și al șaptelea Sobor a toată lumea.

Iar de când s-au întâmplat schimbarea pentru dumnezeiescul Simbol, nu-l mai avem pe Papă adevărat nici Apostolesc, nici Părinte. De vreme ce nu mai găsim în cei ce se numesc acum Papi, credința Apostolului Petru după mărturisire, ci numai cea după lepădare, că precum Petru nu era Petru nici Apostol, nici cel dintâi, lepădându-se de Hristos, așa nici cel ce se numește Papă nu va fi niciodată Papă, neavând credința lui Petru pe care el ca unul ce o iubea cu mărturisire de trei ori a întărit-o, de vreme ce de trei ori s-a lepădat.

Cine poate zice că înțelege ceva mai înalt decât Duhul? Ai Duhului sunt Părinții și cele ce sunt în Sfintele Scripturi, și cum că aceasta este adevărat însuși zice: „*Ispitiți Scripturile, că întru dânsele veți avea viață veșnică și acestea sunt care mărturisesc pentru Mine*”⁸. Cine dar ar cuteza afară din Scripturi sau din Părinți care au avut Duh Sfânt să izvodească o altă credință și să strice cea arătată și descoperită prin Duhul Sfânt Părinților ca și lui Petru?

Au nu prin Duhul Sfânt Dumnezeieștii Părinți cei ce s-au luptat pentru Duhul Sfânt, s-au făcut prin împreună mărturisirea Duhului? Eu zic și propovăduiesc prin Duh, iar cel nu zice așa, străin este Duhului Sfânt.

⁸ Ioan 5, 39.

Iar nu ca aceia care, sub cuvânt că nu știu pruncii cui se împărtășesc, opresc pruncii de a se cumineca. Vai ce lucru dobitocesc și fără de cale! Dar pentru ce-i mai și botează? Sau pentru ce-i unge cu Mir? **Cu toate că mai cu seamă catolicii, precum am înțeles, nici nu-i mai ung la botez și toate ale lor sunt împotriva Soborniceștii Biserici.** Iar, precum cel ce crede drept cu credință aduce pruncul la Dumnezeu, și pruncul cel botezat face mărturisirea prin naș credincios, și se naște de a doua oară întru Împărăția cerului, și se unge cu Mir și se desăvârșește, și murind este al Împărăției lui Dumnezeu, tot astfel, prin credincios, să se aducă pruncul și la Cuminecătură, căci aceasta este viața cea veșnică. Și precum cel ce nu se naște a doua oară prin apă și prin Duh, nu va intra întru Împărăția cerului, așa și cel ce nu va mânca Trupul Fiului Omului (precum a zis Însuși Domnul) și nu va bea Sângele Lui, nu va avea viață veșnică.

Acestea am zis vouă iubiților pe scurt pentru Sfântul Botez, și primiți după putință, iar cuvinte mai înalte pentru cele Dumnezeiești veți auzi de la cei mai învățați.

CRIZA BISERICII CATOLICE*

Mihai Urzică

Prin poticniri provenite din afară și dinăuntru, Biserica Catolică străbate astăzi cea mai sumbră perioadă din istoria sa. Această criză, care s-a tot accentuat din deceniile trecute, este determinată acum de tendințe moderniste și de insubordonarea unei însemnate părți a clerului, de apatia religioasă a multor credincioși ai săi, de practici religioase dubioase, însușite în unele cazuri de autoritățile eclesiastice, de manifestări și compromisuri ale unor ierarhi fală de Masonerie și de iudaism, ca și de alte acțiuni condamnabile.

În anii din urmă mii de preoți au părăsit clerul catolic pentru a se căsători, iar alții refuză să mai asculte de autoritatea ierarhică⁹. Cu deosebire în țările nordice, un număr din ce în ce mai mare de slujitori ai altarului se agită în favoarea reformei care le-ar permite, în același timp, să rămână în cler ca preoți deservenți și să se căsătorească, ceea ce

* Mihai Urzică, **Biserica și viermii cei neadormiți**, Ed. Anastasia, 1998.

⁹ În decursul anului 1968, numai în SUA au părăsit clerul catolic aproape 500 de preoți, mulți dintre ei în scopul de a se căsători. În același an, în dosarele Congregației din Roma se aflau peste 3000 de alte cereri ale unor clerici care doreau întoarcerea la viața laică. Această situație a continuat și în alte țări catolice.

contravine principiului de a nu se administra taina cununiei după hirotonia preoților. Pe de altă parte, din lipsa de vocație a credincioșilor pentru consacrarea lor în clerul de mir și din ordinele monahale, s-a ajuns la o situație alarmantă în majoritatea țărilor catolice din Occident. Din cauza necredinței și a indiferentismului religios care s-au abătut peste lumea occidentală, Biserica catolică recurge la tot felul de inițiative și acțiuni rău inspirate care, în loc să combată fără cruțare răul care o macină, o povârnesc tot mai mult pe panta compromisurilor.

S-a recurs astfel la introducerea muzicii de jazz în unele biserici din Olanda și din America Latină, pentru a atrage lumea. De asemenea, după modelul cinematografelelor americane în aer liber, *drive-in-movies*, pentru automobiliștii care vor să vizioneze filme fără să-și părăsească volanul și canapeaua confortabilă, s-a inițiat în Buffalo, în suburbia orașului New York, ținerea unor liturghii *drive-in*. O fotografie din revista *National Catholic Reporter*, din septembrie 1969, prezintă o asemenea imagine. Pe o estradă, apare, dintr-un grup de turisme, un fel de baracă purtând inscripția: *Altar exterior al Parohiei Sfântului Leon. Liturghie duminicală*. Îndărătul unei vitrine care protejează o încăpere transportabilă, un preot în odăjdii slujește sfânta liturghie, care se amplifică prin megafoane. Potrivit relatării din revista catolică menționată, participanții la aceste liturghii de consumație stau relaxați în interiorul turismelor, iar când preotul exclamă *Go in peace!* (Mergeți în pace!), ei întorc cheile în contact și pacea este salvată în huruitul tuturor motoarelor!

Pe aceeași linie înnoitoare de atitudini eclesiastice, cardinalul Suenens, primatul Belgiei, a declarat, într-un interviu la Ottawa, că *admiterea femeilor în clerul catolic* - idee

care se vântură în multe cercuri și care s-a admis de o parte a Bisericii anglicane - *ar trebui să facă obiectul unui studiu serios*¹⁰.

Vaticanul a dezlegat lumea credincioșilor de ținerea posturilor de peste an, considerând că asemenea acte de înfrânare reprezintă constrângeri care din cauza mentalității veacului nostru, îi îndepărtează pe oameni de la credință. În actuala criză a Bisericii catolice, un fapt semnificativ îl constituie și tendința multor credincioși de a se disocia de autoritatea bisericească. Există azi - spunea reverendul Thomas Stansky, membru în Secretariatul pentru Unitatea Creștinilor din Roma - *o schismă tacită a unor rebeli care rămân catolici doar cu numele, dar care, în realitate, se îndepărtează din ce în ce mai mult de Biserica constituțională*. Iar un episcop american declara: *În ultima vreme, s-au conturat două biserici catolice: o biserică oficială, a papei și a ierarhiei, și o biserică liberă, care atrage un număr tot mai mare de laici și preoți*. În acest sens, ziarul *Time* (22 noiembrie 1968) menționa: *În ajunul conferinței semestriale din Washington, din anul 1968, a celor 238 de episcopi catolici din Statele Unite, 3500 de credincioși s-au pronunțat în sprijinul celor 40 de preoți locali, sancționați de cardinalul Patrick O'Boyle pentru că au criticat enciclica papei Paul al VI-lea „Humane Vitae”. A doua zi însă, un grup de 150 de preoți au năvălit în sala unde se ținea conferința episcopilor și și-au manifestat solidaritatea cu preoții sancționați. Catolici proeminenți din Washington au acordat apoi sprijin unui nou centru bisericesc, grupat în jurul unor preoți sancționați, unde s-a organizat un fel de cartier general al protestatarilor catolici*.

Un alt fapt neașteptat s-a petrecut în Franța, sub pontificatul lui Paul al VI-lea, prin apariția unui antipapă, Clement al XV-lea, care a grupat în jurul lui zeci de mii de credincioși de pretutindeni - din Germania, Elveția și chiar din Canada - veniți să i se prosterneze. Prin mistificările lui, acest

¹⁰ *Service oecumenique de presse et d'information (SOEPI)*, nr.7, anul 38, 11 martie 1971, p. 9.

caz scandalos a provocat o nouă schismă în Biserica Romei. Astfel, uzurpatorul papei Paul al VI-lea, Michel Cotten, fost preot în congregația Sacré-Cœur, în urma unei viziuni pe care pretinde că a avut-o în Biserica din Sarrebourg, la 7 octombrie 1950, s-a văzut încoronat ca papă de însuși Hristos (?), cu numele de Clement al XV-lea! În 1960 s-a instalat la Clemery (Meurthe-et-Moselle), unde și-a alcătuit un *mic Vatican*, cu cincizeci de cardinali și episcopi de ambele sexe și cu o grupare de călugărițe, excomunicându-l chiar pe Paul al VI-lea, sub învinuirea de imoralitate¹¹. Deși unui asemenea caz nu i se poate acorda o importanță prea mare, el urmând se stingă de la sine, acest fapt a provocat tulburare printre atâția credincioși, mărin și mai mult confuzia din sânul Bisericii Catolice.

O altă schismă, de altă natură, s-a produs tot sub pontificatul lui Paul al VI-lea, din partea episcopului Marcel Lefébre, fost arhiepiscop de Dakar și fondator al *Fraternității Sacerdotale Sfântul Pius al X-lea*, care l-a acuzat pe Paul al VI-lea de împăciuatorism cu comuniștii și de concesiile vinovate față de Tradiția Bisericii Catolice, intervenite prin hotărârile Conciliului Vatican II. Episcopului rebel i s-au alăturat tradiționaliștii catolici, benedictinii disidenți, precum și o fracțiune a Ordinului Carmelit.

O situație mai gravă și de o întindere mai mare zdruncină Biserica Catolică din cauza unei credințe îndoielnice pe care o manifestă o parte a clerului, care lasă să planeze asupra credincioșilor tot felul de dubii fală de adevărurile fundamentale ale credinței creștine: păcatul originar este contestat; descendența neamului omenesc dintr-un singur cuplu este pusă la îndoială; la fel, fecioria Mariei ca Născătoare de Dumnezeu; ridicarea la cer a Mântuitorului este privită ca o

¹¹ *Paris-Match*, 6 ianuarie 1973.

imagine și nu ca o realitate; Iisus este considerat doar un *profet* etc.

Asemenea grave abateri au fost consemnate într-un amplu document al tradiționalilor catolici francezi, constituiți în asociația religioasă *Credo*, prezentat adunării plenare a episcopilor francezi în 1976 și publicat ulterior în lucrarea *Les Fumées de Satan*. Din același document reiese și felul delăsător în care se săvârșește liturghia și modul scandalos în care se administrează Euharistia, oferită celor nespovediți, celor de alte confesiuni sau celor bolnavi, prin expedierea Sfintei Împărtășanii prin ramburs poștal.

Din cauza îndepărtării Bisericii Catolice de la adevărata tradiție și spiritualitate a dreptei credințe, au apărut în această Biserică și mari anomalii față de Sfânta Taină a spovedaniei. În anumite cazuri, se dau, în masă, dezlegări depline de păcate sau se pronunță, tot în masă, excomunicări din motive politice, încălcându-se adevăratele orânduri bisericești. Așa s-a întâmplat sub pontificatul papei Pius al XII-lea, când cetatea Vaticanului a anunțat că slujba de Paști a acelui an va fi radiodifuzată, iar papa va da binecuvântarea *Urbi et Orbi* de la balconul bazilicii Sfântul Petru, cu proclamarea iertării depline a păcatelor tuturor aceluia care vor asculta, în acea piață sau la posturile de radio, cuvântarea din acea zi de Paști. În acest fel, zeci de milioane de ascultători ale acelei emisiuni se puteau considera absolviți de toate păcatele, fără nici o prealabilă cercetare a cugetului, fără nici o rugăciune de pocăință, fără o mărturisire de păcate și fără nici un eventual canon. Taina spovedaniei era cu totul abolită!

*

Din anul 1970, un fenomen religios, cu milioane de adepți, se manifestă în cadrul Bisericii Catolice prin mișcarea de *reînnoire harismatică*. Sub aparențele unei religiozități de

mare spiritualitate creștină, această mișcare reprezintă, în realitate, o gravă abatere de credință. Inspirată din secta pentecostarilor americani, cu manifestări de pretinse harisme, această nouă sectă este constituită în frății de câte zece persoane, înglobate la rândul lor în formații mai mari de sute de membri, fiecare frăție sau formație purtând câte o denumire biblică. Frățiile sunt organizate din mireni, pe un principiu de autonomie, dar se alcătuiesc și în comunități monastice cu celibatari, bărbați și femei, precum și din persoane căsătorite, care au deci familie și copii. Este de menționat că asemenea organizații - mai ales comunitățile monastice cu bărbați și femei în comun, și cu familii întregi - nu au existat niciodată în Creștinism, ele fiind experiențe noi care aduc o inevitabilă sminteală.

Această mișcare se subordonează episcopatelor catolice, căutând să reediteze viața primilor creștini, dar sub o cu totul altă formă. Toate veniturile, salariile, bunurile și proprietățile harismaticilor se administrează în comun, ei ducând o viață de obște. În mod deosebit, mișcarea înțelege să reînvie harismele de altădată, de care pomenește Apostolul Pavel: darul vindecărilor, al proorociei, al discernământului și al glosolaliei (facultatea de a vorbi în limbi necunoscute).

Despre această acțiune religioasă, anchetată de benedictinul Manteau-Boramy, doctor în teologie și expert la Vatican II, și de cardinalul Suenens, primatul Belgiei, papa Paul al VI-lea s-a pronunțat că în perioada critică prin care trece Catholicismul, o asemenea mișcare reprezintă *la chance de l'Eglise*¹².

Data fiind amploarea mișcării, în 1975 s-a ținut la Roma un congres al harismaticilor, cu 10.000 de reprezentanți, care au primit binecuvântarea papei, în bazilica Sfântul Petru. În 1978, harismaticii au ținut la Dublin un congres și mai mare, la

¹² *Le Point*, nr. 275, 26 decembrie 1977.

care au luat parte 2 cardinali, 38 de episcopi, 1500 de preoți și 30.000 de credincioși din 75 de țări¹³.

Acești credincioși se adună periodic în biserici și în capele, mai cu seamă prin bisericile fără preoți, din cauza lipsei de slujitori, dar și în casele lor. În aceste adunări ei citesc și comentează Biblia, se roagă, legănându-se cu mâinile ridicate, și apoi, în mod spontan, articulează sunete armonizate, pronunțate monoton sau cântate la unison, într-o manieră medievală. În pauzele dintre aceste manifestări, cântă cântece moderne, bat din palme, dansează și se îmbrățișează, socotindu-se frați și surori¹⁴. Sunt frecvente cazurile când unii din acești *harismatici* vorbesc în limbi arhaice sau moderne, necunoscute lor. Se citează astfel cazul unui francez care a vorbit în limba chineză; sau al unui irlandez care a vorbit unui rabin în ebraică, dezvăluindu-i taine din viața lui trecută, ca și din cea a tatălui lui¹⁵. Alteori s-au produs vindecări neașteptate de paralizii, verificate și de medici¹⁶.

Aceste fenomene de vorbiri în limbi, de vindecări spectaculoase sau de preziceri sunt cât se poate de dubioase și trădează prezența demonului. Având în vedere originea acestei mișcări religioase, generată de secta Penticostalilor, rezultă că ea poartă din capul locului o pecete dubioasă. Pastorul metodist Charles Parham, întemeietorul sectei Penticostalilor, în intenția de a reînvia harismele, a stabilit *condiția* prin care Duhul Sfânt poate coborî asupra unei persoane, învrednicind-o cu anumite harisme, și anume atunci când mai mulți credincioși își pun mâinile pe capul acelei persoane și fac o anumită invocare. Deci pe măsură ce harismele s-au tot rărit în cursul timpului, din motive binecuvântate de Dumnezeu, iată că acum adepții reînnoirii

¹³ *Le Point*, nr. 301, 26 iunie 1978.

¹⁴ Andre Mehat, **Comment peut-on être charismatique?**, Seuil, Paris.

¹⁵ *Les nouveaux mystiques*, în *Le Point*, nr. 275.

¹⁶ G. Pierre, *Il est vivant*, în *Revue française du Renouveau*, 1976.

cred că Duhul Sfânt vine la cerere, în urma unor manifestări neobișnuite, dar exhibiționiste și lipsite de orice înălțime spirituală.

Dacă Apostolii, printr-o lucrare a Duhului Sfânt, au primit darul de a face minuni și de a vorbi în limbi, în scopul de a propovădui Evanghelia în rândul atâtor neamuri păgâne, aceasta a avut o rațiune a momentului - începutul Creștinismului. Iar Apostolii predicau în diferitele limbi ale timpului într-o deplină înțelegere a celor ce spuneau, și nu prin cuvinte bolborosite și neînțelese, cum se întâmplă *harismaticilor*.

Cât despre prezicerile pe care unii din acești credincioși le fac în adunările lor, ele nu se deosebesc cu nimic de acelea ale chiromanților sau a oricărui medium care cade în transă, întrucât sursa inspirațiilor este aceeași, dubioasă și necurată, și numai modalitatea manifestărilor diferă de la unii la alții. Adevăratele preziceri aveau un scop duhovnicesc, și nu ținte banale, cu demonstrații publice.

Felul straniu de manifestare, practica rugăciunilor, faptul că se socotesc vrednici a avea preținse daruri de la Duhul Sfânt, arată că această mișcare este o sectă, chiar dacă ea s-a constituit ca o bisericuță în sânul Bisericii Catolice. Adepții acestei mișcări religioase se află în primejdia de a aluneca din ce în ce mai jos în rătăcirea lor, în măsura în care se socotesc aleși și au o încredere nelimitată în duhul care îi inspiră. A forța voința divină să trimită Duhul Sfânt pentru a împlini *minuni*, a folosi în acest scop practici necunoscute, neobișnuite și în contradicție cu toată Tradiția Bisericii și cu adevărata spiritualitate creștină, înseamnă nu numai o mare eroare de credință, ci o alunecare în vrăjitorie, sub un impuls demonic.

Cu toate acestea, Înalțul Pontif și sfetnicii săi au girat mișcarea harismatică, au binecuvântat-o, au încurajat-o și au considerat-o *un noroc al Bisericii!*

Fapte tulburătoare, de altă natură, se petrec în sânul

Bisericii Catolice și ca urmare a unor ciudate inițiative ale Vaticanului față de lumea protestantă. Astfel, pentru a complăce protestantismului în scop propagandistic, Biserica Romano-Catolică a ridicat problema eventualei reconsiderări a lui Martin Luther. În același sens, cardinalul Willebrands, președintele Secretariatului pentru Unitatea Creștinilor de pe lângă Vatican, cu prilejul adunării protestante din anul 1970, de la Evian, a făcut chiar elogiul marelui reformator. Această neașteptată ieșire din partea unei asemenea marcante autorități catolice a produs o vie reacție în unele cercuri clericale romane care, în frunte cu monseniorul Francesco Spadaforo, l-au calificat pe ilustrul cardinal drept eretic.

Acțiuni misionare de o orientare spirituală cu totul greșită s-au manifestat, în ultima vreme, în Catholicism, și față de mozaism, în vederea convertirii evreilor la Creștinism. În acest scop, căutând să li se niveleze drumul pentru a-i apropia de Biserică și a le ușura - după părerea Vaticanului - accesul la botez, s-a mers cu cedările până la măsluirea unor adevăruri evanghelice și istorice¹⁷. Ca urmare, s-a înțeles să se atenueze cât mai mult răspunderea pe care o poartă evreii, ca neam și ca indivizi, pentru răstignirea Mântuitorului, păcat pe care Hristos nu l-a iertat, ci mai greu l-a acuzat. Aceasta nu înseamnă însă că o discriminare cu caracter antisemit ar fi cât de puțin justificată, ci dimpotrivă, ar fi foarte reprobabilă. Căci fiecare om este o parte din umanitatea în care se reflectă Divinitatea, și el trebuie iubit cu dragostea cu care Hristos S-a jertfit pentru el. Dar de la această atitudine creștină, față de care se cuvine toată înțelegerea evanghelică, și până la a se arăta îngăduință față de spiritul antihristic al iudaismului sau până la a minimaliza uciderea sacrilegă, săvârșită în numele întregului neam evreiesc și al urmașilor săi, este o distanță enormă. Căci blestemul cu care au fost blestemați preoții și poporul apasă și

¹⁷ Declaration sur les relations de l'Eglise avec les religions non chretiennes - la religion juive, în **Les Actes du Concile Vatican II**, vol. III, pp. 162-165.

azi pe fiecare evreu care continuă să se lepede de Hristos și să-I hulească numele.

Un asemenea punct de vedere, cu care Biserica Ortodoxă nu va putea fi niciodată de acord, este pe cât de greșit, pe atât de primejdios, prin capitularea în fața iudaismului, ca rezultat al infiltrațiilor masonice în mijlocul ierarhiei catolice. O asemenea atitudine lasă ușa deschisă și altor posibile concesii care se vor face Masoneriei și angajează la răspunderi foarte grave ierarhia Bisericii Catolice.

Pretenția ca evreii să fie absolviți de învinuirea uciderii lui Hristos a fost ridicată, în mai multe rânduri, chiar din mijlocul cercurilor iudaice. În anii din urmă, șeful rabin din România spunea: *În loc de a îmbrățișa cu dragoste și recunoștință poporul care păstrează curat și nealterat străvechiul Legământ, s-a șoptit mereu, fie cavalerilor îmbrăcați în armură de cruciați, fie monahilor înveșmântați în sutană, fie țăranului neștiutor, că acest popor e vinovat de deicid. Râuri de sânge au curs de pe urma acestei absurde îmbinări de noțiuni, care admite că Dumnezeu poate fi ucis și dezmente însuși versiunea faptelor, așa cum este ea narată de Scriptura cea nouă. (...) Trebuie să răsune un zguduitor și universal Pecavi care să pună capăt absurdelor născociri ale unui dramatic trecut și să pună bazele unei înfrățiri*¹⁸.

Deci conform acestui punct de vedere, propriu iudaismului, nu evreii ar trebui să se pocăiască pentru nelegiuitul lor sacrilegiu, ci creștinii ar trebui să recunoască păcatul, printr-un zguduitor și universal Pecavi. Ca un ecou întârziat de acum două mii de ani, al învinuirilor aduse de marele preot de atunci împotriva lui Hristos, pătrunde acum glasul șefului rabin Moses Rosen împotriva creștinilor care nu s-au pocăit pentru *absurdele lor născociri* despre cei care L-au răstignit pe Domnul.

Când Iisus a fost dus spre judecată în fala lui Pilat,

¹⁸ Dr. Moses Rosen, Rădăcinile Bunului Măslin, din cartea **În lumina Torei**, 1971, pp. 183-185.

arhieriei și bătrânii au ațâțat mulțimile ca să ceară pe Baraba, iar pe Iisus să-L piardă. (...) Toți au răspuns: Să fie răstignit! A zis iarăși Pilat: Dar ce rău a făcut? (...) Nevinovat sunt de sângele Dreptului acestuia. Voi veți vedea. Iar tot poporul a răspuns și a zis: Sângele Lui asupra noastră și asupra copiilor noștri! (Mt. 27, 20-25). Iar când, la locul numit Căpățâna, Iisus a zis: Tată, iartă-i, că nu știu ce fac, El se referea la ostașii romani - păgâni și inconștienți, care împlineau ordinul execuției, fără să-și dea seama de cele ce făceau - iar nu la acei care i-au cerut răstignirea și și-au luat asupra lor și a copiilor lor Fărădelegea acestui sacrilegiu. *De n-aș fi venit și nu le-aș fi vorbit, păcat nu ar avea; dar acum n-au cuvânt de dezozinovățire pentru păcatul lor* (In. 15, 22). *De nu aș fi făcut întrei ei lucrări pe care nimeni altul nu le-a făcut, păcat nu ar avea; dar acum M-au și văzut și M-au urât și pe Mine și pe Tatăl Meu* (In. 15, 24). Iar lui Pilat, Iisus i-a răspuns: *De aceea cel ce M-a predat ție mai mare păcat are* (In. 19, 11).

Iisus nu i-a iertat. Dar Vaticanul a căutat să circumscrie răspunderea sacrilegiului comis numai la acuzatorii lui direcți de atunci, absolvind tot restul Israelului de implicațiile acestei Fărădelegi. Dar pentru că blestemul cu care s-a blestemat norodul a fost rostit de bătrânii sinedriului, de preoți și de mai marele preot, el a căzut asupra întregului popor și nu numai a celor de față. Iar dacă ar fi să se facă azi un sondaj printre rabinii, cărturarii și bătrânii acestui popor, cu privire la hotărârea luată de înaintașii lor față de Iisus, crede oare Conciliul Vaticanului că s-ar desolidariza ei de acea hotărâre sau că ar contesta consecințele aceluia blestem arhieresc?

Iată de ce, evreilor care vor să primească botezul credinței ortodoxe, Biserica le cere, pe temeiul Tradiției, ca la prima cateheză să se facă, între altele, următoarele lepădări, cuprinse în Evhologhiu: *Mă lepăd de toată credința iudaică și blestem toată hula lor pe care o au asupra Domnului Iisus Hristos, asupra Preacuratei Maicii Sale asupra tuturor Sfinților și asupra tuturor creștinilor. Mă lepăd de cele ale legii vechi, ca de cele ce acum*

au trecut, și de alte obiceiuri evreiești, cele de Dumnezeu hulitoare, și de blestemata lor carte, Talmudul, precum și de toate tălmăcirile acestuia, și le blestem pe ele.

În luna august 1968, a avut loc în America Latină, la Bogota, prima reuniune la scară continentală între catolici și evrei, cu participarea a 27 de personalități, printre care și cardinalul Raul Silva Henriquez de Santiago de Chile, dimpreună cu mai mulți episcopi. Cu această ocazie s-au formulat o serie de concluzii mai importante. În ceea ce privește comunitățile religioase, reuniunea a recomandat o colaborare cât mai strânsă între organizațiile evreiești și cele creștine, hotărând, între altele: *Să se desfășoare o lucrare comună, pe cât posibil mai extinsă și unitară, a celor două confesiuni religioase față de necesitățile umane; să se încurajeze ținerea reciprocă de cursuri, de seminarii și conferințe, pe tot cuprinsul continentului latino-american, pe teme specifice, susținute de teologi evrei și creștini, care să-și expună propria religie și cultură etc.*

Dar reuniunea de la Bogota a mai hotărât: *Revizuirea cărților de texte ale catehismelor, ale manualelor de rugăciuni, ale dicționarelor și enciclopediilor pentru a elimina orice formă de prejudiciere reciprocă; promovarea, în ambele comunități, a cunoașterii liturghiilor respective; participarea evreilor și a creștinilor la rugăciuni în comun, servindu-se de Tanas (Vechiul Testament). În acest scop, textele biblice și de rugăciuni vor fi alese cu grijă pentru a se elimina pasajele care se pot preta la controverse, iar pentru rugăciunile în comun va fi preferabil să se utilizeze alte formulări decât acelea pe care le comportă în mod obișnuit liturghia¹⁹.*

Prin asemenea inițiative, devenite acte normative pentru Biserica Catolică, se nesocotesc cu totul canoanele apostolice care interzic, sub pedeapsa caterisirii și a afurisirii, pe acei clerici sau laici care ar face rugăciuni împreună cu ereticii sau

¹⁹ *Relations entre l'Eglise et le Judaisme*, SOEPI, nr. 6, ianuarie 1969, pp. 20-21.

cu cei înlăturați din obștea creștinilor²⁰.

Dacă această acțiune este oprită și condamnată de Biserică, cu cât mai grav este faptul că asemenea rugăciuni și formulări din Vechiul Testament se oficiază nu cu ereticii, care sunt totuși creștini, ci cu evreii talmudiști, desconsiderând canoanelor ecumenice și, mai mult, cu binecuvântarea oficială a Bisericii! Cât despre revizuirea cărților de texte ale catehismelor, manualelor de rugăciuni etc., în vederea eliminării oricărei forme de prejudiciere reciprocă, aceasta înseamnă schimonosirea credinței creștine în scopul de a fi pe placul mozaismului, adică al „Sinagogii Satanei”, înseamnă a răstălmăci Predaniile Sfinților Părinți și a perverti duhul credinței creștine!

Dar ce legătură poate avea Hristos cu Antihristul? Căci atitudinea iudaizantă, adoptată de Biserica Romei, pune din nou în actualitate câteva puncte fundamentale programate de Francmasonerie: *Misiunea cea mai importantă a Francmasoneriei este să glorifice iudaismul* (revista francmasonică *Symbolisme*, iulie 1928). *Francmasoneria vrea să fie Super-Biserică, Biserica aceea care le va reuni pe toate* (*Bulletin du grand Orient*, nr. 37); *Scopul nostru final este distrugerea pentru totdeauna a catolicismului și chiar a ideii creștine* (citată din *La revelation*, Mgr. de Ségur). În vederea distrugerii Catolicismului, gruparea secretă *Haute vente* urmărește dispariția puterii temporale a papilor și coruperea Bisericii Catolice²¹.

În afara multiplelor răstălmăciri dogmatice, cultice, canonice și eclesiastice, care au dus la divergențe între Biserica Ortodoxă și cea Romano-Catolică, în ultima vreme s-au ivit altele noi, grave, care s-au adăugat la cele existente, adâncind

²⁰ Sfintele Canoane Apostolice hotărăsc: **Can. 10:** Dacă cineva s-ar ruga împreună cu cel înlăturat din obștea creștinilor, chiar în casă, să se afurisească. **Can. 11:** Dacă cineva ar face rugăciuni cu un preot caterisit, să se afurisească. **Can. 45:** Episcopul, preotul care se roagă numai împreună cu ereticii să se afurisească. **Can. 64:** Dacă un cleric sau laic ar merge la sinagoga iudeilor sau a ereticilor, pentru a se ruga, să se caterisească.

²¹ Roger Rebut, op. cit., p. 21.

și mai mult hotarul despărțitor dintre cele două Biserici Creștine.

În situația tulbure existentă, s-a mers atât de departe cu neînțelegerile și cu opacitatea, încât s-a ridicat și anatema care fusese pronunțată altădată asupra Francmasoneriei. În noaptea de 22 iunie 1971, Biserica Catolică și Marea Lojă a Franței au pus capăt unui secol și jumătate de interdicții, condamnări și excomunicări. Opt sute de *frați* evrei, creștini, musulmani și atei, în frunte cu marele maestru al Marii Loji, serenisimul Pierre Simon, l-au primit cu mare alai, în templul lor de la Paris (Rue de Puteaux), pe monseniorul Daniel Pezeril, consilierul arhiepiscopului de Paris, cardinalul François Marty, care a făcut împăcarea Bisericii catolice cu Masoneria Marii Loji a Franței. Iar în 1986, în mod surprinzător, papa Ioan Paul al II-lea s-a dus la sinagoga mare din Roma, într-o vizită oficială, închipuindu-și că astfel va putea capta bunăvoința talmudică. Marele rabin și asistența l-au primit protocolar, dar rece.

Deci ce garanție spirituală ar mai putea oferi Biserica Catolică, în condițiile gravei crize care o frământă, pentru deschiderea unui drum luminos, de împăcare în duh și în adevăr, cu pravoslavnică Biserica Ortodoxă, în vederea unirii lor?

Numai atunci când se va smeri trufia papală și a conclavului său ambițios, numai atunci se va putea netezi drumul anevoios al împăcării celor două Biserici sub lumina Duhului Sfânt. Numai atunci vor putea privi și frații apuseni cu ochi curați și inima fără vicleșug, ca și Nathanael din Evanghelia, spre frații orientali care, cu brațele deschise, îi așteaptă de o mie de ani cu nelipsită răbdare, pentru ca în aceeași credință și în aceeași dragoste să înalțe rugăciuni de preamărire lui Dumnezeu, pentru regăsirea lor în Duh și în Adevăr.

OMUL ȘI DUMNEZEU-OMUL*

Sfântul Iustin Popovici

Fără Dumnezeu-om și în afara Dumnezeului-om, omul se află totdeauna în primejdia de a deveni asemănător cu diavolul, fiindcă păcatul e totodată și putere și chip al diavolului. Robindu-se păcatului în afara Dumnezeului-om, omul devine de bună voie asemănător diavolului, se împropriază diavolului: „*Cel ce săvârșește păcatul, de la diavolul este*” (I Ioan 3, 8). Nu trebuie să ne scape din vedere că scopul principal al diavolului este acela de a-l lipsi pe om de asemănarea cu Dumnezeu, de a-l dez-divinomaniza, de a-l dezlipi de Dumnezeu, și în felul acesta de a-l transforma într-o ființă asemănătoare cu el. Antropocentrismul umanist e în esență diavolocentrism, fiindcă atât unul cât și celălalt nu vor decât un singur lucru: să fie doar în sine și pentru sine. În felul acesta, însă, ele strămută de fapt pe oameni în împărăția „mortii celei de a doua”, unde nu este Dumnezeu, nici ceva din cele ale lui Dumnezeu (Apoc. 21, 8; 20, 14).

Toate umanismele europene, de la cel mai primitiv până la cel mai subtil, de la cel fetișist până la cel papal, se întemeiază pe credința în om, așa cum este el în datul lui psihofizic și istoricitatea lui psihofizică. În fapt, toată esența

* Capitol preluat din „**Biserica Ortodoxă și ecumenismul**”, Ed. Orthodox Kypseli, Tesalonic, 1974.

oricărui umanism este omul - **homo**. Redus la ontologia sa, oricare umanism nu este altceva decât „hominism” (**homo-hominis**). Omul este cea mai înaltă valoare - valoarea totală, omul este criteriul cel mai înalt - criteriul total: „omul este măsura tuturor ființelor și lucrurilor”. Aceasta este „**in nuce**”, orice umanism, orice hominism. Așadar, toate umanismele, toate hominismele sunt în ultimă analiză, de origine idolatră, politeistă. Toate umanismele europene, de la cele prerenascentiste, cele renașcentiste și mai departe, cele protestante, filozofice, religioase, sociale, științifice, culturale, politice au urmărit și urmăresc neîntrerupt, cu știință sau fără știință, un singur lucru: să înlocuiască credința în Dumnezeu-om cu credința în om, să înlocuiască Evanghelia Dumnezeu-om cu evanghelia după om, filozofia după Dumnezeu-om cu filozofia cea după om, cultura după Dumnezeu-om cu cultura cea după om, într-un cuvânt, să înlocuiască viața după Dumnezeu-om cu viața cea după om.

Și așa a fost timp de veacuri, până când în veacul trecut în anul 1870, la Primul Conciliu de la Vatican, toate acestea s-au contopit în dogma infailibilității papei. De atunci aceasta a devenit dogma centrală a papismului. De aceea în zilele noastre la Al Doilea Conciliu de la Vatican s-a tratat și apărât atât de stăruitor și de abil intangibilitatea și imuabilitatea acestei dogme. Dogma aceasta are o însemnătate cât se poate de epocală pentru întreaga soartă a Europei, mai ales pentru apocalipsa ei, în care deja a pășit. Prin dogma aceasta toate umanismele europene și-au atins idealul și idolul: omul a fost declarat divinitate supremă, divinitate universală. Panteonul european umanist și-a dobândit Zeusul său.

Sinceritatea e limba Adevărului: dogma infailibilității papei din secolul al XIX-lea, respectiv a omului, nu este altceva decât renașterea păgânismului și a politeismului, renașterea axiologiei și criteriologiei idolatre. „**Horribile dictu**”, dar și următorul lucru trebuie spus: prin dogma infailibilității papei

a fost ridicat la rangul de dogmă umanismul închinător la idoli, și în primul rând cel elin. A fost ridicat la rangul de dogmă valoarea universală, a fost ridicată la rangul de dogmă criteriul universal al culturii, civilizației, poeziei, filozofiei, artei, politicii și științei eline. Și toate acestea ce sunt? Păgânătate ridicată la rangul de dogmă. În felul acesta a ajuns să fie dogmă autarhia omului european, după care timp de veacuri au năzuit cu înfocare toate umanismele europene.

Dogma infailibilității papei e nietzscheană „Ja-Sagung” (afirmare) a întregii creații a omului european umanist, acel „Ja-Sagung” al culturii și civilizației lui, care prin scopurile și metodele lor predominant păgâne și politeiste umbresc binevestirea și porunca Dumnezeului-om: „*Căutați mai întâi Împărăția lui Dumnezeu și dreptatea Lui și toate (celelalte) se vor adăuga vouă*” (Mt. 6, 33). Și ce nu a proclamat ca scop al existenței omenești și ca metodă de activitate a omului cultura și civilizația umanistă europeană? Dumnezeul-om, Singurul care mântuiește pe om de păcat, de moarte și de diavol, Singurul care înveșnicește și îndumnezeiește și divino-umanizează pe om în toate lumile, prescrie răspicat și limpede că scop primordial al ființei și al vieții omului este să devină desăvârșit ca Dumnezeu (Mt. 5, 48). Iar omul umanist european ce nu a tot așezat și consfințit ca scop al existenței omenești în locul acestui scop! Este un adevăr evanghelic cu neputință de tăgăduit: „*toată lumea zace în rău*” chiar și după nevoința Dumnezeului-om în lumea noastră pământească (I In. 5, 19-21). Și nu numai atât, ci după Sfântul Apostol Pavel, diavolul este „*dumnezeul veacului acestuia*” (II Cor. 4, 4). Între o astfel de lume care de bună voie „*zace în răutate*” și omul care urmează pe Dumnezeul-om Hristos, nu există compromis. Cel care urmează pe Dumnezeul-om nu poate face compromis în dauna Adevărului Evanghelic, cu omul umanist care justifică toate cele arătate mai înainte și le ridică la rangul de dogmă. Aici este vorba întotdeauna de cea mai hotărâtoare și

definitorie dilemă și alegere: Dumnezeu-om sau omul. Fiindcă omul umanist prin toată activitatea lui se evidențiază și se poartă ca acționând autarhic (autosuficient), ca valoare supremă și măsură supremă. Aici nu există loc pentru Dumnezeu-om. Ca atare, în împărăția umanistă locul Dumnezeului-om îl ocupă „**Vicarius Christi**” [Locțiitorul lui Hristos], iar Dumnezeu-om a fost surghiunit în cer. În orice caz, aceasta este o dez-întrupare *sui generis* a Dumnezeului-om Hristos, nu-i așa?

Uzurpând prin dogma infailibilității în favoarea sa, adică în favoarea omului, toată puterea și toate drepturile care aparțin numai Dumnezeului-om Domnului Hristos, papa s-a autodeclarat în fapt, Biserică în Biserica papistă și a devenit în ea totul în toate. Un „Atotțiitor universal” *sui generis*. De aceea dogma infailibilității papei a și devenit pan-dogma papismului iar papa nu se poate lepăda de ea în nici un chip câtă vreme va fi papă al papismului umanist.

În istoria neamului omenesc există trei căderi principale: a lui Adam, a lui Iuda și a papei. Esența căderii în păcat e întotdeauna aceeași: voința de a deveni bun prin sine, voința de a deveni desăvârșit prin sine, voința de a deveni Dumnezeu prin sine. Dar în felul acesta omul se asimilează, fără să-și dea seama, diavolului, fiindcă și acesta a vrut să devină Dumnezeu prin sine însuși, să înlocuiască pe Dumnezeu cu sine însuși, și în această îngâmfare a lui a devenit dintr-o dată diavol, cu desăvârșire despărțit de Dumnezeu și cu totul potrivit lui Dumnezeu. Tocmai în această înșelare de sine plină de trufie constă esența păcatului, păcatul universal. În aceasta constă și esența diavolului, a căpeteniei diavolului - satana. Aceasta nu e altceva decât voința de a rămâne în firea proprie, de a nu primi în sine altceva decât pe sine. Toată esența diavolului este în faptul că nu-L vrea câtuși de puțin pe Dumnezeu în lăuntrul lui, vrea să rămână totdeauna singur, totdeauna cu totul în sine, tot pentru sine, totdeauna închis ermetic față de

Dumnezeu și tot ce aparține lui Dumnezeu. Și ce este aceasta? Egoismul și dragostea de sine îmbrățișate pentru întreaga veșnicie. Așa e în esența lui omul umanist: el rămâne tot în sine însuși, cu sine însuși, pentru sine însuși, totdeauna închis cu îndârjire față de Dumnezeu. În aceasta constă orice umanism, orice hominism. Culmea acestui umanism demonizat este voința de a deveni bun cu ajutorul răului, de a deveni Dumnezeu cu ajutorul diavolului. De aici și făgăduința făcută în rai de diavolul către strămoșii noștri: „*Veți fi ca niște dumnezei*” (Fac. 3, 5).

Omul a fost zidit de Iubitorul de oameni Dumnezeu ca virtual Dumnezeu-om, ca pe temeiul chipului dumnezeiesc pe care îl poartă ființa lui să se zidească de bună voie prin Dumnezeu într-un Dumnezeu-om. Dar omul prin libera sa alegere a căutat să ajungă prin păcat la nepăcătoșenie, prin diavol la starea de Dumnezeu, și desigur că urmând calea aceasta el ar fi devenit un diavol *sui generis* dacă Dumnezeu, prin nesfârșita Sa iubire de oameni și „după mare mila Sa”, n-ar fi intervenit făcându-Se om, adică Dumnezeu-om, aducându-l astfel pe om la Dumnezeul-om. L-a introdus prin Biserică - Trupul Său în nevoința divino-umanizării prin sfintele taine și sfintele virtuți, și în felul acesta a dat omului putința de a ajunge „*întru bărbat desăvârșit, la măsura vârstei plinirii lui Hristos*” (Ef. 4, 13), și de a-și atinge astfel menirea sa dumnezeiască de a deveni de bună voie Dumnezeu-om după har.

Ce este căderea papei decât numai voința de a-L înlocui pe Dumnezeul-om cu omul?

În lumea noastră omenească, după spusele Sfântului văzător al tainelor Ioan Damaschin, numai Dumnezeul-om Hristos este „singurul lucru nou sub soare”.²² Și acesta e veșnic nou prin Persoana Sa divino-umană, prin nevoința Sa divino-

²² Sfântul Ioan Damaschin, **Expunerea exactă a credinței ortodoxe** 3,1; PG 94, 984.

umană și prin Trupul Său divino-uman – Biserica. Însă și omul numai în Dumnezeu-om este nou, pururea nou, veșnic nou în toate trăirile sale divino-umane pe calea mântuirii, sfințeniei, schimbării la față, îndumnezeirii, divino-umanizării. În această lume pământească toate îmbătrânesc și toate mor, numai omul divino-umanizat cel „*de același trup cu Hristos*”, și îmbisericit prin Dumnezeu-om, nu îmbătrânește și nu moare, fiindcă a devenit un mădular viu și organic al Sfântului și veșnicului Trup divino-uman al lui Hristos, al Bisericii, în care persoana omenească se dezvoltă și fără încetare „*crește creșterea lui Dumnezeu*” (Col. 2, 19) „*întru bărbat desăvârșit, la măsura vârstei plinirii lui Hristos*” (Ef. 4, 13). Aceasta înseamnă că el crește și se dezvoltă nesfârșit și nemăsurat, potrivit cu dimensiunile cele după chipul lui Dumnezeu ale Dumnezeieștii nesfârșiri și nemărginiri date ființei omenești de către Domnul Cel în Trei Sori atunci când l-a zidit pe om după chipul lui Dumnezeu.

Toate sunt noi în Dumnezeu-om și prin Dumnezeu-om, El Însuși în primul rând, iar în consecință și mântuirea, și învățătura despre mântuire, și metoda de mântuire. Este cu totul nou pentru neamul omenesc mesajul Dumnezeului-om: să despărțim păcatul de păcătos, să urâm păcatul și să iubim pe păcătos, să ucidem păcatul dar să mântuim pe păcătos, să nu identificăm pe păcătos cu păcatul, să nu ucidem pe păcătos pentru păcat ci să îl mântuim de păcat. O pildă cutremurătoare despre aceasta este femeia prinsă în adulter. Atotmilostivul Mântuitor a despărțit păcatul femeii de ființa ei cea după chipul lui Dumnezeu, a osândit păcatul și a miluit pe păcătoasă: „*Nici eu nu te osândesc; mergi și nu mai păcătuie*” (In. 8, 11). Aceasta este metoda Ortodoxiei ridicată la rangul de „dogmă” în lucrarea mântuirii păcătosului de păcat – metoda Sfintei Tradiții în chip de Dumnezeu înțelept dezvoltată și legiuită în Biserica Ortodoxă de către Sfinții Părinți și

formulată cu dumnezeiască insuflare de către Sfântul Simeon Noul Teolog: „*Binele nu este bine, atunci când nu se face bine*”.²³

În lumina acestei evanghelice și sfinte Tradiții ortodoxe e o atrocitate antievangelică și anticreștină a-l omorî pe păcătos pentru păcat. Aici nici o inchiziție nu se poate declara sfântă. În ultimă instanță, toate umanismele omoară pe păcătos pentru păcat, nimicesc pe om împreună cu păcatul – fiindcă nu îl vor pe Dumnezeu-om Care-i singura mântuire a omului și de păcat, și de moarte, și de diavol. Cel ce nu e pentru Dumnezeu-om e prin aceasta împotriva omului și este un asasin al omului, prin urmare un sinucigaș căci îl lasă pe om în deplina putere a păcatului, a morții și a diavolului, de care poate să-l mântuiască numai Dumnezeu-om și nimeni altul sub soare. Procedând cu păcătosul în felul acesta, omul umanist în chip inevitabil săvârșește o crimă: ucide propriul său suflet, se predă singur iadului, spre veșnică petrecere laolaltă cu diavolul, cu acest „*ucigaș de oameni dintru început*” (In. 8, 44). Iar prin aceasta împărățește și stăpânește în mod absolut monstruoasa și universală dogmă etică iezuito-umanistă: „scopul scuză mijloacele”.

Ce dă omului Dumnezeu-om și nimeni altul nu îi poate da? Biruința asupra morții, asupra păcatului, asupra diavolului, Viața Veșnică, Adevărul Veșnic, Dreptatea Veșnică, Binele Veșnic, Dragostea Veșnică, Bucuria Veșnică, întreaga plinătate a Dumnezeirii și a desăvârșirilor dumnezeiești. Vorbind apostolește, Dumnezeu-om dă oamenilor „*cele ce ochiul nu a văzut și urechea nu a auzit și la inima omului nu s-au suit câte a pregătit Dumnezeu celor ce-l iubesc pe El*” (I Cor. 2, 9; Isaia 64,3; Ieremia 3,6).

Cel de-al doilea Conciliu de la Vatican e o renaștere a tuturor umanismelor europene, o renaștere de cadavre, fiindcă de când Dumnezeu-om Hristos este prezent în lumea

²³ Sfântul Simeon Noul Teolog, **Cuvântarea 18 și 68**. Ediția Zagoraios, Smirna, 1886, p.105 și 364.

pământească, orice umanism este un cadavru. Și așa stau lucrurile, întrucât Conciliul a rămas cu încăpățănare la dogma infailibilității papei – a omului. Privite din punctul de vedere al Dumnezeu-omului Celui Veșnic Viu, al Domnului Iisus istoric, toate umanismele seamănă mai mult sau mai puțin cu niște utopii criminale, fiindcă în numele omuluiucid și nimicesc pe om în felurite chipuri ca entitate psiho-fizică. Toate umanismele săvârșesc o lucrare nebunesc de tragică: strecoară țânțarul și înghit cămila, iar prin dogma infailibilității papale lucrarea aceasta a fost ridicată la rangul de dogmă. Toate acestea sunt înfricoșătoare, înfricoșătoare până la groaza desăvârșită. De ce? Fiindcă însăși dogma despre infailibilitatea omului nu este altceva decât cumplitul prohod a oricărui umanism, de la acela al Vaticanului ridicat la rangul de dogmă, și până la umanismul satanizat al lui Sartre.

În panteonul umanist al Europei toți zeii sunt morți, în frunte cu Zeus-ul european. Sunt morți până ce în inima lor veștejită va răsări pocăința cea cu desăvârșita lepădare de sine, cu fulgerele și durerile Golgotei sale, cu cutremurele și schimbările la față ale învierii sale, cu viforele și înălțările ei aducătoare de roade. Și atunci? Atunci nesfârșite vor fi slavosloviile lor către Cel Ce în veci este de viață Făcător și de minuni Lucrător Dumnezeu-om, cu adevărat Singurul Iubitor de oameni din toate lumile.

Care este inima dogmei cu privire la infailibilitatea papei respectiv a omului? Dez-divino-umanizarea omului. Lucrul acesta îl urmăresc toate umanismele, chiar și cele religioase. Toate îl întorc pe om la păgânism, la politeism, la îndoită moarte, duhovnicească și fizică. Îndepărtându-se de Dumnezeu-om, tot umanismul s-a preschimbat treptat în nihilism. Lucrul acesta îl arată crahul contemporan al tuturor umanismelor în frunte cu papismul, părintele direct sau indirect, cu voie sau fără voie, al tuturor umanismelor europene. Iar crahul, crahul catastrofal al papismului constă în

dogma infailibilității papei și tocmai dogma asta e culmea nihilismului. Prin dogma aceasta omul european a dogmatizat și hotărât dogma autarhicității (autosuficienței) omului european, și în felul acesta până la urmă a arătat că nu are nevoie de Dumnezeu-om și că pe pământ nu există loc pentru Dumnezeu-om căci „Vicarius Christi” îl înlocuiește în chip desăvârșit. În fapt, din dogma aceasta trăiește, pe aceasta o urmează și o mărturisește cu încăpățănare oricare umanism european.

Toate umanismele omului european nu sunt altceva, în esența lor, decât o răzvrătire neconținută împotriva Dumnezeului-om Hristos. În toate chipurile cu putință se săvârșește „*Die Umwertung aller Werte*” [răsturnarea tuturor valorilor - Nietzsche]. Dumnezeu-om este înlocuit pretutindeni cu omul, pe toate tronurile europene se înscăunează omul umanismului european. Ca atare, nici nu mai există un singur „Vicarius Christi” ci nenumărați, deosebindu-se doar la strai, fiindcă în ultimă instanță, prin dogma despre infailibilitatea papei a fost proclamat infailibil omul în general. De aici și nenumărații papi din toată Europa și de la Vatican, și din protestantism, între ei nefiind vreo deosebire esențială, fiindcă papismul e cel dintâi protestantism, precum a spus vizionarul Homiakov.

Infailibilitatea este o însușire naturală divino-umană și o funcție naturală divino-umană a Bisericii, în calitatea ei de Trup divino-uman al lui Hristos, al cărui veșnic cap - Adevărul = Atoateadevărul - e Cel de-al Doilea Ipostas al Prea Sfintei Treimi, Dumnezeu-om, Domnul Iisus Hristos.

Prin dogma despre infailibilitatea papei, papa a fost de fapt declarat drept Biserică și el, un om, a luat locul Dumnezeului-om. Acesta e triumful final al umanismului, dar este în același timp și „moartea a doua” (Apoc. 20, 14; 21, 8) a papismului iar prin el și cu el, a oricărui umanism. Totuși, înaintea Adevăratei Biserici a lui Hristos care de la arătarea

Dumnezeului-om Hristos există în lumea noastră pământească ca trup divino-uman, dogma despre infailibilitatea papei este nu numai erezie, ci o panerezie²⁴, fiindcă nici o erezie nu s-a ridicat atât de radical și atât de integral împotriva Dumnezeului-om Hristos și a Bisericii Lui, așa cum a făcut aceasta papismul prin dogma despre infailibilitatea papei – om. Nu există nici o îndoială că dogma aceasta este erezia ereziilor, chinul chinurilor, o răzvrătire nemaivăzută împotriva Dumnezeului-om Hristos. Dogma aceasta este, vai, cea mai îngrozitoare surghiunire a Domnului nostru Iisus Hristos de pe pământ, o nouă trădare a lui Hristos, o nouă răstignire a Domnului – numai că nu pe crucea cea de lemn, ci pe crucea de aur a umanismului papist. Și toate acestea sunt iad, iad, iad pentru sărmana ființă pământească ce se numește om.

Există oare vreo ieșire din toate aceste nenumărate iaduri umaniste? Există oare vreo înviere din toate aceste nenumărate morminte europene? Există oare leac pentru toate aceste nenumărate boli aducătoare de moarte? Există, există, există: pocăința. Ea e binevestirea fără de moarte a Evangheliei Dumnezeului-om: „*pocăința spre cunoștința adevărului*” (II Tim. 2, 25). Altminteri nu poate cineva să creadă în mântuitoarea Evanghelie a Dumnezeului-om: „*Pocăiți-vă și credeți în Evanghelie*” (Mc. 1, 15). Pocăința înaintea Dumnezeului-om este singurul leac împotriva păcatului, singurul leac universal pentru tot păcatul, chiar și pentru păcatul universal. Fără îndoială că pocăința e și leacul pentru acest „păcat suprem” al papismului ce e cuprins în trufașa dogmă a infailibilității papei, și prin aceasta este și leacul pentru orice păcat al oricărui umanism în parte și al tuturor umanismelor laolaltă. Da, da, da, din păcatul atât de iubit lui al „infailibilității”, „infailibilul” om european, omul european umanist se poate

²⁴ Erezie universală, n.tr.

mântui numai prin pocăința din toată inima și schimbarea totală la față înaintea Minunatului și Atotînduratului și Atotbunului Domn Iisus Hristos Dumnezeu-om, cu adevărat Singurul Mântuitor al neamului omenesc de tot păcatul, de tot răul, de tot iadul, de tot diavolul, de tot raționalismul umanist, și îndeobște de toate păcatele pe care închipuirea omenească le poate născoci.

Pentru aceste pricini, toți sfinții de-Dumnezeu-purtători și de-Dumnezeu-înțelepțiți Părinți ai celor șapte sfinte Sinoade Ecumenice reduc toate problemele din Biserica lui Hristos la problema persoanei Dumnezeului-om Hristos, ca la cea mai mare și singura valoare supremă pentru orice ființă omenească, fie aceasta pe pământ sau în vreo altă lume a lui Dumnezeu. Da, pentru ei Dumnezeu-om Hristos este totul și toate în lumile omenești. Omul „infailibil” și înaintea lui omul cel mai păcătos - smerenia de o parte și îngâmfarea de alta. Privighetoarea cea neîntrecută a Evangheliei Dumnezeului-om, Sfântul Ioan Gură de Aur, binevestește: „*Smerenia este piatra de temelie a filozofiei noastre*”.²⁵ Smerenia este piatra de temelie a filozofiei noastre despre viață și lume, despre timp și veșnicie, despre Dumnezeu și Biserică, în timp ce piatra de temelie a oricărui umanism, chiar și a aceluia ridicat la rangul de dogmă, este trufia, credința în rațiunea omului, în mintea și logica lui. Trufia este boala fără leac a minții diavolului. Înlăuntrul ei se găsesc și din ea izvorăsc toate celelalte rele diavolești, în timp ce smerenia noastră ne învață să ne punem nădejdea și să avem absolută încredere în sfânta, soborniceasca, divino-umană minte a Bisericii, mintea lui Hristos. „*Noi avem mintea lui Hristos*” (I Cor. 2, 16). Noi suntem în Trupul divino-uman al lui Hristos, Biserica Ortodoxă în care Dumnezeu-om Hristos este totul: și Capul, și Trupul, și Viața, și Adevărul, și Dragostea, și Dreptatea, și timpul, și veșnicia;

²⁵ Sfântul Ioan Gură de Aur, PG 51, 312.

dar și noi, prin credința în El și prin viața în El (Efes. 4, 11-21). Pentru că „toate prin El și în El s-au zidit; și El este mai înainte de toate și toate în El viază; și El este Capul trupului Bisericii, ca El să fie întru toate Cel mai întâi” (Col. 1, 16-18): El, Dumnezeu-om, și nu doar omul, orșicum ar fi acesta.

Ecumenismul e numele de obște pentru toate pseudo-creștinismele, pentru pseudo-bisericile Europei Apusene. În el se află cu inima lor toate umanismele europene cu papismul în frunte, iar toate aceste pseudo-creștinisme, toate aceste pseudo-biserică nu sunt nimic altceva decât erezie peste erezie. Numele lor evanghelic de obște este acela de „pan-erezie” (erezie universală). De ce? Fiindcă în cursul istoriei feluritele erezii tăgăduiau sau denaturau anumite însușiri ale Dumnezeu-ului Domnului Hristos, în timp ce ereziile acestea europene îndepărtează pe Dumnezeu-om în întregime și pun în locul Lui pe omul european. În această privință nu e nici o deosebire esențială între papism, protestantism, ecumenism și celelalte secte, al căror nume este „legiune”.

Dogma ortodoxă în general și dogma centrală despre Biserică în special a fost respinsă și înlocuită cu dogma universală eretică latină despre primatul și infailibilitatea papei, a omului. Din această erezie universală s-au născut și se nasc fără încetare alte erezii: Filioque, eliminarea epiclezei, introducerea harului creat, azimele, purgatoriul, depozitul de merite suprarogatorii (prisositoare), învățătura mecanicistă despre mântuire și prin aceasta învățătura mecanicistă despre viață, papocentrismul, „sfânta” inchiziție, indulgențele, uciderea păcătosului pentru păcatul săvârșit, iezuistica, scolastica, cazuistica, monarhistica, umanismul social...

Dar protestantismul? Este cea mai apropiată și credincioasă odraslă a papismului, care prin scolastica sa raționalistă se aruncă din erezie în erezie și se îneacă fără încetare în feluritele otrăvuri ale rătăcirilor eretice. Pe lângă asta, trufia papistă și nebunia „infailibilă” domnesc în chip

absolut în sufletele credincioșilor protestantismului, pustiindu-le. În principiu, orice protestant este un papă independent, papă infailibil în toate chestiunile de credință, iar lucrul acesta duce totdeauna dintr-o moarte duhovnicească în alta și nu mai e sfârșit acestei morți, fiindcă numărul morților duhovnicești ale omului sunt fără număr.

Așa stând lucrurile, ecumenismul papisto-protestant cu pseudo-biserica sa și cu pseudo-creștinismul său, nu are ieșire din moarte și din chin dacă nu se va pocăi din toată inima înaintea Dumnezeului-om Domnul Hristos și a Bisericii Lui Ortodoxe. Pocăința este leacul pentru orice păcat, leacul dat ființei omenesti celei după chipul lui Dumnezeu, de către Singurul Iubitor de oameni.

Fără de pocăință și de intrarea în Adevărata Biserică a lui Hristos este un lucru nefiresc și lipsit de noimă să vorbească cineva de vreo unire a „bisericii”, de dialog al dragostei, de „intercommunio”. Lucrul cel mai de seamă este a deveni omul parte din trupul divino-uman al Bisericii lui Hristos, și prin aceasta părtaș la sufletul Bisericii – Sfântul Duh – și moștenitor al tuturor bunătăților fără de moarte ale Dumnezeului-om.

„Dialogul” contemporan „al dragostei”, care se realizează în forma unui sentimentalism găunos, este în realitate refuzul pornit din puținătatea de credință al „*sfințirii Duhului și a credinței Adevărului*” (II Tes. 2, 18), adică a singurei „*iubiri de Adevăr*” (II Tes. 2, 10) mântuitoare. Esența dragostei este Adevărul și dragostea viază doar umblând întru adevăr. Adevărul este inima fiecărei virtuți divino-umane deci și a dragostei, și fiecare din acestea arată și binevestește pe Dumnezeul-om Domnul Hristos, Care Singur este întruparea și personificarea Adevărului Dumnezeiesc, a Adevărului universal. Dacă Adevărul ar fi fost altceva decât Dumnezeul-om Hristos, el ar fi fost mic, insuficient, trecător, muritor. Astfel ar fi fost adevărul dacă el ar fi fost un concept, sau o idee, sau o teorie, sau o schemă, sau rațiunea, sau știința, sau

filozofia, sau cultura, sau omul, sau omenirea, sau lumea, sau toate lumile, sau orișicine, sau orișice, sau toate acestea laolaltă. Adevărul însă este Persoană și anume Persoana Dumnezeuului-om Hristos, cea de-a doua Persoană a Sfintei Treimi și, ca atare, el e desăvârșit, netrecător și veșnic, fiindcă în Domnul Iisus Adevărul și Viața sunt de o ființă: Adevărul veșnic și Viața veșnică (vezi In. 14, 6; 1, 4-17). Cel ce crede în Domnul Hristos crește mereu prin Adevărul Lui în dumnezeieștile Lui nemărginiri. El crește cu toată ființa lui, cu toată mintea lui, cu toată inima și cu tot sufletul lui. În Hristos trăim „adevărați fiind întru dragoste”, fiindcă numai în felul acesta putem „să creștem în toate întru Dânsul, Care este Capul, Hristos” (Efes. 4, 15). Mai mult, aceasta se înfăptuiește totdeauna împreună „cu toți sfinții” (Efes. 3, 18), totdeauna în Biserică și prin Biserică, fiindcă altminteri omul nu poate să crească în Acela Care este Capul trupului Bisericii, adică în Hristos. Nemărginitele puteri ce sunt neapărat trebuincioase pentru creșterea tuturor Creștinilor în trupul divino-uman al Bisericii sunt dobândite de către Biserică nemijlocit de la Capul ei - Domnul Hristos, fiindcă doar El, Dumnezeu și Domnul, are aceste nenumărate puteri nemărginite și le iconomisește în chip înțelept.

Să nu ne amăgim. Există și un „dialog al minciunii”, atunci când cei care dialoghează se înșeală, cu știință sau fără știință, unii pe alții. Un astfel de dialog e propriu *tatălui minciunii*, diavolul, căci mincinos este și părintele minciunii (In. 8, 44). Propriu este și pentru toți împreună-lucrătorii lui cei de bună voie sau fără de voie, atunci când ei voiesc să realizeze binele lor cu ajutorul răului, să ajungă la „adevărul” lor cu ajutorul minciunii. Nu există „dialog al dragostei” fără dialogul Adevărului. Altminteri, un astfel de dialog e nefiresc și mincinos. De aceea și porunca purtătorului de Hristos Apostol cere ca „dragostea să fie nefățarnică” (Rom. 12, 9).

Separarea și diferențierea umanistă eretică între Dragoste și Adevăr este ea însăși o dovadă a lipsei credinței divino-umane și a pierderii echilibrului și gândirii sănătoase duhovnicești, divino-umane. În orice caz, aceasta nu a fost niciodată și nu este calea Sfinților Părinți. Ortodocșii, cu totul înrădăcinați și întemeiați împreună „cu toți sfinții” în Adevăr și Dragoste, au și vestesc din vremurile Apostolilor până astăzi această dragoste mântuitoare divino-umană față de lume și față de toate zidirile lui Dumnezeu. Minimalismul moral și pacifismul umanist găunos al ecumenismului contemporan nu fac decât un singur lucru: vădesc rădăcinile lor umaniste ftizice, filozofia lor morbidă și etica lor neputincioasă cea „după predania oamenilor” (vezi Colos. 2, 8). Și mai mult: vădesc criza evidentă a credinței lor umaniste în Adevăr și nesimțirea lor dochetistă față de istoria Bisericii, față de continuitatea ei apostolică și sobornicească, divino-umană în adevăr și în har. Iar cugetarea îndumnezeită și gândirea sănătoasă apostolică și patristică binevestesc prin gura Sfântului Maxim Mărturisitorul adevărul credinței divino-umane: „Credința e temelie nădejdie și a dragostei... Căci credința face neîndoielnic însuși adevărul”.

Nu există nici o îndoială că măsura patristică, moștenită de la Apostoli, a dragostei față de oameni și a raporturilor cu ereticii are în întregime un caracter divino-uman. Lucrul acesta îl exprimă de Dumnezeu insuflătele cuvinte ale aceluiași Sfânt: „Eu nu doresc ca ereticii să se chinuiască, nici nu mă bucur de răul lor – ferească Dumnezeu! – ci mai degrabă mă bucur și împreună mă veselesc de întoarcerea lor: căci ce e mai plăcut celor credincioși decât să vadă adunați împreună pe copiii cei risipiți ai lui Dumnezeu? Nu le scriu nici îndemnându-vă să puneți asprimea înaintea iubirii de oameni – nu aș putea să fiu atât de sălbatic – ci rugându-vă să faceți și să lucrați cele bune pentru toți oamenii cu luare aminte și cu cercare multă și

făcându-vă tuturor toate, după cum are nevoie fiecare de voi. Numai un lucru îl voiesc de la voi, și vă rog să fiți aspri și neîndurați față de orice ar putea să ajute la dăinuirea credinței lor nebunești, căci socotesc ură față de oameni și despărțire de dumnezeiasca dragoste ajutorul dat rătăcirii ereticești spre mai mare pierzanie a celor ce se țin de această rătăcire”.

Învățătura Bisericii Ortodoxe a Dumnezeuului-om Hristos formulată de către Sfinții Apostoli, de către Sfinții Părinți și de către Sfintele Sinoade cu privire la eretici, este următoarea: ereziile nu sunt Biserică și nici nu pot fi Biserică. Ca atare, în ele nici nu pot exista sfinte taine, și mai cu seamă taina Euharistiei – această taină a tainelor, fiindcă tocmai Sfânta Euharistie este totul și toate în Biserică, Însuși Dumnezeu-om Domnul Hristos, însăși Biserica în calitate de trup al Lui și îndeobște tot ce este divino-uman.

„Intercommunio” – comuniunea cu ereticii în sfintele taine și îndeosebi în Sfânta Euharistie – este cea mai rușinoasă trădare a Domnului Hristos, trădare de Iudă. Și mai mult, trădare a întregii Biserici a lui Hristos, a Bisericii divino-umane, a Bisericii Apostolilor, a Bisericii Sfinților Părinți, a Bisericii Sfintei Tradiții, a Bisericii celei Una. Aici ar trebui omul să-și oprească mintea și conștiința încreștinată asupra câtorva sfinte fapte, sfinte binevestiri, sfinte porunci.

Mai înainte de toate trebuie să ne întrebăm pe ce ecleziologie, pe ce teologie privitoare la Biserică se întemeiază așa-zisa „intercommunio”? Fiindcă întreaga teologie ortodoxă a Bisericii despre Biserică se bazează și se întemeiază nu pe „intercommunio” (reciprocă împărtășire), ci pe realitatea divino-umană a lui „communio”, pe comuniunea divino-umană, (I Cor. 1, 9; 10, 16-17; II Cor. 13, 13; Evr. 2, 14; 3, 14; I In. 1, 3), în timp ce noțiunea „inter-communio” (inter-împărtășire) este în ea însăși contradictorie și cu totul neînțeleasă pentru conștiința ortodoxă sobornicească. Al doilea fapt, sfânt fapt al

credinței ortodoxe, este următorul: în învățătura ortodoxă despre Biserică și Sfintele Taine, singura și unica Taină este Biserica însăși, trupul Dumnezeului-om Hristos, în așa fel că ea este și unicul izvor și conținutul tuturor Sfintelor Taine. În afară de Taina aceasta divino-umană și a-toate-cuprinzătoare a Bisericii care este taina universală, nu există și nici nu pot să existe „Taine”. Ca atare, nu poate exista nici o intercomuniune în ceea ce privește Tainele. De aici rezultă că numai în Biserică, în această unică Taină universală a lui Hristos poate fi vorba despre Taine, fiindcă Biserica Ortodoxă ca Trup al lui Hristos este izvorul și criteriul Tainelor și nu viceversa. Tainele nu se pot ridica deasupra Bisericii și nici nu pot fi considerate în afară de Trupul Bisericii.

Pentru aceasta, în conformitate cu cugetul Bisericii Sobornicești a lui Hristos și potrivit cu întreaga Tradiție Ortodoxă, Biserica Ortodoxă nu acceptă existența altor taine în afară de ea, nici nu le consideră taine, până la venirea prin pocăință din „biserica” eretică, adică dintr-o pseudo-biserică în Biserica Ortodoxă a lui Hristos. Câtă vreme cineva rămâne în afară de Biserică neunit cu ea prin pocăință, unul ca acesta este pentru Biserică un eretic și, în chip inevitabil, se găsește în afara comuniunii mântuitoare: fiindcă *„ce părtășie poate fi între dreptate și nelegiuire? Ce părtășie poate să fie între lumină și întuneric?”* (II Cor. 6, 14).

Marele Apostol, cu puterea pe care a primit-o de la Dumnezeul-om, dă porunca: *„De omul eretic, după una și a doua sfătuire, desparte-te”* (Tit. 3, 10). Acela deci, care nu numai că nu se desparte de „omul eretic”, ci-i dă acestuia și pe Domnul Însuși în Sfânta Euharistie, se mai găsește oare în sfânta credință apostolică și divino-umană? Chiar mai mult, ucenicul cel iubit de Domnul Iisus, Apostolul dragostei, dă următoarea poruncă: pe omul care nu crede în întruparea lui Hristos și nu acceptă învățătura evanghelică cu privire la El, ca Dumnezeul-om, *„să nu-l primiți în casă”* (II In. 1, 10).

Canonul 45 al Sfinților Apostoli poruncește cu glas de tunet: „Episcopul, sau presviterul, sau diaconul, care fie că și numai se roagă împreună cu ereticii să se afurisească; iar dacă le-a îngăduit acestora să săvârșească ceva ca clerici (să săvârșească cele sfinte) să se caterisească”. Porunca aceasta este limpede chiar și pentru o conștiință de țăntar. Oare nu?

Canonul 64 al Sfinților Apostoli poruncește: „Dacă vreun cleric sau laic intră în sinagoga iudeilor sau a ereticilor ca să se roage, să se caterisească și să se afurisească”. Și lucrul acesta este limpede chiar și pentru conștiința cea mai primitivă. Oare nu?

Canonul 46 al Sfinților Apostoli: „Episcopul sau presviterul care primesc botezul sau jertfa ereticilor, poruncim să se caterisească. Căci ce înțelegere poate să fie între Hristos și Veliar? Sau ce parte are credinciosul cu necredinciosul?”. Este un lucru bătător la ochi chiar și pentru cei lipsiți de ochi: această poruncă hotărăște în mod imperativ că nu trebuie să recunoaștem ereticilor nici o sfântă taină și că trebuie să le considerăm pe acestea ca nevalabile și lipsite de har.

De Dumnezeu insuflatul purtător de cuvânt al Tradiției sobornicești, apostolice și patristice a Bisericii lui Hristos, Sfântul Ioan Damaschin, binevestește din inima tuturor Sfinților Părinți, tuturor Sfinților Apostoli, tuturor Sfințelor Sinoade ale Bisericii următorul adevăr divino-uman: „Pâinea Euharistiei (Sfintei Împărtășanii) nu este simplă pâine, ci e unită cu Dumnezeirea... Curățindu-ne prin ea, ne unim cu Trupul Domnului și cu Duhul Lui și devenim trupul lui Hristos - Biserica... Taina Euharistiei se numește Împărtășanie fiindcă prin ea ne împărtășim de Dumnezeirea lui Iisus; și se numește comuniune, și este cu adevărat astfel, fiindcă prin ea intrăm în comuniune cu Hristos și luăm parte la Trupul și la Dumnezeirea Lui, iar pe de altă parte, prin ea intrăm în comuniune unii cu alții și ne unim între noi. Și întrucât ne împărtășim cu toți dintr-o singură pâine, devenim un singur

trup și un singur sânge al lui Hristos, și mădulare unii altora, fiind de un trup cu Hristos. Deci, să ne ferim din toate puterile ca să nu luăm împărtășanie de la eretici, nici să le dăm ereticilor împărtășanie. „Nu dați cele sfinte câinilor”, zice Domnul, „și nici nu aruncați mărgăritarele voastre înaintea porcilor” (Mt. 7, 6), ca să nu ne facem părtași învățaturii lor greșite și osândeii lor, căci dacă este o unire cu Hristos și a unora cu alții, înseamnă că ne unim de bună voie cu toți cei ce se împărtășesc împreună cu noi. Unirea aceasta se face de bună voie, iar nu fără conglăsuirea noastră, căci un trup suntem toți, fiindcă dintr-o singură pâine ne împărtășim, precum zice Apostolul (I Cor. 10, 17)”.

Neînfricatul mărturisitor al adevărilor divino-umane al ortodocșilor Sfântul Atanasie cel Mare vestește oamenilor din toate lumile: „Împărtășania de la eretic înstrăinează pe om de Dumnezeu și îl predă diavolului”. În Euharistie, „pâinea ereticilor nici nu e trupul lui Hristos”. „După măsura deosebirii dintre lumină și întuneric, așa e și deosebirea dintre împărtășania drept slăvitoare și cea ereticească: cea drept slăvitoare luminează, cea ereticească întunecă, una îl unește cu Hristos iar cealaltă cu diavolul, una dă viață sufletului iar cealaltă îl ucide”. „Împărtășania din mână eretică este otravă, nu simplă pâine”.²⁶

²⁶ Cel de-al „treisprezecelea apostol”, „Părintele Ortodoxiei” Sfântul Atanasie cel Mare, binevestește cu înțelepciune apostolică și părintească tot adevărul despre credința cea adevărată, spunând că noi ținem „această predanie și învățatură și credință dintru început a Bisericii Sobornicești, pe care Domnul a dat-o, apostolii au propovăduit-o și Părinții au păzit-o. Căci întru această Biserică s-a întemeiat, iar cel ce cade din aceasta nu mai poate fi și nici nu se mai poate numi creștin”. (**Către Serapion**, epist. 1, P.G. 26, col. 593 C A).

RĂSPUNS SUSTINĂTORILOR BISERICII LATINE DESPRE NEDREAPTA FALĂ A PAPISTAȘILOR CU PRETINSA DEMNITATE A BISERICII LOR*

Sfântul Ambrozie de la Optina

In ziua de azi unii arhieriei, preoți și mireni încep să se abată în erezia ecumenismului, catolicismului, protestantismului. Motivând căderea lor de la credința părinților cu neemanciparea acestor din urmă, cu noul duh al vremii și situația politică, se fac încercări de a introduce în Ortodoxie câte ceva de la catolicism, câte ceva de la protestantism, se răspândesc îndemnuri pentru unificarea tuturor confesiunilor creștine. Drept răspuns la acestea pot servi mai jos publicatele scrisori ale părintelui Ambrozie, luminător recunoscut al credinței ortodoxe. În lucrările sale, îndreptate spre demascarea ereziei catolicismului, luteranismului, cât și a tot protestantismului, cuviosul Ambrozie descoperă mortalitatea acestor învățături, arată groaznicele urmări ale decăderii duhovnicești de la Ortodoxie. Cuviosul nu obosește să sublinieze că nu este mântuire în alte confesiuni, nu este altă cale către Dumnezeu decât prin credința Ortodoxă. Și asta o spune nu un om obișnuit sau chiar un preot, asta o spune un sfânt - acela care cunoaște adevărul de la Însuși Dumnezeu.

De aceea, blagocestive cititorule, studiind scrisorile cuviosului Ambrozie, primește-le pe ele ca pe vocea lui Dumnezeu, ca și pe piatra unghiulară, pe care se cuvine a fi încercate toate învățăturile și

* În traducerea colectivului revistei EKKLESIA.

*inovațiile la modă. Ia aminte căci cuviosul teolog este sfânt, dar sfințenia multor teologi contemporani este destul de îndoielnică”.*²⁷

Degeaba se miră unii ortodocși de existența propagandă a Bisericii Catolice, de falsa jertfire de sine și activitatea misionarilor ei și de stăruința surorilor de caritate latine, și pe nedrept atribuie Bisericii Latine atâta importanță, ca și cum după decăderea acesteia de la Biserica Ortodoxă, cea din urmă n-ar fi rămas aceeași, ci are nevoie să se unească cu cealaltă. După o examinare mai amănunțită, părerea aceasta se dovedește a fi greșită; iar activitatea energetică a latinilor nu numai că nu uimește, ci dimpotrivă trezește compasiune adâncă în inimile oamenilor care văd și pricep adevărul.

Biserica Ortodoxă Răsăriteană din timpurile Apostolilor și până acum respectă neschimbate și nealterate de inovații, atât învățătura Evanghelică și Apostolică, cât și predania Sfinților Părinți și deciziile Soboarelor Ecumenice, la care bărbații purtători de Dumnezeu, strângându-se din toată lumea, au interzis din toate privințele, prin amenințări groaznice, orice adăugire și scoatere din acestea, sau schimbare, sau mutare, măcar cu o iotă. Iar Biserica Romană demult s-a dedat la erezii și înnoiri. Încă Vasile cel Mare demasca în aceasta pe unii episcopi ai Romei în epistola sa către Eusebiu de la Samosat: *„Adevărul ei nu-l cunosc și nici nu vor să-l cunoască; cu cei care le vestesc adevărul se ceartă, ei înșiși însă susțin erezii.”*²⁸

Apostolul Pavel ne poruncește să ne îndepărtăm de cei afectați de erezie, nu să căutăm unirea cu ei, spunând: *„De omul eretic, după întâia și a doua mustrare, depărtează-te, știind că unul ca acesta s-a abătut și a căzut în păcat, fiind singur de sine osândit”* (Tit. 3, 10-11).

Biserica Ortodoxă Sobornicească nu o dată, ci de mai multe ori a încercat să lumineze Biserica Catholică, dar ultima,

²⁷ Preotul Alexii Moroz, din prefața la ediția rusă

²⁸ Ep. reg.7

necăutând la toate dovezile adevărate aduse de prima, se încapățâna în felul ei greșit de gândire și acționare.

Încă în secolul șapte a apărut în Bisericile apusene părerea greșită, precum că Duhul Sfânt purcede și de la Fiul.

La început împotriva acestei noi gândiri se ridicau unii papi, numind-o pe aceasta eretică. Papa Damas așa vorbește despre ea în decizia sobornicească: „*Cine cugetă corect despre Tatăl și Fiul, iar despre Duhul Sfânt nu cugetă corect, acela este eretic*”²⁹. Același lucru îl susțineau și alți papi, Leon al III-lea și Ioan al VIII-lea. Dar o mare parte a succesorilor lor, ademeniți de drepturile de întâietate și găsind în aceasta multe profituri lumești pentru sine, au îndrăznit să schimbe dogma ortodoxă despre purcederea Duhului Sfânt, contrar hotărârilor celor șapte Soboare Ecumenice, la fel și împotriva evidentelor cuvinte ale Mântuitorului din Evanghelie: „*Care de la Tatăl purcede*” (In. 15, 26).

Dar precum o greșeală, care nu e considerată eroare, întotdeauna atrage după sine pe o alta, și orice rău naște alt rău, tot așa s-a întâmplat și cu Biserica Romană. Abia a reușit să apară în Apus această părere greșită, că Duhul Sfânt purcede și de la Fiul, că singură a și dat naștere la alte răutăți asemănătoare și a adus cu sine puțin câte puțin alte inovații, care în mare măsură contrazic Poruncile Mântuitorului ce se arată limpede în Evanghelie, cum ar fi: stropirea în locul cufundării în taina Botezului, privarea mirenilor de Dumnezeiescul Potir și împărtășirea numai cu pâine, întrebuițarea azimelor în locul pâinii dospite, excluderea din Liturghie a Dumnezeieștii chemări a Atot-Sfântului și De-Viață-Făcătorului și Atot-Săvârșitorului Duh.

De asemenea a introdus inovații, care încalcă ritualurile vechi Apostolești ale Bisericii Sobornicești, cum ar fi înlăturarea pruncilor ce se botează de la Mirungere și

²⁹ Ep. reg. 5

împărtășirea cu Sfintele Taine, înlăturarea celor căsătoriți de la preoție, recunoașterea papei ca persoană fără de păcat și ca înlocuitor al lui Hristos ș.a. În acest fel a răzvrătit tot vechiul cin Apostolesc cu privire la săvârșirea aproape a tuturor tainelor și ierurgiilor Bisericești - cinul, pe care îl conținea Sfânta Biserică Ortodoxă Romană veche, fiind pe atunci una din cele mai cinstite membre ale Sfintei Sobornicești și Apostolești Biserici.³⁰ Însă eresul principal al Bisericii Romane, nu după esență, ci după acțiune, este născocita dogmă despre supremația, sau mai bine spus căutarea arogantă a întâietății episcopilor Romei asupra celelalte patru Patriarhate Răsăritene. Doar pentru această întâietate adepții Bisericii Romane au pus pe papa lor mai presus de canoanele și hotărârile Soboarelor Ecumenice, crezând în infailibilitatea lui. Dar în ce fel este această infailibilitate a papei, ne mărturisește istoria nefalsificată. Despre papa Ioan al XXIII-lea se vorbește în hotărârea Soborului de la Constanța, prin care a fost răsturnat acest papă: „S-a descoperit că papa Ioan este un nelegiuit înrădăcinat și incorigibil, a fost și este un criminal, pe drept învinuit de omor, de otrăviri și alte crime grele, care frecvent și cu insistență, în fața a diferiți demnitari duhovnicești, susținea și dovedea că sufletul omului se stinge și moare odată cu trupul omului, asemenea cu sufletele animalelor și dobitoacelor și că răposatul nicidecum nu va învia în ultima zi”.³¹ Fărădelegile papei Alexandru al VI-lea și ale fiilor săi au fost într-atât de îngrozitoare, încât după părerea contemporanilor, acest papă se îngrijea de instaurarea pe pământ a împărăției lui veliar, iar nu a lui Dumnezeu. Papa Iuliu al II-lea se hrănea cu sângele creștinilor, ațâțând în permanență, pentru atingerea scopurilor sale, vrajba între popoarele creștine.³² Sunt și alte multe exemple, care mărturisesc despre marile păcate ale papilor; dar a vorbi

³⁰ Ep. reg. 5 punct. 12.

³¹ Ibidem.

³² Convorbiri Duhovnicești 1858 nr. 41.

despre ele nu este timpul potrivit. Având în vedere astfel de mărturii istorice asupra stricării prin erezii și despre păcatele papilor, ne întrebăm: oare pe drept se laudă papiștii cu pretinsa demnitate a Bisericii Romane? Oare pe drept înjosesc Biserica Ortodoxă Răsăriteană, care-și întemeiază infailibilitatea sa nu pe o persoană oarecare, ci pe învățătura Evanghelică și Apostolică, și pe canoanele și hotărârile celor șapte Soboare Ecumenice și a celor nouă Soboare locale? La aceste Soboare au luat parte bărbați sfinți și de Dumnezeu insuflați din toată lumea, și au stabilit toate cele referitoare la necesitățile și trebuințele duhovnicești ale Bisericii, în conformitate cu Sfânta Scriptură. De aceea, oare procedează corect papistașii, care pentru scopuri lumești pun persoana papei mai presus de canoanele Soboarelor Ecumenice, cinstind pe papa lor ca fiind mai fără de păcat decât acestea?

Pentru toate pricinile expuse mai sus, Biserica Sobornicească de Răsărit a pus capăt relațiilor cu Biserica Romană, ea fiind căzută de la adevăr și de la canoanele Bisericii Ortodoxe Sobornicești. Iar episcopii romani, așa cum au început cu mândria, tot cu mândria termină. Încearcă să demonstreze, precum că Biserica Sobornicească Ortodoxă a decăzut de la Biserica lor. Însă aceasta nu numai că nu e adevărat, ci este chiar și absurd. Adevărul mărturisește că Biserica Romană a decăzut de la cea Ortodoxă. Cu toate că papistașii, de dragul pretensei dreptăți, expun la vedere faptul că patriarhatul lor, în rândul celor cincii, a fost primul și mai mare peste celelalte; dar asta numai pentru reputația Romei imperiale, iar nu din oarecare autoritate duhovnicească sau putere peste celelalte patriarhii. Tot pe nedrept au numit și Biserica lor „catolică”, adică sobornicească. Partea niciodată nu poate fi numită întreg, iar Biserica Romană până la decăderea ei de la Ortodoxie alcătuia numai a cincii parte din Una Sobornicească Biserică. Mai ales din această cauză Biserica

Romană nu trebuie să fie numită „catolică”, pentru că ea a respins Soboarele Ecumenice, urmând greșitelor sale păreri.

Unora li se aruncă în ochi numărul mare al adeptilor de pretutindeni ai Bisericii Latine, de aceea cei care nu înțeleg corect adevărul gândesc că poate ar fi mai bine pentru această pricină Biserica Latină să se numească Universală și Sobornicească? Însă această părere este foarte greșită, fiindcă nicăieri în Sfânta Scriptură nu se atribuie un drept duhovnicesc deosebit numărului și mulțimii. Domnul a arătat destul de clar că demnitatea adevăratei Biserici Sobornicești nu se conține în număr și mulțime, când spune în Evanghelie: „Nu te teme, turmă mică, pentru că Tatăl nostru a binevoit să vă dea vouă Împărăția” (Lc. 12, 32). Este și un exemplu în Sfânta Scriptură, care nu e în folosul mulțimii. După moartea lui Solomon pe timpul împărăției fiului său s-a împărțit împărăția Israelului și Sfânta Scriptură prezintă zece seminții decăzute și două seminții credincioase făgăduințelor lor, necăzute. De aceea zadarnic Biserica Latină încearcă să demonstreze dreptatea sa prin multa răspândire și numărul mare al adeptilor.

Distincția Bisericii Universale la Soboarele Ecumenice sfinții părinți o arată ca fiind cu totul alta, adică, prin Sobor stabilit: a crede într-o Una, Sfântă, Sobornicească și Apostolească Biserică, iar nu pur și simplu în Biserica Universală sau de pretutindeni. Cu toate că Biserica Romană are adepți peste tot în lume, dar așa cum nu păstrează cu sfințenie hotărârile Sobornicești și Apostolești, ci s-a abătut spre inovații și cugetări greșite, deloc nu mai aparține de Una, Sfântă și Apostolească Biserică.

La fel de greșit cugetă și susținătorii Bisericii Latine, care consideră în primul rând că după decăderea Apusului de la Ortodoxie în Biserica Sobornicească s-a creat un gol. Paguba aceasta demult a fost compensată prin pronia lui Dumnezeu - prin întemeierea la nord a Bisericii Ortodoxe Ruse. În al doilea

rând, ca și cum pentru prioritatea de mai înainte și din pricina numărului adeptilor Bisericii Romane, Biserica Ortodoxă are nevoie de unirea cu aceasta. Dar una e judecata oamenilor și alta e judecata lui Dumnezeu. Apostolul Pavel vorbește clar: „*Ce părtășie are lumina cu întunericul?*” (II Cor. 6, 14), cu alte cuvinte, lumina adevărului lui Hristos cu întunericul ereziilor niciodată nu poate să aibă nimic comun. Latini însă nu voiesc să lase erezia lor și stăruie în rătăcirea lor, după cum mărturisesc despre ei cuvintele lui Vasile cel Mare, care se împlinesc în faptă de atâtea veacuri: „*Adevărul ei nu-l cunosc și nici nu vor să-l cunoască; cu cei care le vestesc adevărul se ceartă, ei înșiși însă susțin erezii*”,³³ cum s-a zis mai sus.

Cei înclinați spre latini mai bine ar cugeta la cele spuse în Psalmi: „*Urât-am adunarea celor ce viclenesc*” (Ps. 25, 5), și să compătimizească pe cei care pentru dominare și iubire de arginți, și alte scopuri lumești și profituri, tulburau aproape întreaga lume prin intermediul inchizițiilor și uneltirile viclene ale iezuiților, până în prezent tulburând și jignind pe ortodocșii din Turcia prin misionarii săi. Misionarii latini nu se îngrijesc să convertească la credința creștină pe turcii băștinași, ci se străduiesc să abată de la calea cea dreaptă pe ortodocșii greci și bulgari, folosind pentru aceasta diferite mijloace și șiretlicuri neplăcute lui Dumnezeu. Oare nu-i viclenie aceasta și încă viclenie de cea răutăcioasă? Cu bună înțelepciune ar fi căutarea unirii cu astfel de oameni? Din aceeași pricină, face oare să ne mirăm de pseudo-stăruința și pseudo-sacrificiul acestor activități ale misionarilor latini și surorilor de caritate? Cu adevărat aceștia sunt nevoitori jalnici. Ei se străduiesc să aducă lumea nu la Hristos, ci la papa lor.

Ce să mai răspund la întrebările: Biserica Latină și alte confesiuni se pot oare numi Ierusalimul cel Nou și Corabia

³³ *Idem*, op.cit.

mântuirii? Și cum să înțelegem Euharistia actualei Biserici Romane?

Israelul cel Nou poate fi numită numai Biserica dreptcredincioasă, iar cea alterată de cugete eretice, nu poate. Sfântul Ioan Teologul spune: „Dintre ai noștri au ieșit, dar nu erau de-ai noștri, câți de-ar fi fost de-ai noștri, ar fi rămas cu noi; ci ca să se arate că nu sunt toți de-ai noștri, de aceea au ieșit” (In. 2, 19). Și Sfântul Apostol Pavel spune: „Este un Domn, o credință, un botez” (Ef. 4, 5), una e credința adevărată și nu orice credință e bună, așa cum gândesc fără judecată cei ce s-au despărțit de adevărata Biserică, despre care scrie și Apostolul Iuda: „În vremea de pe urmă vor fi batjocoritori, umblând potrivit cu poftele lor nelegiuite. Aceștia sunt cei ce fac dezbinări, (oameni) firești, care nu au Duhul” (Iuda 1, 18-19). De aceea cei străini de Duhul Adevărului, cum se vor numi Israelul cel Nou? Sau cum vor fi cuiva adăpost de mântuire, când nici una nici alta nu pot fi săvârșite fără harul Sfântului Duh?

În Biserica Ortodoxă se crede că pâinea și vinul în taina Euharistiei se transformă prin chemarea și pogorârea Sfântului Duh. Iar latinii, cum e spus mai sus, au considerat de prisos chemarea aceasta și au scos-o din liturghia lor. Astfel cel înțelegător, singur să înțeleagă despre euharistia latină.

Și încă o întrebare: dacă, precum e spus, în afară de Sfânta, Soborniceasca și Apostoleasca Biserică, așa cum e numită Biserica Ortodoxă, mântuirea altor confesiuni este până într-atât de îndoielnică, atunci de ce în Rusia nu se propovăduiește pe față acest adevăr?

Răspunsul la aceasta e foarte simplu și clar. În Rusia e admisă toleranța față de alte credințe, iar cei de alte credințe, ca și ortodocșii, ocupă la noi funcții importante: șefii instituțiilor de învățământ în marea lor măsură sunt de altă credință, șefii guberniilor și a comunelor adesea sunt de altă credință, comandanții de regimente și batalioane nu arareori sunt de altă credință. Oriunde n-ar începe fața duhovnicească

să propovăduiască deschis că în afara Bisericii Ortodoxe nu este mântuire, marii demnitari de altă credință s-ar simți jigniți. Din cauza acestei situații, clerul pravoslavnic rus a și căpătat într-un fel deprinderea și trăsătura înrădăcinată de a vorbi despre acest subiect pe ocolite. Sau poate că unii din aceași pricină și din cauza îndelungatei comunicări cu eterodocșii, dar și mai mult de la citirea cărților lor, au și început să gândească cu mai multă îngăduință în legătură cu nădejdea de mântuire și la celelalte confesiuni.

Necăutând la duhul blândeții și iubirii de pace și a răbdării Bisericii Ortodoxe și a păstorilor și adepților ei, în Apus s-au editat în veacurile de mai înainte de către adepții diferitelor confesiuni creștine, mai ales se editează în timpurile noastre, o atât de mare mulțime de cărți îndreptate împotriva învățaturii Bisericii Răsăritene, că ar fi greu chiar și să le enumeri, cu atât mai mult să le apreciezi după merit. Și cu toate că astfel de cărți îndeobște sunt pline de clevetiri, basme, muștrări, evidente născociri și minciuni, îndeosebi de deșteptăciuni și uneltiri veninoase, cu scopul evident de a crea în Europa un duh de dușmănie împotriva Bisericii Ortodoxe, și mai ales împotriva patriei noastre, ca zdruncinând învățătura Bisericii noastre Ortodoxe, să abată pe adepții ei de la calea adevărului: dar așa cum ele se editează cu titluri ademenitoare, în condiții plăcute, de o atât de mare dichiseală tipografică, încât parcă fără să vrei atrag curiozitatea cititorilor, desigur că și în patria noastră, în care aceste scrieri pătrund pe căi negre, se vor găsi destui din acei care, având o înțelegere de suprafață despre învățătura creștină, nu vor putea să nu ajungă captivați de gânduri potrivnice adevărului. Îndeosebi s-au înarmat acum contra ortodocșilor scriitorii Bisericii Latine, proclamând domnia papei și a Bisericii Romane peste toate guvernele, bisericile particulare și popoarele lumii. Mai cu seamă în prezent de aceasta se ocupă iezuiții în Franța, care folosindu-se de răspândirea limbii franceze, se avântă cu un fel

de activitate frenetică, prin intermediul scrierilor în această limbă, să extindă ideile lor peste tot, care sunt potrivnice învățaturii și structurii ierarhice a Bisericii Răsăritene, necruțând în acest sens cele mai monstruoase născociri, evidentele minciuni și denaturarea nerușinată a adevărilor istorice. Mulți dintre intelectualii ortodocși, citind aceste lucrări în limba franceză și necitindu-le pe ale lor, în rusă, despre credința ortodoxă, ușor pot crede minciunilor iscusite în schimbul adevărului, pe care nu-l cunosc.³⁴

³⁴ În continuare avva Ambrozie, pe câteva rânduri, prezintă și recomandă o carte apărută la vremea aceea despre atitudinea Bisericii Romane către alte Biserici, atrăgând atenția mai ales asupra făgăduinței pe care o dau episcopii latini papei lor. Pentru că cititorii noștri nu au acces la această carte, noi am omis pasajul respectiv.

PAPA IOAN PAUL II ACCEPTĂ ... EVOLUȚIA *

Preot Gheorghe Calciu Dumitreasa

Conform unui articol publicat de Washington Post, Vineri, 25 octombrie 1996, pagina A1 - A14, adunarea anuală a Academiei Pontificale de Științe s-a întrunit miercuri, 23 octombrie 1996, la Vatican, spre a pune la curent curia papală cu ultimele descoperiri ale științei. Această adunare anuală a Academiei întrunește cei mai mari savanți ai lumii, catolici și necatolici, mulți dintre ei laureați ai Premiului Nobel. Tema principală a acestei întruniri a fost originea și evoluția vieții. Cu această ocazie, Papa a transmis un mesaj către membrii întruniți ai Academiei în care afirmă că ultimele cercetări științifice dovedesc că problema evoluției este „mai mult decât o simplă teorie”.

Mesajul prin care papa infirmă Biblia reprezintă un pas enorm față de o altă enciclică papală de acum 50 de ani, care afirma că teoria evoluției este demnă de a fi discutată, dar ea rămâne încă o problemă deschisă. Această grabă a Papei Ioan - Paul al II-lea de a infirma Biblia și învățătura Sfinților Părinți ridică o serie de întrebări și zguduie profund lumea creștină, catolică și necatolică, punând sub semnul întrebării

* Pr.Gh.Calcu Dumitreasa, **Rugăciune și lumină mistică**, Ed.Dacia, 1998.

creștinismului real al lui Ioan Paul al II-lea. Este adevărat că spre a salva ideea de creație și pentru a adormi conștiința membrilor Bisericii romano-catolice, profund subminată de materialism și modernism, de scepticism și liberă cugetare, Papa afirmă, în declarația sa către oamenii de știință, că *„sufletul uman este creat în chip divin, anume pentru fiecare persoană, și nu este supus unui proces evoluționist. Orice altă învățătură este incompatibilă cu adevărul despre om”*. Știm că o scrisoare papală nu este integral opera lui; știm că are tot felul de consilieri și că el dă numai autoritatea pontificală unui asemenea mesaj. Afirmarea Papei dovedește, cel puțin, o nepăsare totală privind consecințele acestei afirmații. Lepădând orice legătură cu Biblia și cu învățătura cristică, el restrânge rolul lui Dumnezeu în creație numai la crearea sufletului. Oare ce a făcut Dumnezeu, vreme de milioane de ani, până ce materia moartă a evoluat spre prima celulă vie și de aici la om? Și când S-a hotărât Dumnezeu să iasă din amorfie și să fabrice *„în chip divin și pentru fiecare persoană în parte”* un suflet? Când a apărut omul de Neanderthal sau Pitecantropus erectus? Când a apărut primul filosof sau primul politician? Ori poate primul teolog iudeu sau catolic? Acest *„somn divin”* în timp ce materia se autocrea și evolua, ni se pare una dintre cele mai eretice teorii, chiar dacă neexprimate ca atare, pe care un papă a avut-o vreodată. Ea ne dovedește, pe de o parte, că Papa are sfătuitori incompetenți, care nu sunt în stare să gândească la consecințele neclarităților pe care le lasă în mesajele papale, sau, pe de altă parte, reaua lor credință, ca și, eventual, o anumită incapacitate a Papei de a gândi corect, logic și teologic.

Probabil că, din punct de vedere organizatoric, de mult nu a mai existat un papă atât de destoinic și artizan al unui imperiu eclesastic ca papa Ioan-Paul al II-lea. Papă intinerant, în ciuda slăbiciunii, el călătorește mult, încearcă să stimuleze atașamentul catolicilor față de Biserică și conceptul de sfințenie

papală în inima credincioșilor. Simțind necesitatea unității catolice, Papa Ioan Paul al II-lea a încercat să înghită toate bisericile greco-catolice, fără menajamente, trimițând la greco-catolici cât mai mulți preoți de rit romanic. Numai când s-a izbit de opoziția dârză a uniților, care nu înțelegeau ca, după ce umpluseră închisorile comuniste cu martiri, în scopul supraviețuirii unei Biserici martire, să se vadă acum înghițiți fără să poată protesta, de către Vatican, pierzându-și ființa proprie. În fața acestei opoziții, Papa a rechemat pe toți acești preoți și i-a „reciclat”, dându-le dreptul de a sluji în ambele rituri: romanic și oriental. Dar a căutat să introducă în bisericile catolice de rit oriental, cu multă perseverență, preoția de celibat.

Până aici nimic de condamnat, decât un anumit imperialism teologic, dintotdeauna trăsătură esențială pentru catolicism. Suspiciunile noastre încep, pe dovezi foarte precise, din momentul în care Papa acționează dur și apoi cedează, sau se arată de la început subordonat grupurilor necreștine.

Să le luăm la rând pe cele mai importante: prima este dorința Papei. exprimată și realizată concret în înființarea unei mănăstiri de maici la Auschwitz, de a se ruga pentru *toți* cei morți acolo. Se știe opoziția dârză făcută de evrei care, la ora aceea, afirmă că în acest lagăr muriseră patru milioane de conaționali ai lor, cifră pe care, fără vreo intervenție externă - cine ar fi avut curajul să numească această cifră „mincinoasă”, în afară de ei înșiși? - a fost schimbată la un milion și patru sute de mii. A fost o polemică în care Papa afirma că acolo au murit polonezi și țigani și alte națiuni care au dreptul la o rugăciune. De la început polemica a fost falsă pentru că o biserică reală nu se roagă numai pentru alte neamuri, ci și pentru evrei. Cert este că Papa a cedat în fața presiunii evreiești și mănăstirea, atât de necesară pe un pământ blestemat precum cel de la Auschwitz, a fost desființată. Prima slăbiciune a Papei. Biruința evreilor împotriva poruncilor

divine ale creștinismului a crescut și mai mult puterea internațională a evreimii, dând autoritate poporului evreu de a confisca doliul internațional, negând valoarea suferinței creștinilor, sporind și mai mult teama lumii creștine de a-și mai afirma valoarea principiilor sale.

Acum un an, am urmărit la televizor un serviciu religios închinat familiei. Era pe linia întăririi acestei unități mistice care este familia, pentru că Dumnezeu a creat „dintru început” pe bărbat și pe femeie, pentru a umple pământul și a-l stăpâni, ceea ce Papa neagă direct în mesajul său din octombrie. După părerea Papei, trupul omului este consecința evoluției oarbe a materiei, iar sufletul a început a fi creat de Dumnezeu, cândva, la un timp nedefinit.

Toată atmosfera acestei adunări de rugăciune pentru familie era cu adevărat sacră. Apariția Papei a sporit atmosfera mistică. Dacă atunci Papa ar fi spus: „Iubiților. să îngenunchem în umilință și să cerem lui Dumnezeu pace în Bosnia, pace în Orient, biruința adevărului creștin în această lume atacată de diavol din toate părțile”, sunt convins că s-ar fi petrecut o minune. Acolo erau oameni care ardeau pentru Hristos, chiar dacă Papa părea o flacăra stinsă. În loc de un astfel de îndemn, în momentele cele mai tainice ale rugăciunii, se auzea câte un strigăt: „*Viva Papa!*” și mulțimea uitând de Dumnezeu, ovaționa loctiitorul Sfântului Petru, în timp ce Papa, cu gesturile oamenilor politici din Est și Vest, flutura din mâini drept mulțumire. Mi-au revenit atunci în minte, cu amărăciune, „vizitele de lucru” ale conducătorilor comuniști sau vizitele lor la locul dezastrelor naturale, unde cel mai important lucru nu era nenorocirea oamenilor, ci preaslăvirea tiranilor.

Înconjurat din ce în ce mai mult de rabini și de oameni de știință atei, de masoni și alte personaje nefaste, Papa alunecă spre agnosticism și materialism, negând Biblia fără nici un menajament, reducând rolul lui Dumnezeu aproape la nimic,

în timp ce rolul Papei crește infinit, spre distrugerea credinței.

Cu câteva luni în urmă la Vatican, a avut loc un serviciu special pentru cei morți în holocaust. Rugăciunea papală s-a limitat aproape exclusiv la holocaustul german. Erau acolo prezenți reprezentanții evreimii, rabini, victime ale holocaustului. Aceștia se vedeau. Nevăzute și ignorate de Papa și de cardinali, ca și de preoții care slujeau, erau milioanele, zecile de milioane de victime ale comunismului internațional, cei mai mulți creștini ortodocși, dar și necreștini, budiști și chiar musulmani, cărora Papa le nega dreptul la rugăciune și la pomenire. Era un Papă care provenea din lumea comunistă, din Polonia, și care la alegerea lui, trezise speranțe și entuziasm în toți creștinii...

La alegerea Papei Ioan Paul al II-lea eram în închisoarea Aiud. Printre deținuții de drept comun care treceau pe sub fereastra celei mele de izolare, am aflat că a fost ales un papă polonez. Citisem despre Cardinalul Wişinski care în jurnalul său, deși suferise atât, nu reușea să se dezbrace defel de ideile socialiste. Alegerea Papei mi-a dat o nădejde și un curaj nou, pentru care îi sunt recunoscător și acum, cu toate decepțiile ulterioare pentru lumea creștină, care nu este numai cea catolică. Atunci am cerut administrației închisorii dreptul de a scrie o scrisoare Papei. O concepusem în gând, cât mai scurtă și mai concentrată, ca să încapă într-o carte poștală. O dată la șase luni aveam dreptul să scriu o scrisoare acasă. M-am hotărât să renunț la scrisoarea pentru familie, spre a-i scrie Papei. Bineînțeles, administrația închisorii m-a privit ca pe un nebun. Eu am insistat și am declarat greva foamei până la primirea dreptului de a scrie. După zece zile, colonelul Vasile Gheorghe, comandantul Securității, în a cărui grijă supremă eram, a venit și mi-a dat cartea poștală. amenințându-mă că nu voi primi scrisoarea pentru familie. I-am răspuns că știam acest lucru de la început și că am acționat în cunoștință de cauză. Eram sigur că scrisoarea nu va părăsi birourile

Securității, dar vroiam să se știe că cineva din închisoare, un preot ortodox, a încercat cu orice risc, să trimită o scrisoare unui papă din țările comuniste, ca o confirmare a speranțelor noastre. Scrisoarea nu a plecat. După eliberarea mea, în timpul domiciliului obligatoriu, printr-o persoană de încredere, am expediat scrisoarea la „Europa Liberă”, cu rugămintea de a o transmite Papei. „Europa Liberă” spre cinstea celor de acolo, a transmis scrisoarea papei și a dat-o și pe post. Scrisoarea a apărut în multe publicații creștine și ziare din Vest. O redau mai jos, spre a dovedi câte speranțe mi-am pus în Papa Ioan Paul al II-lea, și nu numai eu, ci mai toată creștinătatea.

„Sanctitate, inimile noastre au fost inundate de un val de bucurie divină. Harul Duhului Sfânt s-a pogorât peste conclavul cardinalilor. Alegerea Sanctității voastre ca Papă, în această epocă crucială pe care o trăim, este o dovadă că Dumnezeu iubește lumea: o dovadă în plus că Dumnezeu v-a ales pentru noi toți.

«Atunci am auzit glasul Domnului întrebând: Pe cine să trimit? Cine va merge pentru mine? (Isaia 6,8)»

Este o cinste pentru poporul polon faptul că a dăruit lumii mugurul nădejdiei noastre de astăzi. Sanctitate, nu uitați Biserica Orientală în suferință! Fiind chemat de Dumnezeu la cea mai eminentă dintre sarcini, purtând în inimă durerea poporului căruia îi aparțineți, aduceți-vă aminte și de Bisericile surori din celelalte țări, căci noi toți căutăm pe Hristos și mântuirea prin El.

Noi suntem proscriși, asupriți și aruncați la marginea societății, dar predicăm pe Hristos cu vreme și fără vreme, după cuvântul Apostolului. Noi nu suntem «biserica oficială», nici nu primim vizitele «frățești» ale delegațiilor ecumenice. Acești «frați» nu se apleacă asupra rănilor noastre. Ei nu ascultă decât ponegririle puse în circulație împotriva noastră. Dar noi stăruim în gândul cel bun, păstrând credința în biruința dragostei lui Hristos și a dreptății divine și vedem în alegerea Sanctității Voastre zorii binecuvântați ai acestei biruințe.

Vă scriu, Sanctitate, în românește, limba poporului meu, ale

căruia suferințe se aseamănă celor îndurate de poporul polonez de-a lungul istoriei. E limba în care s-a plămădit cultura noastră națională și creștină, astăzi amenințată și stricată, limba în care am păcătuit și ne-am pocăit, limba în care, de veacuri, ne rugăm și slujim Liturghia creștină. Să răsune ea astăzi pe pământul Romei, pentru a aduce cu ea amărăciunea și lacrimile noastre.

Binecuvântați, Sanctitate, pacea lumii, Bisericile surori și neamul românesc.

Preot al Bisericii Române Ortodoxe aflate în suferință.

Gheorghe Calciu – Aiud”

De aceea simt o mare durere că acest Papă, în care ne-am pus atâtea nădejdi și care ne confirma nădejtile, acum se dovedește contradictoriu în gândirea lui teologică și chiar apostat față de Sfânta Scriptură.

Mesajul Papei este scris în limba franceză și, referindu-se la enciclica Papei Pius al XII-lea din anul 1950 - *Humani Generis* - care afirma cu un oarecare dubiu că ipoteza evoluționistă este o foarte serioasă ipoteză, Papa Ioan-Paul al II-lea scrie:

„Astăzi, mi mult decât acum jumătate de secol, noile cunoștințe ne determină să cunoaștem în teoria evoluției mai mult decât o ipoteză... Consecințele, nu raționale sau induse, ale rezultatelor muncii științifice, făcute separat de unii și de alții, constituie în ele însele un însemnat argument în favoarea acestei teorii.”

Desigur, mesajul Papei a stârnit comentarii contradictorii în presa internațională și în grupurile de credință catolice și necatolice. David Beyers, Directorul executiv, al Comitetului de Știință și Valori Umane pentru Conferința națională a Episcopilor Catolici, scrie la rândul lui:

*„Aici este un mare pas: Biserica a trecut de a zice că ești liber să accepți evoluția sau orice formă de creaționism, la a zice că acum noi vom accepta evoluția care, oricum, este **de facto**. Cine mai pune la îndoială evoluționismul în Biserica romano-catolică? Eu cred că*

nimeni.”

Iată dar cât de subminată este credința catolicilor în Sfânta Scriptură, prin acceptarea infailibilității papale. Discutând cu un catolic problema mesajului antibiblic al Papei, spre surprinderea mea, mi-a spus că el este de acord cu Papa și crede că este foarte posibil ca Dumnezeu să fi luat o pereche de maimuțe cărora să le fi suflat în față, dându-le sufletul viu despre care papa afirma că ar fi singurul lucru pe care Dumnezeu l-a făcut și îl mai face încă, până când papalitatea își va schimba poziția și în această problemă. Așadar, mergând pe raționamentul papal, pentru cineva care trage toate implicațiile din el, ca prietenul meu catolic, primii oameni - Adam și Eva - nu ar fi decât niște maimuțe pe care Dumnezeu le-a ales, din milioanele de maimuțe existente, pentru a le da suflet uman. De altfel, presa conservatoare italiană a scris cu litere de-o șchioapă: „Papa spune că ne-am putea trage din maimuță” (*Il Giornale*) sau, în *La Repubblica*: „Papa a făcut pace cu Darwin”.

Curcurile fundamentaliste creștine, ca și ortodocșii care păstrează neștirbită învățătura Sfintei Scripturi și tradiția Sfinților Părinți protestează împotriva ereziei papale. Jim Stainbough, de la Institutul pentru Cercetarea Creației din Santee, California, scrie: „În termenii științei și ai Bibliei, eu nu știu dacă Papa este pe deplin conștient de ceea ce afirmă aici”. Apoi adaugă că afirmația papei face lucrul Institutului, pe care Jim îl conduce, mult mai dificil, pentru că Papa este o persoană respectată și un om integru, ceea ce ar putea determina pe mulți catolici să ia spusele Papei drept adevăr evanghelic. Așa s-a întâmplat în Tennessee, unde un paragraf legal, care stabilea că adevărul care trebuie predat în școli privind crearea lumii este cel din *Geneză*, a fost abrogat anul acesta, după 70 ani de funcționare. Iată cum *afirmația Papei distruge învățătura Biblică despre creație*. Profitând de dogma infailibilității papale, care pune un om pe aceeași treaptă cu Dumnezeu, Papa Ioan Paul

al II-lea a făcut modificări ale Sfintei Scripturi care, în perioada Sfinților Părinți și a luptelor pentru păstrarea credinței adevărate, stabilită de sinoadele ecumenice, ar fi dus la anatemizarea ereticului fără nici un fel de cruțare. Autoritatea papală, pentru catolici, trece înaintea autorității Bibliei și a Sfintei Tradiții. Aceasta este cea mai mare „rătăcire a vremurilor noastre”. Ea poate fi rătăcirea cea din urmă despre care ne vorbește Scriptura.

Prima modificare a Scripturii făcută de Papa Ioan Paul al II-lea a fost cea prin care a scos din textul sfânt, sau a modificat, toate versetele care acuzau poporul evreu deuciderea lui Hristos. Poate că cititorii noștri își mai amintesc de conflictul dintre profesorul de teologie Marcel Junin din Franța, dat în judecată de către un fel de ligă antidefamatorie evreiască, asociată cu cardinalul catolic Etchegaray, pentru incitare la ură rasială, deoarece a protestat împotriva falsificării textului biblic prin scoaterea sau modificarea versetelor acuzatoare față de iudei. Spre cinstea ei, Justiția laică l-a achitat pe profesor, în timp ce Biserica catolică i-a dorit condamnarea!

Infailibilitatea papală se manifestă în mai multe feluri. De data aceasta, Papa este mai știutor al adevărului divin decât însuși Duhul Sfânt. El știe ce a făcut Dumnezeu, la începutul creației - când, de fapt, nu avea nimic - și când a început să lucreze practic, făcând sufletele pe care le-a pus, fie în maimuțe, fie în niște oameni care au apărut fără nici un amestec al Tatălui ceresc, ci pe care „*evoluția*” darwinistă i-a pus la dispoziția Sa. Adevărul adevărat nu este conținut în Biblie, ci în teoria lui Darwin și, mai ales, a darwiniștilor.

Ultima acțiune a Papei, care i-a surprins neplăcut pe exilații cubanezi din America și, probabil, din alte țări, o constituie cordiala întâlnire dintre el și ultimul dictator comunist din lumea neasiatică, Fidel Castro (întâi la Vatican, apoi chiar în Cuba).

Unii catolici, obișnuiți cu compromisurile politice ale Bisericii lor, în alți termeni decât cei făcuți de Bisericile Ortodoxe sub presiune și teroare, socotesc atitudinea de dragoste a Papei față de Castro drept un mare act politic, pentru că numai așa putea obține pontiful dreptul de a vizita Cuba și de a extinde imperiul catolic și în această țară. Se știe că Papa a contribuit mult la prăbușirea comunismului răsăritean, iar cu ocazia vizitei sale în Nicaragua, în 1983, a luat atitudine fățișă împotriva sandiniștilor susținuți de Castro.

Pe de altă parte, cubanezii simt o deznădejde justificată în fața acestui compromis papal. În realitate, credința nu cunoaște compromisuri și numai acomodarea slujitorilor ei la viața lumii justifică teoretic acțiunile de compromis. Unii cubanezi au fost foarte duri; ei îl consideră pe Papă un trădător pentru că „*absolvă un criminal*”. Alții sunt mai puțin duri, dar își exprimă îndoiala în privința acțiunilor papale.

Din toate acestea reiese tot mai mult caracterul de Papă politic al lui Ioan Paul al II-lea și diminuarea evidentă a caracterului lui de vicar al Sfântului Petru. Privind cu ochii credinței spre ereziile veacului nostru, care iau putere de dogmă în catolicism datorită autorității papale, care apare mai mare decât a Sfintei Scripturi, dau slavă lui Dumnezeu că, fără să am vreun merit, m-a făcut să mă nasc ortodox. În felul acesta, m-a scutit de suferințele renegării acceptate a adevărului credinței și de rătăcirile puterii autoritative a organizației unui imperiu ecleziastic în care persoana umană trece înaintea lui Dumnezeu și-a Cărții Sfinte. Să ne rugăm lui Dumnezeu și Mântuitorului Iisus Hristos să păstreze în ortodoxie lucrarea necurmată a Sfântului Duh, care ne ferește de greșelile dogmatice. În ciuda atâtor păcate pe care unii ierarhi ortodocși le-au săvârșit, doctrina Mântuitorului a rămas neștirbită în Biserica noastră drept măritoare, neatinsă de modernisme, de aggiornamente, de ajustări politice ale Sfintei Scripturi și de

primatul unui om față de Dumnezeu.

Credem și mărturisim, cu Sfânta Scriptură și cu Sfânta Tradiție, cu hotărârile celor șapte sinoade ecumenice și cu învățătura Sfinților Părinți, că *Dumnezeu a creat lumea din nimic*, pe regnuri, la timpuri diferite, și a încununat creația Sa cu omul, pe care l-a făcut cu o grijă specială, punând în el toate elementele universului și, prin suflarea gurii Sale, sufletul omenesc, a pus în el chipul și asemănarea lui Dumnezeu, care ne-a dat posibilitatea îndumnezeirii prin harul adus de Iisus Hristos, prin patima, moartea și învierea Lui. Amin!

**„PECETLUIREA”
SFÂNTULUI SINOD DE LA ANUL 1583**
- un îndreptar de mărturisire ortodoxă -

Ieromonahul Visarion Moldoveanu

La anul 1583, Papa Grigorie XIII al Romei a schimbat calendarul iulian, făcând mai apoi numeroase presiuni asupra Patriarhului Constantinopolului din acea vreme - Ieremia al II-lea (1572-1579, 1580-1584, 1587-1595), pentru a-l convinge să urmeze înnoirea calendaristică apuseană. Însă pentru a le arăta latinilor că fundamentele despărțirii nu țin numai de măsurarea timpului și pentru a pune capăt presiunilor politice, Patriarhul Ieremia al II-lea a convocat în același an Soborul Bisericii în cetatea Constantinopolului, la care au mai luat parte Patriarhul Silvestru al Alexandriei, Patriarhul Sofronie al Ierusalimului și mulți alții. Această hotărâre sinodală numită „Pecetluire”, trimisă către toate bisericile ortodoxe locale, arată principalele erezii papale și le declară ca fiind în afara Bisericii Ortodoxe prin anatimizarea celor care le cred și le practică. Iată întregul text al „Pecetluirii”³⁵:

³⁵ Pentru traducerea exactă s-au folosit manuscrisele grecești din Codexul 772 din biblioteca M-rii Sfântul Pantelimon și mss. Codex 285 al Chilieii „Imnul Acatist” - Schitul Kapsocalivia din Sfântul Munte Athos.

„Către toți creștinii adevărați, mădulare ale Sfintei, Sobornicești și Apostolești Biserici de Răsărit a lui Hristos din Constantinopol și din tot locul, har, pace și milă vouă de la Atotputernicul Dumnezeu.

Nici un pic de tulburare nu a făcut în corabia din vechime furtuna care s-a ridicat din adâncuri. Și dacă Domnul Dumnezeu, amintit de Noe, nu ar fi binevoit a potoli apele, nu ar fi fost nici o șansă de salvare a ei. În același chip și împotriva Corabiei Bisericii Ortodoxe ereticii au ridicat un război neîndurător, noi socotind a fi voia lui Dumnezeu de a lăsa urmașilor prezentul tom împotriva lor, așa încât hotărârile cele scrise aici să fie fără doar și poate în apărarea Ortodoxiei noastre. Dar pentru ca documentul să nu fie prea împovăraător (greoi) pentru oamenii simpli, am hotărât a-l pune în opt capete lesnicioase, după cum se va arăta.

Din Vechea Romă au venit anumiți oameni care au învățat acolo să gândească latinește. Dar cel mai rău lucru e că înainte au fost bizantini, născuți și crescuți prin părțile noastre; dar nu numai că și-au schimbat credința, dar au și ridicat război Ortodoxiei și adevăratelor învățături ale Bisericii de Răsărit și s-au răzvrătit împotriva lui Hristos Însuși, împotriva dumnezeieștilor Apostoli și Sfințelor Soboare ale Sfinților Părinți care ni le-au lăsat. Drept pentru care i-am tăiat ca niște mădulare putrede și

HOTĂRÂM

I. De nu ar mărturisi careva cu inima și cu gura ca mădular al Bisericii de Răsărit botezat ortodox că Sfântul Duh purcede numai de la Tatăl ființial și ipostatic, așa cum Hristos spune în Evanghelie, ci Duhul purcede de la Tatăl și de la Fiul în același timp, unul ca acesta să fie lepădat afară de Biserică și să fie anatema.

II. De nu ar mărturisi careva că în taina Sfintei Liturghii, laicii trebuie să se împărtășească odată cu cele două sfinte părți, a Preasfântului Trup și a Preasfântului Sânge, ci să spună că este de ajuns a primi numai trupul pentru că sângele este inclus, chiar dacă Hristos le-a sfințit separat și le-a dăruit fiecăruia din Apostoli, unul ca acesta să fie anatema.

III. De ar spune vreunul că Domnul nostru Iisus Hristos la Cina cea de Taină a folosit azime ca și evreii și nu pâine dospită, unul ca acesta să fie departe de noi și sub anatema ca unul ce gândește ca un evreu și vrea să introducă doctrina lui Apolinarie și a armenilor în Biserica lui Hristos, cu a Căruia încuviințare îl dăm de două ori anatemei.

IV. De ar spune careva că atunci când Hristos Dumnezeu va veni să judece lumea, El nu va veni să judece sufletele împreună cu trupurile, ci numai să hotărască asupra trupurilor, să fie anatema.

V. Orișicine ar spune că atunci când mor, sufletele creștinilor care s-au pocăit în această viață dar nu și-au câștigat mântuirea merg în Purgatoriu - care este un basm grecesc - unde focul și chinurile îi purifică, și mai cred că iadul nu este veșnic - așa cum credea blestematul Origen - și dau din această pricină slobozire păcatelor, pe unii ca aceștia îi dăm anatemei.

VI. De ar spune careva că Papa e capul Bisericii și nu Hristos Dumnezeu, și că Papa are autoritatea de a trimite în Rai prin scrisorile sale, și că poate ierta păcatele prin plata indulgențelor, unul ca acesta să fie anatema.

VII. Orișicine nu ar urma hotărârile Bisericii hotărnicite în cele Șapte Soboare Ecumenice și Sfintele Paști socotite pentru a le urma, ci vrea să urmeze noua invenție a pascaliei și a

noului calendar al astronomilor atei papiști, și vor să răstălmăcească și să distrugă învățătura și Predania Bisericii care noi le-am moștenit de la Sfinții Părinți, anatema unora ca aceștia și să fie îndepărtați de Biserică și de împărtășirea credinței.

VIII. Rugăm pe toți binecredincioșii ortodocși: rămâneți în credința strămoșească ce-ați învățat-o până acum, în care v-ați născut și crescut, și când vremurile o vor cere, vărsați-vă sângele pentru a păstra credința moștenită de Sfinții Părinți. Luați aminte la cele scrise mai înainte și credeți că Hristos vă va ajuta să le împliniți. Fie ca umila noastră binecuvântare să fie cu voi cu toți. Amin.

**+ Ieremia al Constantinopolului
+ Silvestru al Alexandriei
+ Sofronie al Ierusalimului**

(cu tot soborul episcopilor prezenți la acest Sfânt Sinod)

**Anul 1583 de la Nașterea Domnului,
indictionul XII, 20 noiembrie**

*

Dintotdeauna Biserica Ortodoxă și-a făcut mărturisirea de credință întemeiată pe hotărârile celor Șapte Sfinte Soboare A-Toată-Lumea, pe scrierile canonice ale Sfintei Scripturi și învățăturile Sfinților Părinți. Astfel a fost păstrată neatinsă și transmisă nevătămată apostoleasca moștenire dogmatică și liturgică, iar când lupii îmbrăcați în blană de oaie au căutat să dezbine păstori și să sfâșie turma, ortodocșii au mărturisit adevărul deschis până la moarte, sângele mucenicilor ducând mai departe în istorie crezul Bisericii.

Parcă vrând să răscumpere o îndelungată istorie a românilor, însângeraată de asupririle unui Apus „creștin”, astăzi mai mult ca oricând suntem asaltați de strădaniile de apropiere și unire a Catolicismului cu Biserica Ortodoxă, prin punerea de noi baze teologice și dogmatice ce privesc o mai largă deschidere a orizonturilor către un „filon comun” al valorilor spirituale. Superficialitatea cu care teologii ortodocși tratează în genere fundamentele ortodoxe la dezbaterile ecumeniste i-au adus inevitabil la adoptarea unor formule „teologice” confuze și de compromis prin care au ajuns să justifice înaintea mirenilor simpli și neștiutori „necesitatea” unirii Ortodoxiei cu Catolicismul pe bazele „descoperirilor” rădăcinilor și a „valorilor” noastre „latine”.³⁶ Însă adevăratele rădăcini istorice sunt legate de anul de grație 1054.

Marea Schismă

De fapt, ce s-a întâmplat la anul 1054? Romano-catolicismul, fără nici o bază în Sfânta Scriptură și în Sfânta Tradiție apostolică, a susținut următoarele inovații doctrinare: *primatul papal*, *erezia Filioque*, *Imaculata concepție* - adică învățătura greșită că Maica Domnului s-a născut fără păcatul original sau strămoșesc³⁷, învățătura despre *purgatoriu* ca loc intermediar dintre rai și iad, folosirea *azimei* la Messă în loc de pâine dospită cum s-a folosit la Cina cea de Taină și mai apoi în practica Bisericii din primele veacuri,

³⁶ Dureros este faptul că impactul catolicismului prin Uniație în țara noastră și trădarea mai marilor greco-catolici ce a dezbinat și dezbină Transilvania de România au fost uitate prea repede de unii ierarhi ortodocși care acum își întind răsând mâinile să se îmbrățișeze cu fii și urmașii celor care ne-au dărâmat Bisericele, mănăstirile și școlile cu tunul, ne-au vândut străinilor pe treizeci de arginți și acum ne târăsc în mii de procese și ne defaimă credința ortodoxă, râvnind la cele câteva mănăstiri, biserici și păduri nerevendicate încă...

³⁷ Sfântul Ioan Maximovici în cartea sa „**Cinstirea Maicii Domnului în tradiția ortodoxă**” spune că „*învățătura Imaculatei Concepții neagă biruința Fecioarei asupra ispitelor, preschimbând-o dintr-o biruitoare, căreia i se cuvine să primească cumuna slavei, într-o unealtă oarbă a voii Dumnezeiești*”.

celibatul preoților - ce contravine rânduielii din Biserica primară și combătut de Sfântul Pafnutie la Soborul I A-Toată-Lumea și altele asemenea, păstrate de Catolicism cu multă îndărătnicie până în zilele noastre.

Ne întrebăm, cum oare acum cinci sute sau o mie de ani, inovațiile și teoriile latine erau socotite de Biserica Ortodoxiei nu numai eretice ci și profanatoare, iar astăzi aceleași eresuri sunt propovăduite cu seninătate de la altarele ortodoxe pe motivul că sunt păreri „nevinovate” ce nu afectează *minimul dogmatic* ce ar sta la baza celor două „biserici surori”, în timp ce învățătura Părinților este ținută sub tăcere pentru că lezează *binele ecumenic și bunele intenții de apropiere eclesială*. Înseamnă că și cei ce propovăduiesc „binele” ecumenic și cei care ascultă orbește de acesta și-au pierdut total cărna sufletească odată cu adevărul întru Hristos.

Este adevărat că Ortodoxia nu a anatemitizat Catolicismul numai după ce papalitatea arogantă a excomunicat Ortodoxia. Ce vor mai mult catolicii? Ce act oficial poate fi mai temeinic decât acesta? Ce altceva poate deschide o prăpastie mai mare între Biserică și Papism? Latinii au lovit Biserica, arătându-și adevărata față. Scena delegaților apuseni în altarul Bisericii Sfintei Sofia din Constantinopol a fost oficializarea și confirmarea despărțirii apusenilor de Biserică. Mai este nevoie de vreun alt act oficial? Nimeni nu l-a dat afară pe Iuda din cei doisprezece Apostoli. A plecat singur, în noapte. Nimeni nu l-a excomunicat. S-a excomunicat singur.

Există doar o singură înțelegere pentru actul latin de desprindere de Biserica Ortodoxă: ori Catolicismul este cu adevărat Biserica lui Hristos, ceea ce înseamnă că Ortodoxia este anti-ortodoxă, eretică și schismatică; ori Biserica Ortodoxă este adevărata Biserică, ceea ce-i pune pe apuseni în rândul ereticilor ruși de Hristos - căci pentru gândirea drept-credincioasă nu există cale de mijloc. Biserica este Una,

însemnând că doar una dintre cele două biserici încetează a mai fi Biserică după anul 1054. Fiecare nu are decât să-și cerceteze conștiința și să aleagă. Cei ce aleg Ortodoxia arată lepădarea papismului.

Privit îndeaproape, papismul îl pune pe credincios într-o falsă dilemă: dacă și papa și Biserica sunt la fel de infailibili, cine atunci se face vinovat de înnoirile dogmatice și căderile pe care Catolicismul le-a recunoscut că le-a încasat de-a lungul timpului? A accepta vinovată Biserica înseamnă a o reduce la o societate umană sau la un partid politic. A alege vinovăția papismului, înseamnă a-i nega autoritatea și a-l da jos de pe pedestalul de unde stă ca uzurpator al tronului lui Hristos.

În întreaga istorie a Bisericii Ortodoxe de după Marea Schismă, Sfinții Părinți nu au văzut despărțirea Bisericii de papalitate ca o greșală. „Liturghiile” latine erau considerate ca lipsite de harul Duhului Sfânt și nici un latin convertit nu era primit fără a se reboteza ortodox.

Cine din Biserica Ortodoxă și în ce timp s-a ridicat împotriva acestor rânduieli ale Sfinților Părinți? De ce să se ridice cineva atâta timp cât încă șapte Soboare ale Ortodoxiei de după Marea Schismă³⁸ au întărit anatemele Bisericii împotriva catolicismului și protestantismului. Era o convingere sobornicească că toată papalitatea nu este Biserică. Latinii erau socotiți ca reformatori răzvrățiți, catolicismul fiind primul gen de protestantism ce s-a despărțit de Biserică, de metanoia Sfinților Părinți, de dogmele, teologia și viața ortodoxă. Cum puteau Părinții cei din vechime, când mărturiseau în crez o biserică și nu două, a gândi măcar despre catolici ca la o „biserică soră”? Curios cum s-au sucit astăzi mințile teologilor, ca cei care vorbesc despre Predania Ortodoxiei și arată gândirea curată a Bisericii să fie acuzați de înnoire și răzvrătire...

³⁸ Vezi mai jos articolul „*O epistolă athonită*”.

Amintim că *încălcarea hotărârilor primelor două sinoade de la Niceea și Constantinopol, în care s-au alcătuit cele 12 capete ale Crezului, aruncă asupra celor ce nu mărturisesc drept Crezul ortodox anateme de nedezlegat*. Chiar dacă Patriarhul Athenagoras împreună cu Papa Paul al VI-lea la 7 decembrie 1965 au „ridicat”³⁹ reciproc anatemele din 1054, lucrurile nu au revenit la starea dinaintea schismei și nicidecum se poate reveni la *Potirul comun*, atâta timp cât papismul ține la aceleași deosebiri dogmatice, canonice și cultice ce au provocat Schisma, și mai mult cu cât în acest răstimp au apărut „dogme” catolice noi, mai grave și mai depărtate de învățătura apostolică.

Hotărârea Sfântului Sinod de la Constantinopol întrunit de Patriarhul Ieremia al II-lea la anul 1583 nu lasă loc vreunui cuvânt de prisos. Dacă până în acel an toate cele ale apusenilor erau socotite erezii și tratate cu anatemele de rigoare, cu atât mai mult astăzi, când catolicismul, „înnoit” mereu cu vreo erezie, naște o așa vâltoare în care mulți au fost lesne prinși.

Ortodoxia și ecumenismul în secolul XVI

În duhul ecumenismului de astăzi, Protestantismul secolului XVI a încercat o unire cu ortodocșii în dorința de a fi recunoscuți drept „biserică”, ca mai apoi să-și poată atribui o descendență istorică și rădăcină apostolică. Astfel, cu șapte ani înaintea pomenitului Sinod, la anul 1576, luteranii din Tübingen au scris patriarhului Ieremia al II-lea afirmând că luteranismul este adevărata credință și că vor să se unească cu ortodocșii. Pentru a-și susține cele afirmate ei alăturau scrisorii

³⁹ Protestul la acea vreme al stareților din mănăstirile athonite (începând cu Simonopetra) a fost prompt: au oprit pomenirea patriarhului Athenagoras la slujbele Sfinte Liturghii. Numeroasele caterisiri, expulzări și amenințările susținute de mai-marele Bisericii din Constantinopol a făcut ca până astăzi lucrurile să fie ținute sub tăcere.

„Mărturisirea de la Augsburg” din 1530 și articole ale credinței lor, cerându-i Patriarhului să-și spună părerea.

Patriarhul le-a trimis o primă scrisoare în care spune: *„Răspunzând, nu vă vom spune nimic de la noi, ci din cele Șapte Sinoade ale Bisericii, cu care scrieți că sunteți de acord. Vom vorbi urmând învățătorilor și teologilor noștri, pentru că Duhul Sfânt a vorbit prin ei. Învățăturile lor vor rămâne pururea neschimbate, căci ele se întemeiază pe cuvântul Domnului.”*

Arătându-le care este dreapta credință, Patriarhul Ieremia i-a sfătuit să revină asupra ideilor lor greșite: *„Nu există decât un singur mod de a corecta greșeala: urmând Sfintelor Sinoade și Canoanelor Apostolice, într-un cuvânt, urmându-L pe Hristos în toate.”*

Nemulțumiți de răspunsul Patriarhului, care le cerea smerit dar hotărât renunțarea la erezii, luteranii îi scriu din nou, aducându-i numeroase acuze. Bătrânul Patriarh le răspunde: *„Noi nu ne apărăm cu înțelepciunea omenească, ci folosim ca dovadă Scriptura, căci adevărata filozofie nu contrazice niciodată teologia (Col. 2. 8). Deci, fraților, să stăm neclintiți pe stânca credinței și pe Tradiția Bisericii și să nu înlăturăm hotarele puse de Sfinții Părinți.”*

Primind o a treia scrisoare, Patriarhul Ieremia al II-lea își dă seama că dialogul nu are cum să rodească și le scrie următoarele: *„Vă cerem ca de acum înainte să nu ne aduceți o durere și mai mare, nici să ne mai scrieți pe același subiect pe care vreți să îl privim diferit de cum au făcut-o Părinții Bisericii. Voi îi cinștiți pe ei în cuvinte, dar îi respingeți prin faptele voastre, pentru că încercați să dovedeți nepotrivite cuvintele lor dumnezeiești. În ceea ce ne privește, eliberați-ne de povara dialogului. Mergând pe căile voastre, nu ne mai scrieți despre dogmă”.*

Dar cine mai mărturisește astăzi, asemenea celor din vechime, Ortodoxia? De aceea ecumenismul nu a apărut în veacul XVIII ci o sută de ani mai târziu, atunci când mai-marii ortodocși au spus „da” ereziilor Apusului...

Dacă cineva acceptă ca o erezie să fie oficial numită „biserică”, indirect îi recunoaște „validitatea” dogmatică, „sfințenia” tainelor, puterea și harul ca celei Una, Sfinte, Sobornicești și Apostolești Biserici. Ar trebui așadar să accepte ca fiind Biserică și sectele adventiste, baptiste, reformate, luterane, calvine, după cum ecumenismul de la început s-a străduit să le numească. Ar trebui să nu mai fie opreliști în împărtășirea în comun, în slujirea „tainelor”, în diferența dogmelor și mărturisirea credinței.

Dar dacă toate sunt „biserici” ale lui Hristos, de ce Catholicismul s-a desprins de Ortodoxie iar Protestantismul de Catholicism? Atunci toți Sfinții Părinți, Mucenici și Mărturisitori care au murit pentru Ortodoxie au fost cei mai nenorociți oameni! Toți mărturisitorii care au înfundat temnițele austro-ungare și comuniste, care au luptat, au făcut minuni și și-au vărsat sângele pentru ca Ortodoxia să nu se unească cu Catholicismul, oare nu au mers la moarte pentru Hristos? De ce Mucenicii și Mărturisitorii credinței sunt văzuți astăzi, în ochii „teologilor” ortodocși moderni, ca niște oameni obscuri, primitivi, ca niște fanatici răzvrătiți și ieșiți din minți care nu au deloc dragoste pentru „frații” eretici?!

Tâlhăreasca unire

Ce atitudine va trebui să aibă simplul ortodox când se va trezi „peste noapte” că lumea se bucură de „unirea bisericilor” și că unii ierarhi ai bisericii ortodoxe slujesc, se roagă și se împărtășesc în cel mai ecumenist chip dimpreună cu papa și paterii catolici?

Răspunsu-l găsim privind istoric lucrarea lui Hristos prin Sfinții Ortodoxiei. La anul 1439 în cadrul Conciliului de la Ferrara – Florența, ortodocșii au adus prin gura Sfântului Marcu al Efesului toate argumentele scripturistice, sinodale și patristice care arată purcederea Duhului Sfânt numai de la

Tatăl⁴⁰, iar grecii citind din Epistola Sfântului Maxim Mărturisitorul către preotul Marin din Cipru, au spus latinilor: „*Dacă o primiți, unirea e făcută*”; însă învârtoșarea a fost prea mare ca latinii să accepte dreapta credință⁴¹.

Cu toată această îngenunchere a „teologiei” catolice de către mărturiile ortodoxe, la 5 iulie 1439 toți ierarhii și teologii ortodocși, de frica presiunilor politice sau pentru arginți, au semnat actul trădător al unirii „bisericilor” prin care se accepta doar de către ortodocși doctrina catolică, inclusiv primatul papal. Singurul care nu a semnat a fost Sfântul Marcu al Efesului, despre care papa Eugeniu al IV-lea a spus: „*Dacă Răsăriteanul nu a semnat, nu am rezolvat nimic*”. Întorși la Constantinopol la 1 februarie 1440, ierarhii trădători vestesc poporului unirea cu Catholicismul, însă bine-credincioșii au reacționat prompt: *deși era Postul Mare, bisericile au rămas goale, oamenii fugind de ierarhii și clericii unioniști*. Ba mai mult, credincioșii, clerul de mir și monahii din Sfântul Munte se adunară sub păstoria Sfântului Marcu al Efesului, care (datorită pizmei ierarhilor ortodocși unioniști este înlăturat din scaunul episcopal) propovăduia Ortodoxia pretutindeni în Imperiul Bizantin, hirotonind diaconi și preoți, construind biserici și învățând credincioșii să-și păstreze dreapta credință.

La Constantinopol, trădătoarea unire a fost proclamată oficial al 12 decembrie 1452, când patriarhul unionist Grigorie III Mammas a slujit cele sfinte împreună cu legatul pontifical - cardinalul Isidor, având un sobor peste 300 de preoți. La mai puțin de un an, Bizanțul cădea în mâinile musulmanilor...

⁴⁰ *Vă voi trimite pe Duhul Sfânt Care de la Tatăl porcede* (Ioan 15, 26)

⁴¹ Sfântul Marcu al Efesului, în a 5-a Praxă a Sinodului din Florența zice, că, peste treizeci de Simboale ar fi alcătuit ereticii împotriva cuvântului „deoființă”.

Biserici surori?

O altă inovație cu care ecumenismul a amăgit mințile multor teologi ortodocși este *teoria bisericilor surori* care provine din mai vechea erezie a *teoriei ramurilor* sau a *ramificațiilor*. Aceasta din urmă spune că teritoriul real al unei „biserici ecumeniste” ce se pretinde universală nu poate fi limitat la arealul de „acoperire” al ortodoxiei, al catolicismului sau al protestantismului; cu toate acestea însă, această „biserică” *trebuie* să existe undeva în realitatea istorică, după făgăduința Mântuitorului. Mergând pe calea deducțiilor „logice”, acești savanți „teologi” au ajuns la o grozavă concluzie: adevărata „biserică ecumenistă” nu a existat decât „virtual” timp de două mii de ani deoarece nu poate fi reprezentată de nici una din cele trei „biserici” existente luate aparte, ci de toate trei la un loc!! Iar această „lucrare divină”, de unire a celor trei credințe într-una singură, revine automat în responsabilitatea Consiliului Mondial al Bisericilor.

Această ciudată „biserică ecumenistă” ar fi aidoma arborelui care, având o singură rădăcină și un singur trunchi, odată cu creșterea și dezvoltarea sa se ramifică, așa încât fiecare ramură are aceeași tulpină (tradiție), se hrănește din aceeași sevă (Duhul Sfânt) și are aceeași rădăcină vitală (Hristos). De fapt primind această blasfemie, ortodocșii ajung să se lepede de învățătura apostolică și să tăgăduiască sfințenia și unicitatea Bisericii Ortodoxe acordând într-un mod liberalist dreptul ca oricine, fie eretic sau schismatic, să se considere membru al „bisericii” și să poată primi Sfintele Taine ale Ortodoxiei chiar dacă neagă fățiș învățătura ortodoxă.

Iată în ce prăpastie a raționalismului, a umanismului și a necredinței ne-a atras infuzia de „teologie” apuseană în gândirea ortodoxă. Sfântul Ciprian spune că „*cel care nu*

păstrează unitatea bisericească nu împlinește legea lui Dumnezeu, nu păstrează credința Tatălui și a Fiului, nu păstrează viața și mântuirea"⁴², unitatea Bisericii Apostolice ținând în primul rând de mărturisirea aceluiași crez. *Teoria ramurilor și implicit „teologia” bisericilor surori nu acceptă Biserica lui Hristos ca o alcătuire divino-umană pentru că introduce separația și nedeplinătatea în natura Bisericii, încât aceasta nu mai poate fi „cea Una” decât dacă se unește cu alte credințe total contrare. „Această viziune sociologică despre Biserică s-a împrăștiat în concepția catolică mai ales după Conciliul II Vatican (1958-1966), motivând teologic unitatea cu Papa. Este o teorie secularizantă, care se aliniază cu mondializarea.*"⁴³

Vederea ereziilor și sectelor ca „biserici surori” este foarte înșelătoare deoarece subminează unitatea de credință a creștinilor ortodocși. Din punct de vedere eclesiologic însă, Biserici surori, după schismă, sunt între ele numai Bisericile ortodoxe locale, care păstrează și propovăduiesc neschimbat adevărul de credință apostolic.

Iar roadele acestor teologii eretice s-a văzut mai întâi prin primirea papei ca „patriarh al Romei” în România anilor 1999, iar mai apoi prin venerarea „sfinților” apuseni când în luna iunie a anului 2004 mulțimi de creștini ortodocși români în frunte cu ierarhi și clerici s-au bulucit să se închine bustului din bronz al lui Anton din Padova înăuntrul căruia se găsea o limbă neputrezită⁴⁴ îmbrăcată în argint, idolul fiind plimbat în procesiuni prin biserici ortodoxe.⁴⁵

⁴² Sfântul Ciprian al Cartaginei, **De catolicae Ecclesiae unitate**, 6, P.L. col.504A.

⁴³ Georgios Mantzaridis, **Globalizare și universalitate**, Ed. Bizantină, 2002, p.47

⁴⁴ Limba lui Anton de Padova adevăratește puterea afurisaniei de către Sfintele Soboare ale Ortodoxiei, mădularul rămas neputrezit fiind chiar limba cu care a hulit pe Hristos.

⁴⁵ Este bine să știm că după Marea Schismă, semnele văzute ale harului au încetat în Apus: catolicii nu mai au sfinți, mărturie rămânând lipsa sfințelor moaște, „aghiasma” catolicilor se strică și lumina de la Ierusalim nu vine la „paștile” catolic.

Martirii români mărturisesc

În fața încercărilor habsburgilor care stăpâneau Transilvania din 1688, pe la mijlocul veacului al XVIII-lea s-au ridicat împotriva unirii forțate cu Roma nenumărați apărători ai dreptei credințe. Pomenim aici pe mucenicul Oprea Miclăuș din Săliștea Sibiului, preotul Moise Măcinic din Sibiel, preotul Ioan din Galeș, precum și ieromonahul Visarion Sarai, care prin puterea cuvântului au întărit turma cea binecredincioasă a nu primi uniația latină, spre disperarea trădătorului episcop unit Inochentie Micu, care scria: *„La îndemnul lui [al Sfântului Visarion, n.n.], în multe locuri poporul nu mai merge la biserică, nu se servește de preoții uniți, morții și-i îngroapă fără prohod și fără mângâieri duhovnicești, copii și-i botează prin femei bătrâne și se întâmplă și alte pagube duhovnicești de felul acesta.”*⁴⁶

La rebotezarea latinilor⁴⁷ îndemna și sfântul părinte Nicodim Aghioritul în răspunsul către Patriarhul Grigorie al V-lea al Constantinopolului, sfătuind asupra unui călugăr transilvănean *„molipsit de întinăciunea latinilor”* ce a fost botezat prin stropire, ca *„să fie botezat cu botezul Bisericii noastre de Răsărit”*⁴⁸ urmând apoi să primească din nou, după o duhovnicească sfătuire, și Taina Călugăriei.

Pentru întărirea celor de mai sus să citim și mărturia despre rebotezarea catolicilor de către Cuviosului Paisie de la Mănăstirea Neamțu: *„Iară prea cuviosul asupra tuturor celor ce venea de supt stăpânirea papii, săvârșea această mare taină a Botezului, fără de nici o împiedicare sau îndoire, ca pre o prea de*

⁴⁶ **Proloagele**, vol.I, ziua 21 octombrie, citat prezent **numai în cărțile tipărite până în 1998, an după care pasajul a fost scos...**

⁴⁷ La Sinodul din Constantinopol (1756) patriarhii ortodocși de Alexandria, Ierusalim, dimpreună cu Chiril al V-lea al Constantinopolului au confirmat oficial practica de până atunci a Bisericii: rebotezarea latinilor și a protestanților; în Rusia și Grecia același lucru era adoptat încă din anul 1667.

⁴⁸ Sfântul Ioan Iacob Hozevitul, **Hrană duhovnicească**, Ed. Lumină din Lumină, București, 2000, p.527.

nevoie, la mântuirea omului”⁴⁹ și încă „Sunt eretici râmlenii [romano-catolici, n.n.] cu al lor papă? Bine știu că vei zice că sunt eretici, și de vreme ce sunt eretici, precum și adevărat sunt, atunci Sfânta noastră Biserică îi afurisește pe dânșii. Și pe care Sfânta Biserică îi afurisește, și eu împreună cu Biserica, fiul ei fiind, îi afurisesc”⁵⁰ iar despre uniați: „Că pentru alte rătăcirii și erezii râmlenești ce nu se cuvine de acum să și mai vorbim, cu toate ereziiile cele râmlenești s-au amestecat și cu ele se unesc și uniații, precum sufletul de trup. Și cum le va fi lor nădejde de mântuire? Nicidecum. Numai pentru Botez îți voi vorbi fie din Scripturi, fără de care nu poate avea nimeni nădejde de mântuire.”⁵¹

Mai pomenim aici și mărturisirea ieromonahului Sofronie de la Cioara, care prin diferite scrisori, memorii⁵² și proclamații a reușit ca la 18 februarie 1761 la Alba Iulia să adune un Sinod ale cărui hotărâri a dat peste cap cei șaiszeci de ani de robie păgână, zeci de sate lepădând uniația. Drept urmare, Maria Tereza a împuternicit pe generalul Bukow a distruge cu tunurile cele aproximativ 200 de schituri și mănăstiri care existau pe atunci în Transilvania. În urma acestei barbarii, practic, n-a mai rămas nici urmă de viață monahală ortodoxă, Biserica lui Hristos ducându-și crucea prin codrii și munți.

Lupta împotriva uniaților catolici a dăruit Ortodoxiei mărturisitori și mucenici și a arătat istoriei că dreapta credință

⁴⁹ **Viața Cuviosului Paisie de la Neamț** (Mss 154 din Biblioteca M-rii Neamțu), Ed. Trinitas, 1997, p.61.

⁵⁰ Sfântul Paisie de la Neamț, **Cuvinte și scrisori duhovnicești II**, Ed. Tipografia Centrală, 1998, p.49.

⁵¹ Sfântul Paisie de la Neamț, **Cuvinte și scrisori duhovnicești I**, Ed. Tipografia Centrală, 1998

⁵² În impresionantul *Memoriu* din anul 1757, credincioșii ortodocși declarau: „A venit vremea că ne-am dus la mormintele morților și am zis: Ieșiți morți din gropi, să intrăm noi de vii, că nu mai putem răbda pedepsele ce ne vin de la popii uniți și de la domnii țării. Pe nime nu-i doare de noi, nici pe domnii cei săsești, nici pe domnii cei nemțești, nici pe cei ungurești. Că toate temnițele le-au umplut de noi pentru legea noast' cea ortodoxă și atâta ne-au prădat, venind cu cătane pe capul nostru, cât nu știm cu ce o să plătim porția împăratului”.

iese biruitoare chiar și atunci când toate altarele sale de piatră sunt pângărite și distruse, și că Biserica lui Hristos va rămâne veșnică, vie și lucrătoare în altarele inimilor celor ce iubesc adevărul lui Dumnezeu.

Porțile Antihristului

Sfânta Scriptură învață „*Că toți dumnezeii neamurilor sunt draci.*” (Psalmul 95.5) Nu întâmplător firele istorice ale eresurilor creștine și păgânismelor întemeietoare de crezuri, zei și religii au ajuns astăzi mai mult ca oricând să-și înnoade vârfurile prin re-descoperirea asemănarilor religioase. Și nu întâmplător există deja în vremurile noastre o organizație care se străduiește să netezească și să călăuzească drumurile tuturor religiilor acestei lumi într-un singur punct. Este simplu de înțeles pricina, căci același duh rău care a aruncat și la umbra căruia au crescut semințele *necredințelor* în lume, netezește acum terenul venirii triumfale a Antihristului. Neputând nimici Biserica lui Hristos, Satan a ales ca în fiecare dintre crezurile păgânești și eretice ale lumii, pe lângă crearea unei „umbre” ale unei false dumnezeiri, a unui „hristos” deformat, să lase și câteva „porțițe teologice” prin care Antihrist să-și facă la momentul potrivit în chip „legal” și „corect” simțită chemarea și prezența.

În acest sens, „slăbiciunea” Catolicismului stă tocmai în centrul său, adică în omul papă și filozofia raționalist-umanistă care susține că Dumnezeirea se manifestă prin intermediari. Dar pentru a înțelege cum lucrează mecanismul „ispitirii” antihristice să vedem mai întâi cum se angrenează în acest sistem „roțițele” raționalismului.

Păcatul raționalismului e că nu poate crede în supra-rațional, nu concepe minunea, neagă Taina, nu poate explica Învierea sufletului și nici nu crede Întruparea liturgică. Este teologia mormântului gol, viața credinciosului necredincios,

râvna creștinului necreștin într-o lume „mâhnită” de un Hristos ce nu-și poate „demonstra” învierea, o lume în care însăși ideea de păcat a fost abolită. Mai precis, raționalismul religios este translarea în teologic a „sinelui”, numit aici infailibilitate, prima treaptă către zeificarea omului. Raționalismul a născocit știința, iar aceasta a pavat omenirii calea nelegiurii prin falsul sens al cunoașterii, o cunoaștere ce mai apoi a îmbibat o cultură apostată în care Apusul a învățat să re-gândească și să „raționeze”. Prin limbajul raționalismului Apusul a rescris scripturile și întreg creștinismul, prin ochelarii raționalismului Apusul vede credința și pe Dumnezeu. Paradoxal, în raționalism nu există continuitate, nimic nu e logic, „noul” neagă „vechiul” prin perpetua schimbare a dogmelor, a teoriilor și viziunilor, dar o face la un mod „științific” și „demonstrabil”, încât hipnotizează mințile oamenilor ca o magie.

Din păcate toți progresiștii, reformatorii, făcătorii sau înnoitorii de credințe, toți acești „*alchimiști spirituali*” au absolvit la școala catolicismului, toți vorbesc limba raționalismului, de aceea în comunele dialoguri „teologice” se înțeleg de minune unii pe alții: „*Căci va veni o vreme când nu vor mai suferi învățătura sănătoasă ci – dornici să-și desfăteze auzul – își vor grămădi învățători după poftele lor și își vor întoarce auzul de la adevăr și se vor abate către basme.*” (II Timotei 4.3-4)

Fără nici măcar a bănuși că pregătesc terenul venirii Antihristului, acești *teologi ai raționalismului creștin*, cu mentalități tipizate și plini de sine sunt ușor de remarcat prin „fauna” religioasă: grăirea le e moale, presărată cu exagerată căldură și vizibilă prefăcătorie, uneori dimpotrivă - limbaj de cancelarie funcționăresc, rece și expeditiv; în predici – pacifici și lacrimogeni, imploratori și înduioșători, chiar slugarnici. Totdeauna pozează neutri, dar îi trădează ori o supunere superstițioasă față de putere, legislație, ordin, ori o venerare a tot ce înseamnă oficialități religioase și politice, chiar dacă prin

aceste organizații se aduc prejudicii Bisericii lui Hristos. În Ortodoxie aceștia evită cu îndârjire orice adunare unde ar trebui să dea lămuriri publice despre erezia ecumenistă, despre valabilitatea dogmelor ortodoxe astăzi, despre actualitatea și aplicarea Canoanelor Bisericii, despre înnoirile și schimbările în Ortodoxie, despre inovațiile eretice din învățământul teologic, precum și despre noua legislație internă a Bisericii.

Iată calea de a rămâne ortodox în duh și adevăr, unicul mod de a rămâne trup din Trupul Bisericii, după cuvintele Cuviosului Arhiereu Tit Smedrea: *„Refuzăm a primi ideea că măcar una din învățăturile Bisericii ar fi perimate, ori cel puțin căzute în desuetitudine, și ca atare supuse revizuirii. Aceasta înseamnă a te așeza pe tine deasupra Bisericii și opune experiența ta personală - limitată de contingentele fizice - experienței infailibile, veșnice și călăuzită de Duhul Sfânt, a Bisericii. Niciodată Sfintele Sinoade ale Ortodoxiei n-au afirmat perimarea vreunui din canoanele formulate mai înainte [...] Unii caută să reducă Biserica la măsura lor personală, nu pe sine la măsura Bisericii; și prin aceasta substituindu-se Bisericii, se situează în afara ei, încetând de a mai participa la viața Bisericii”, iar cuvântul Sinodului al VII-lea Ecumenic de la Niceea, (787) întărește: „Să nu faceți nici inovație, nici omitere în Predania pe care am păzit-o cu evlavie până acum. Deoarece toți câți s-au păstrat în lăuntrul Sfintei Biserici Universale, nu au primit nici adaosuri, nici omiteri. Și cu mare pedeapsă va fi condamnat cel ce va face fie adăugiri, fie omiteri.”*

Însă contrar învățăturilor Bisericii, acești „teologi de import” inițiază programe de înfrățiri cu diferite culte eretice, organizează vizite și tabere ecumeniste cu așezăminte sociale din Apus; leagă relații de prietenie și ajutorare cu societăți și fundații ce poartă nume obscure, în care nu se pomenește nimic de Hristos și dreapta credință, ci doar de pace, reconciliere, conviețuire, egalitate, fraternitate, idealuri omenești în care nu se caută mântuirea. Se feresc de

răspunsuri clare și curajoase pentru apărarea Ortodoxiei, ce ar supăra pe eretici și ar îmbărbăta pe ortodocși. Nu cred în negreșelnicia Bisericii, nici în sfințenia Sfinților, numindu-i extremiști, habotnici, fanatici cuprinși de delir mistic; învață că blestemele, anatemele și afuriseniile sunt: „regretabile erori”, „greșeli ale istoriei”, „mărturii ale extremismului fanatic”, „fapte nechibzuite”, „atitudini pripite”. Aceste considerații fac pe acești „ortodocși” să reconsidere, să înnoiască și să schimbe Hotărârile celor Șapte Sinoade, Dogmele Bisericii și Canoanele Sfinților Părinți prin semnarea unor acorduri cu ereticii și păgânii închinători la idoli, consimțiri ce presupun *recunoașteri reciproce de credință*.

Promovează înnoiri păguboase în Biserică, modificând, scurtând și laicizând: slujbele, predicile, scrierile, pictura, portul și graiul monahilor; secularizează mănăstirile prin modernizare tehnică aducătoare de trândăvie, confort, negrijă și împrăștiere, ucigând cu totul viețuirea călugărească. Cam acestea sunt câteva din roadele raționalismului în Biserica noastră Ortodoxă.

Catolicismul roman demult robit acestui „duh” de secularizare, luptă pentru întemeierea unei împărății universale aici pe pământ, tinzând la întemeierea acelei *Civitas Dei* care să unească toată omenirea într-o societate religioasă cu un singur conducător. Dar întrucât papismul pricepe creștinismul numai unilateral și orizontal, ca o nouă teocrație politică, asemenea celei din Vechiul Testament, catolicismul roman în activitatea sa unionistă n-a pășit în calitate de Biserică ci în calitate de stat, de imperiu puternic și influent care are „dreptul sfânt” (asemenea Jihadului) de a converti toate neamurile folosindu-se de orice metode. Tocmai am definit aici prima lucrare antihristică a catolicismului.

Vorbeam mai sus de metehnele raționalismului, ei bine, odată puse în mișcare aceste „armade” ale imperialismului religios, ele nu vor mai propovădui creștinismul, nici măcar

catolicismul sau ortodoxia, ci bineînțeles, „teologia raționalismului”, *ecumenismul unionist universal* prin care lumea dezamăgită și deznădăjduită de „neputința” lui Hristos în a o face „mai bună”, va descoperi un nou dumnezeu, un alt hristos creat de om după „chipul” firii omenești căzute, un nou mesia care să-i împlinească drăceștile poftite: Antihristul.

Deja putem vedea semnele raționalismului în apropierile și deschiderea Catolicismului față de credințele păgâne. Rupt fiind de Biserica Răsăriteană, sistemul religios roman devine unul vulnerabil, omenesc, fiind de ajuns o lovitură de grație în coloana vertebrală ca întreg „imperiul” să se frângă. Vorbim aici de papă, un om cu trup de carne ca și noi, cu patimi și păcate, a cărui cădere în înșelare este de ajuns ca o întreagă „biserică” de supuși să îl urmeze în rătăcire, după cum am văzut că s-a petrecut la anul 1054. Iar dacă această înșelare vine prin insuflarea Antihristului, este ușor de înțeles calea pe care o vor urma atunci latinii.

Unde le va fi atunci apusenilor lucrarea trezviei, discernământul Sfinților Părinți, asceza trebuincioasă în osebirea vedeniilor și a duhurilor? Departe le vor fi atunci virtuțile, depărtate ca și ortodoxia la care au renunțat de bună voie. Vor vedea atunci cum ortodocșii se împotrivesc valului și nu vor înțelege de ce. Raționalismul va fi securea care le va tăia capul.

Ca trăsături generale ale „creștinismelor” antihristice, cunoaștem:

- teologie pământească, orientată spre agonisire și îndestularea trupului, hristoși neosânditori la iad, îngăduitori cu păcatele, cu confortul, cu progresul

- stăruință către ridicarea „împărăției” creștine aici pe pământ, continua expansiune „imperialistă” în numele lui Hristos mai ales în țările ortodoxe

- teologie șubredă și controversată, neputincioasă în a-și dovedi continuitatea apostolică, însă susținută prin putere politică și fabuloase investiții financiare

- apare necesitatea justificării teologice a finanțării „sistemului” prin obligativitatea achitării *zeciuiei* (protestantism) sau a *indulgențelor* (catolicism)

- religii ușoare ce promet o mântuire facilă (e de ajuns „numai să crezi”), fără prea multă osteneală (protestantism) sau acordă o a doua șansă prin existența purgatorului (catolicism)

- asceza ortodoxă, nevoița duhovnicească (post, priveghi, rugăciuni, canoane) sunt văzute ca extremism religios, se reneagă sau se ignoră scrierile sfinților, propria lor *simțire* fiind cea care le arată adevărul

- **limbaj lumesc, îmbibat de raționalism, unde știința este cea care le certifică adevărul și miracolele „creinței”**

- implicare activă în unirea religiilor și puternice surse finanțatoare în ecumenism

- vorbesc exagerat de mult despre venirea lui „hristos” ca împărat și preot ce va aduce pacea și bunăstarea pe pământ, lansează predicții pentru stabilirea apocalipsei, au „profeți” și se încred în orice fel de viziuni „hristice”.

*
* *
*

Nu există viclenie a vremii împotriva căreia Biserica Ortodoxă să nu aibă leac: se ridică împotriva celorlalte „biserici” prin unicitate, se înrădăcinează și crește în viața neamului prin sfințenie, se opune globalizării prin sobornicitate și se ocârmuiește spre adevăr prin ascultarea apostolică de Hristos.

Totdeauna unitatea Bisericii merge dimpreună cu unitatea de credință și pururea învățătura Mântuitorului viază în învățătura Apostolilor și a Sfinților Părinți. Niciodată învățămintele Bisericii nu vor fi perimate sau clasate drept ultra-rigoriste, niciodată Soboarele Ortodoxiei nu au contrazis sau exclus vreun canon formulat la Soboarele anterioare, niciodată Sfânta Tradiție nu va fi supusă revizuirii sau reînnoirii moderniste, niciodată nu ne vom așeza deasupra Bisericii prin împărtășirea unor experiențe personale ce contrazic experiența infailibilă a Bisericii, niciodată nu vom reduce Biserica la vreo măsură personală sau hotărâre statală, căci atunci când vom încuviința cea mai mică dintre acestea eresuri ne vom rupe de Trupul Bisericii și ne vom face hulitori ai Capului Ei, Mântuitorul și Domnul nostru Iisus Hristos.

Față de toate aceste abateri ale latinității de la învățătura Bisericii apostolice - adevărata și singura Biserică Universală - Biserica Ortodoxă nu deznădăjduiește și nutrește speranța că până la urmă adevărul va triumfa, iar romano-catolicismul va reuși, recunoscând eresul și înșelarea, să se elibereze de greutatea apăsătoare a inovațiilor ce continuă să împingă Apusul în bezna infailibilității minții sale.

ROMANO CATOLICII ÎN SPATELE PROPRIILOR DECLARAȚII. ASPECTE CARE DEMONSTREAZĂ CINE SUNT EI CU ADEVĂRAT

Colectivul revistei Ekklesia

*Romano-catolicii. Fapte trecute și actuale
ale nesincerității lor*

Orice analist avizat și sincer dar mai ales aparținând Bisericii celei dreptmăritoare, poate observa un fapt pe cât de evident, pe atât de caracteristic pentru ideologia și politica pe care o desfășoară Vaticanul și biserica Romei. Anume că, mai ales după Conciliul Vatican II, teologia romano-catolică se prezintă din ce în ce mai activ în mediile ecumenice ca păstrătoarea, îmbogățitoarea Tradiției Ortodoxe Răsăritene, cu singura deosebire că romano-catolicii s-au manifestat în alt spațiu geografic și cultural; în plus, cu câteva excepții care își vor găsi cât de curând o rezolvare facilă, esența teologiei lor și scopul final al demersului lor teologic ar fi similar cu al Bisericii Ortodoxe. Această teorie a așa numitelor „biserici-surori” este bazată pe recunoașterea de către teologii ecumeniști a succesiunii apostolice, a tainelor și a existenței harului mântuitor și sfințitor în biserica Romei, dacă nu în plinătatea lui, măcar într-o măsură mai mică decât în Biserica Ortodoxă. Aceasta este opinia pe care curentul ecumenist încearcă s-o

impună, în ciuda nenumăratelor dovezi din întreaga tradiție a Bisericii dreptmăritoare dar și a faptelor concrete promovate de politica de dominație universală a Vaticanului. Realitatea este cu totul alta decât încearcă să o acrediteze teologii ecumeniști; aceștia nu își găsesc nici o susținere în Tradiția Bisericii Ortodoxe și nici în Sfânta Scriptură. Sfinții Părinți nu au vorbit niciodată nici de „teoria ramificațiilor” (anume că diversele confesiuni creștine ar fi ramuri ale unui trunchi comun care este Biserica lui Hristos) și nici nu au pomenit de recunoașterea succesiunii apostolice la romano-catolici. Succesiunea apostolică presupune înainte de toate succesiunea în adevăr și nu doar o succesiune formală, istorică, a unei înălțări de episcopi care au ocupat scaunul Romei. Recunoașterea succesiunii apostolice este o eroare dogmatică și canonică grosolană dacă ea se face fără ca o anume grupare eterodoxă să revină la ortodoxie. Iată opinia reputatului canonist român, părintele profesor Liviu Stan într-un articol al său consacrat tocmai succesiunii apostolice:

*„Este greu să se găsească în scrierile Sfinților Părinți ceva care să infirme (...) paralelismul între succesiunea apostolică sacramentală și aceea în credință a episcopatului sau mai bine zis a preoției în totalitatea ei. De altfel, atitudinea vechii Biserici în chestiunea întreruperii succesiunii apostolice sacramentale prin căderea din credință, adică prin ruperea succesiunii în credință, este exprimată și în hotărârile canonice ale Bisericii și anume în canoanele 46, 47, 68 apostolice; 7.II Ec; 95 Trulan, etc. care prevăd **rebotezarea** ereticilor și **hirotonirea din nou** a clericilor acestora de orice grad - episcopi, prezbiteri sau diaconi.*

(...) De altfel, cum s-ar putea imagina o succesiune sacramentală fără una de credință? A admite așa ceva, nu înseamnă oare a ne închipui sau a ne face iluzia că Mântuitorul ar îngădui ca prin puterea harului sfinților, prin puterea preoției să se întărească și să se răspândească rătăcirile, ereziile? Ar fi însă cu neputință să se conceapă că harul preoției ar avea și destinația de a servi și minciuna

sau rătăcirea, nu numai adevărul, și că Mântuitorul ar îngădui să fie pus acest har în slujba celor care năruiesc, iar nu zidesc Biserica? Este evident că harul preoției nu poate fi folosit împotriva credinței sau în slujba necredinței. De aceea el nu poate să existe la eretici, căci prezența lui la aceștia, ar însemna binecuvântarea păcatului, sfințirea sau consacrarea lui. Ca urmare, în nici un chip succesiunea sacramentală nu poate exista fără succesiunea în credință.”

Recomandăm cu căldură acest articol al pr. prof. Liviu Stan, în care acesta, cu puterea argumentației bazate pe cuvântul Sfinților Părinți și pe deciziile Sinoadelor ecumenice și sinoadelor locale, arată fără putință de tăgadă că: „Trebuie să se conceapă că Biserica ortodoxă nu este îndreptățită să admită validitatea tainelor unei alte Biserici sau grupări religioase creștine, și deci nici existența succesiunii apostolice în vreuna din acestea, decât dacă, fie respectivele, fie unii membri ai lor, ar cere să stabilească intercomuniune „in sacris” cu ea, sau să fie primiți în Ortodoxie.”⁵³

Acestea fiind spuse, vom constata, examinând cu atenție declarațiile și manifestările romano-catolicilor, că ei promovează nu numai inovații periculoase în așa-zisa lor „liturghie” dar și adoptă inițiative demne de a stârni un răs general.

În spatele declarațiilor lor prietenești se regăsesc aceleași ambiții politice lumești ca și în trecut. De aceea, în ciuda declarațiilor lor de iubire față de Tradiția Ortodoxă (ca în bulele papale „Tertio Milenio Adveniente” și „Orientale Lumen”), trecerea la dreapta credință a acelor care se declară cu tărie prietenii Ortodoxiei în mai toate întâlnirile ecumenice, nu se produce.

Mulți din studenții noștri studiază la Universități apusene romano-catolice sau protestante. Strategia romano-catolicilor este veche și binecunoscută din istorie. Spre exemplu, dacă ne aplecăm asupra istoriei uniaticismului

⁵³ Pr.prof. Liviu Stan, „Succesiunea apostolică”, *Studii Teologice*, nr.5-6, 1955.

românesc dar și asupra acestui fenomen al uniației din alte țări, teologii romano-catolici nu vor fi niciodată de acord dacă un student ortodox ce învață într-o universitate apuseană le-ar cere, spre exemplu, să treacă la romano-catolicism. Ei însă speră ca acel student, odată întors în țara sa, mult mai lax și mai tolerant în ceea ce privește acrivia dogmelor și canoanelor ortodoxe, să accepte la momentul potrivit actul uniației cu Roma ca pe ceva ușor de înfăptuit și ca pe o normalitate.

Așa s-a întâmplat și în veacul XVII, cu primul episcop român unit, Atanasie Anghel (1698-1701); el a urmat seminarul teologic calvin din Ciugud-Alba și a izbutit să câștige prin importante sume de bani bunăvoința guvernatorului Transilvaniei și a altor dregători, iar în septembrie 1697 a plecat în țara Românească, pentru ca să primească, potrivit vechiului obicei, darul arhieriei. Se pare că la București se cunoșteau intențiile catolicilor de a atrage pe români și că noul candidat - tânăr și fără multă învățătură - nu prezenta prea multă încredere. De aceea a fost ținut la București vreo patru luni, pentru a i se completa învățătura și a fi întărit în Ortodoxie. Desigur că influența dogmatică eterodoxă primită anterior, relativismul său dogmatic și slăbiciunea sa personală au avut ultimul cuvânt în deciziile sale.

După semnarea unirii cu Roma, toate promisiunile catolicilor de a ușura existența credincioșilor noii Biserici unite și de a avea reprezentare politică, s-au prăbușit. În plus, în documentul de unire semnat de preoții ortodocși la 7 octombrie 1698 se stipula că românii aparținând Bisericii Unite cu Roma își vor păstra neatinse sărbătorile, calendarul și Liturgia lor. Ei trebuiau doar să facă ascultare de papă. Noua Biserică Unită cu Roma a obținut unele drepturi prin edictele date de împăratul Leopold în februarie 1699 și martie 1701. Dar nici unul din aceste privilegii obținute pe hârtie nu s-a transpus în practică. Drepturile promise s-au dovedit minciuni grosolane care au generat mai târziu tensiuni sociale și multă

vărsare de sânge pe tot parcursul secolului al XVIII-lea. Astfel, interesul prea mare manifestat de către ierarhie și cler pentru avantaje materiale și drepturi sociale, primând față de păstrarea credinței, a condus la apostazie, cum de atâtea ori s-a întâmplat în istorie. Slujbele bisericești ale uniților au devenit pas cu pas din ce în ce mai asemănătoare cu cele ale romano-catolicilor. S-a arătat astfel încă o dată că puritatea credinței și apărarea ei sunt mult mai importante decât obținerea unor avantaje lumești, fiind ele chiar și drepturi sociale și politice. În Transilvania, uniaticismul a adus numai ură, sânge și dezbinare între cei care au rămas fideli credinței strămoșești și cei care au aderat la biserica unită. Mai mult, chiar ierarhii uniți n-au fost întotdeauna ascultați de către Roma; să ne amintim doar de cazul ierarhului unit Inochentie Micu Klein care a murit în mizerie și dispreț în Italia, cerșind drepturile sociale mult-promise pentru noua biserică unită.

În 1761, generalul armatei austriece imperiale, Adolf von Bukow, a distrus cu tunurile în Ardeal - fiind trimis în misiune de împărăteasa Maria Tereza - peste 160 mănăstiri și biserici ortodoxe care refuzau să renunțe la Ortodoxie.

Iată câteva doar din metodele „creștine” folosite de catolici pentru a-și extinde dominația geografică pe orizontală. Ca să nu mai vorbim de nenumărate alte exemple asemănătoare găsite în istoria altor nații: cruciadele sângeroase care au culminat cu căderea Constantinopolului sub cruciați în 1204 și slăbirea iremediabilă a puterii militare a Bizanțului confruntat cu amenințarea turcească - în această cruciadă, a IV-a, armatele apusene au profanat și distrus biserici și catedrale, au jefuit și înstrăinat odoare și multe sfinte moaște din locașurile sfinte ale Constantinopolului. Alt fapt s-a petrecut în istoria Georgiei Evului Mediu: în secolul XIII, regina Rusudan a Georgiei a cerut ajutor din Occident contra invaziei mongole. Ea a scris chiar și papei din Roma cerând un minim ajutor

militar. Și care a fost răspunsul papei? Papa a trimis reginei un ajutor imediat: cinci misionari romano-catolici.

Apare însă imediat și întrebarea firească: cum se mai pot declara romano-catolicii prietenii și frații Ortodoxiei, când ei și acum încurajează și-și întăresc prozelitismul în țările ortodoxe ale Europei răsăritene? Să ne amintim doar Colegiile din Roma deschise pentru greci sau pentru români, cu scopul declarat „să constituie pepiniere pentru viitorii apostoli ai acestor popoare”⁵⁴. Se găsesc de asemenea în Roma și alte institute făcute pentru a susține o intensă propagandă catolică în rândul popoarelor din Orient: „*Institutum Pontificium Orientale*” (din 1917), „*Institutul Biblic Pontifical*” (pentru promovarea uniaticismului prin studii și publicații). Din 1921 funcționează la Roma un institut special pentru ruși, numit „*Russicum*”, și în 1937 la Roma s-a desfășurat primul „*Congres Internațional pentru Orientul Creștin*”⁵⁵.

Aggiornamento în teologia romano-catolică

În vremurile de azi, atitudinile ierarhilor și teologilor romano-catolici devin din ce în ce mai scandaloase. Astfel, într-un articol apărut în „*The Washington Post*”, vineri, 25 Octombrie 1996, pagina A1-A14, Academia Științifică Pontificală dădea publicității un document oficial privind tema principală a acelei întâlniri: originile și evoluția vieții pe pământ! Menționăm că raportul anual al acestei Academii reunește savanți renumiți din întreaga lume, catolici sau nu, mulți dintre ei laureați ai Premiilor Nobel. Și iată declarația aparținând papei Ioan Paul al II-lea, declarație publicată în numărul mai sus amintit din „*The Washington Post*”:

„Astăzi, mai mult decât acum 50 de ani, cunoștințele științei moderne ne fac să concluzionăm că teoria evoluționistă este mai mult decât o ipoteză... Rezultatele cercetărilor științifice, nu raționate sau

⁵⁴ **Istoria Bisericească Universală**, vol.II, Edit. IBMBOR, București, 1993.

⁵⁵ *Ibidem*.

induse, ci întreprinse separat de savanți, constituie ele însele un argument major în favoarea acestei teorii.” David Beyers, directorul executiv al Comitetului pentru Știință și Valori Umane din cadrul Conferinței Episcopilor Catolici, a spus cu această ocazie: „Acesta este un pas important: Biserica și-a schimbat opiniile. Ieri, Biserica spunea că ești liber să accepți evoluția sau orice formă de creaționism. Astăzi Biserica declară că vom accepta evoluția care, în orice caz, există, de facto. Cine se mai îndoiește astăzi în Biserica Romano-Catolică asupra evoluției? Eu cred că nimeni.”

Iată așadar cum declarațiile papei și ale oficialilor catolici neagă întreg referatul scripturistic al Genezei. Ca și pentru toate ereziile promovate de romano-catolici, aceasta ne face să ne întrebăm cum este posibil să considerăm biserica romano-catolică drept biserică „soră” și să ne numim cu mândrie „frați în credință” cu partizanii lui Darwin? Și ceea ce este cu mult mai scandalos, este că declarația papei reprezintă un răspuns la faimoasa „*Humani Generis*” - scrisoarea enciclică dată de papa Pius XII în 1950. În acea enciclică, papa Pius concluziona că „*teoria evoluționistă reprezintă o serioasă ipoteză*”⁵⁶. Iată așadar cum gradul de apostazie al romano-catolicilor crește generație cu generație.

Dar prima falsificare a Sfintei Scripturi făcută de actualul papă Ioan Paul al II-lea, a fost atunci când a omis acele versete care îi acuzau pe iudei de răstignirea Mântuitorului Hristos. Mulți își amintesc poate de discuțiile stârnite în jurul cazului lui Marcel June; el este profesor de teologie în Franța și a fost adus în fața justiției de către o organizație anti-defăimare evreiască asociată cu cardinalul catolic Etchegaray. Motivul invocat a fost instigarea la ură de rasă, întrucât profesorul a protestat contra falsificării Bibliei, prin scoaterea acelor pasaje acuzative în mod direct pentru evrei.⁵⁷ O personalitate de marcă a conciliului Vatican II a fost Jules Isaac. El a lucrat timp

⁵⁶ **Rugăciune și lumină mistică**, Pr. Gheorghe Calciu Dumitreasa, Ed. Dacia, Cluj, 1998

⁵⁷ *Ibidem.*

de 20 de ani la purificarea bisericii romano-catolice de orice „antisemitism”. Pe 13 iunie 1960, el a fost primit în audiență de papa Ioan VI; după această întrevvedere cardinalul Augustin Bea a fost însărcinat să studieze mai bine cum s-ar putea stârpi orice urmă de antisemitism în biserica romano-catolică. Ca rezultat, pe 20 noiembrie 1964, s-a adoptat o schemă de reconciliere a religiei creștine cu iudaismul (Leon de Poncins, „Judaism and Vatican”). Pentru conceperea acestei scheme, cardinalul Augustin Bea (pe numele său adevărat, Beheim) s-a întâlnit la Roma cu rabinul Abraham J.Herschel, de la Seminarul Evreiesc din New York; în același timp, dr. Nahum Goldmann, șeful Conferinței Internaționale a Organizațiilor Evreiești, împreună cu alți reprezentanți ai lojei masonice iudaice B'nai B'rith s-au întâlnit la Roma cu papa. Jules Isaac i-a cerut papei să se renunțe la acel verset despre patimile Mântuitorului și despre răstignire, el spunând: *„cei patru evangheliști au fost niște scornitori și calomniatori ai poporului evreu, fără să aibă vreun motiv real. Nici părinții bisericii nu sunt mai buni; ei sunt defăimători plini de otravă, vinovați de genocid.”*⁵⁸

Papa Paul VI, scria la 2 aprilie 1969, după Conciliul Vatican II că de acum se va propovădui în lume un creștinism cosmetizat: *„Atractiv, plăcut, pozitiv, acceptabil și amiabil; prieten al vieții, al omului și chiar al lucrurilor lumesti... un creștinism indulgent, deschis, liber, descătușat de rigiditatea Evului Mediu și eliberat de interpretări pesimiste privind oamenii și obiceiurile lor.”*⁵⁹ Contribuția lui Augustin Bea la recunoașterea - adoptată de Conciliul Vatican II - a faptului că evreii nu sunt vinovați de răstignirea lui Iisus Hristos, a fost înalt apreciată de revista evreiască „The Jewish Sentinel” (Chicago, 26 noiembrie 1964). Revista „Look”, în numărul său din ianuarie 1966, apărut după Conciliul II Vatican, dădea o înaltă apreciere cardinalului Augustin Bea și de asemenea lui Jules Isaac, drept inițiatori ai

⁵⁸ „Jesus et Israel, Genese de l'Antisemitisme”, **Francmasoneria**, pg.49-51, nr.1, 1999.

⁵⁹ „Catholic Family News”, **Francmasoneria**, pg.49-51, nr.1, 1999.

acelor decizii luate de Conciliul II Vatican asupra absolvirii evreilor de orice vină privind răstignirea Mântuitorului Iisus Hristos.⁶⁰ După numai 8 ani, Reuniunea Episcopatului Francez adopta la 16 aprilie 1973, în așa numitele „Directive Spirituale”, următoarele patru principii recomandate de biserica romano-catolică:

1. În ciuda refuzului lor de a-L accepta pe Mântuitorul Iisus Hristos ca pe Mesia, mozaismul este astăzi o binecuvântare pentru întreaga lume.

2. Iudeii au astăzi „o misiune universală în lumea întreagă”⁶¹ și Biserica creștină trebuie să urmeze „același plan universal al mântuirii”.⁶²

3. Atenția comună atât iudeilor cât și creștinilor este îndreptată către aceeași eră mesianică.

4. Mai mult decât această aventură teologică a Episcopatului Catolic Francez, este următoarea declarație a cardinalului Etchegaray despre relațiile dintre Biserica creștină și iudei: „aceste relații privesc Biserica nu numai în aspectele ei exterioare, ci și în aspectele ei interne, cum ar fi însăși definiția Bisericii”.⁶³ Același cardinal vede relațiile dintre mozaism și Biserica creștină ca „o asiduă competiție între cei care încă îl așteaptă pe viitorul Mesia și cei care așteaptă a doua venire a Lui.”⁶⁴

După aceste scandaloase considerații ale ierarhiei romano-catolice, ne întrebăm dacă aceștia mai pot fi oare numiți creștini; întreaga iconografie ortodoxă și în special cântările Postului Mare se referă la pierderea caracterului mântuitor al Legii celei Vechi, odată cu Întruparea, Răstignirea, Moartea și Învierea lui Hristos Iisus, Dumnezeuul

⁶⁰ *Ibidem.*

⁶¹ Arhim. Serafim Alexiev, Arhim. Jazadjiev, **Ortodoxie și Ecumenism**, Mănăstirea Slătioara, 1997.

⁶² *Ibidem.*

⁶³ *Idem.*

⁶⁴ *Idem.*

cel adevărat. Numai respectarea Legii Vechiului Testament, fără acceptarea lui Iisus Hristos ca pe Fiul Tatălui Ceresc și Dumnezeu adevărat, nu poate duce la mântuire. Vechiul Testament are desigur importanța lui covârșitoare, proorocind despre certitudinea venirii lui Mesia. Profetii Vechiului Testament vorbesc despre Mântuitorul și despre Împărăția Lui, despre Maica Domnului, despre Noul Templu - Biserica lui Hristos - mai strălucitor și mai plin de slavă decât templul iudeilor din Ierusalim. Mesia Hristos a venit deja pentru noi creștinii, pe când iudeii încă Îl mai așteaptă; orbirea și învârtoșarea inimilor lor rămân și astăzi aceleași ca pe vremea Mântuitorului. Legalismul, formalismul, răstălmăcirea până la extrem a Legii, persistă și azi ca atunci când Mântuitorul îi învinuia pe cărturari și pe farisei că înțeleg semnele schimbării timpului privind la cer, când e soare sau e nor, dar nu înțeleg semnele plinirii vremii. Însuși mântuitorul Hristos a spus că El nu a venit să strice Legea, ci să o plinească. Cu aceeași semnificație este și următorul fragment dintr-un imn ortodox. Acesta confirmă credința Bisericii Ortodoxe că păstrând numai vechile porunci ale Vechiului Testament și totodată negând dumnezeirea persoanei Mântuitorului, așa cum fac iudeii, reprezintă o veșnică osândă: *„O, adunătură vicleană și desfrânată (adică sinagoga)... de ce ții Legământul dacă nu ești moștenitoarea lui? De ce te lauzi cu Tatăl, dacă nu ai primit pe Fiul?”*⁶⁵

De când a început studiile sale teologice, papa Ioan Paul al II-lea a fost influențat de duhul filosofilor necreștini moderniști: Husserl, Kierkegaard, Scheler, Rudolf Steiner și de asemenea de teoriile eronate ale lui Hans Urs von Balthasar. Iată un exemplu din declarațiile caracteristice ale papei Ioan Paul al II-lea: *„Este nevoie să separăm creștinismul de forma lui europeană. Popoarele cu o cultură străveche au dificultăți în a accepta creștinismul, întrucât această religie le este prezentată în*

⁶⁵ *Stihira III* pentru Vecernia Marii Luni.

formulele ei europene... Înțelegem că se impune o africanizare, o indianizare, o niponizare a slujbelor noastre creștine.”⁶⁶ Teologul ortodox, va vedea, fără îndoială, în această declarație a papei, greșeala tipică a catolicilor privind concepția despre mântuire, despre Tradiție și despre adevărul mântuitor, anume: că toate acestea sunt numai o chestiune de moștenire culturală.

Actuala conversie păgână a romano-catolicismului nu a început însă cu Conciliul Vatican II. A fost un proces îndelungat, început în acel moment când s-au introdus primele erori dogmatice în teologia apuseană. Nu papa Ioan Paul al II-lea sau predecesorii săi au distrus romano-catolicismul; romano-catolicii înșiși au încetat de a mai fi Biserică în momentul în care s-au separat de Trupul cel Unul al Sfintei, Sobornicească și Apostolească Biserică - Biserica Ortodoxă.

Și ce înțeleg romano-catolicii practic prin această „adaptare culturală” a vieții Bisericii? În mai 1985, vizitând Belgia, papa Ioan Paul al II a declarat că atât musulmanii cât și creștinii sunt supușii aceluiași Dumnezeu, utilizând fiecare „cărțile noastre sfinte corespunzătoare”. Astfel, papa pare să fi uitat că în una din aceste „cărți sfinte” - în Coran, sunt scrise următoarele blasfemii: „Sunt 11 lucruri spurcate - urina, excrementele, sperma, oasele, sângele, câinele, porcul, bărbatul și femeia ne-musulmani și treimea.”⁶⁷ Și încă: „Cine crede în treime este spurcat precum urina și fecalele.”⁶⁸ În august 1985 vizitând Marocul, același papă a afirmat despre credința noastră că este comună atât creștinilor cât și musulmanilor. Aceste eforturi de a „adapta” religia creștină la obiceiurile și tradițiile culturale este foarte fructuoasă în Europa mai mult decât în Asia. Pe 20 iunie 1980, o moschee s-a deschis la Lille, într-o fostă capelă dominicană. În 1981 o moschee s-a deschis în vechea biserică din Mureaux. Pe 7 decembrie 1982, o altă moschee s-a deschis

⁶⁶ Arhim.Serafim Alexiev, op.cit.

⁶⁷ **Coranul**, Articolul 1.

⁶⁸ *Idem*, Articolul 2.

la Sarcelles. În decembrie 1984, o altă moschee s-a deschis la Roma...

Religiile păgâne asiatice par să beneficieze de aceeași bunăvoință papală. Putem menționa următoarele fapte: complimentele adresate reprezentanților budiști și șintoști care au fost primiți de papă la Tokio în 1981. Laudele aduse libertății religioase și acelor religii care adoră natura (vizita papei la Bangkok, când papa s-a plecat în fața șefului spiritual budist) În India, papa și-a scos pantofii pentru a așeza o ghirlandă de flori la mormântul lui Mahatma Gandhi. Cu această ocazie, papa a declarat: *„omul este acea rădăcină pe care Biserica trebuie să o cultive, pentru a-și rămâne fidelă ei înșiși...”* Și mai mult: *„Hindușii, budiștii și creștinii se reunesc pentru a proclama adevărul despre om și în special privind apărarea drepturilor omului; pentru a elimina sărăcia, foamea, ignoranța, persecuțiile.”*⁶⁹ Putem cu ușurință să ne întrebăm ce adevăruri comune despre om pot proclama împreună creștinii și păgânii, în momentul în care ei nu cinstesc aceeași divinitate.

În Europa acțiunile papei au un efect magistral. În 1985 la Vincennes, s-a inaugurat un templu tibetan, unde au fost „consacrați” 10 francezi drept „lama” și într-un timp scurt au fost consacrați alți 14 francezi drept „lama” tibetani. În Franța s-au estimat 30 centre religioase tibetane, la acel moment. În iulie 1987, un ziar local descrie modul de viață a unui lama tibetan și menționează că mulți lama au sosit în Franța de la Darjeeling, India. Unul dintre ei și-a deschis în Franța în 1987, în localitatea Plaigne, „Templul celor 1000 de Buda”. Acesta este cel mai mare templu tibetan din Franța și unele dintre statui au peste 7 metri în înălțime. Acești călugări tibetani trăiesc aparent din donații, însă cum au reușit ei atunci să ridice un asemenea templu? Pe banii cui?⁷⁰

⁶⁹ „Cine atacă Biserica Romano-catolică?” artic. Internet, *Romanian Historical Studies*.

⁷⁰ Ibidem.

Este bine știut că din trupul stricat al unei credințe eretice, viermuiesc și odrăslesc noi erezii. Prin urmare vor fi ușor de înțeles următoarele fapte uimitoare și scandaloase, nu mai puțin condamnabile decât faptele istorice despre opulența, erorile și atitudinea departe de smerenia creștină a ierarhiei romano-catolice.

La numai câteva ore după închiderea lucrărilor Conciliul Vatican II, Karol Wojtyła a declarat despre slujbele bisericesti în Biserica Romano-catolică: „*totul se va schimba: cuvintele, gesturile, culorile, veșmintele, immnografia, arhitectura. Problema reformării Liturghiei este enormă și e dificil de prevăzut cum se va sfârși.*”⁷¹ Anii următori au adus confirmarea acestei decizii. În mai 1980 în Zair, papa a consacrat 8 episcopi la o ceremonie de un milion de participanți. Preoții se legănau în timp ce mulțimea cânta „gloria”; după aceea au cântat în Swahili, Lingala și Kikongo, acompaniați de chitare, acordeoane și tam-tamuri. Apoi, la un serviciu divin oficiat de papă la Nairobi, ofertorium-ul a fost de fapt, un ritual african: triburi de negri din Kenya au adus coșulețe cu fructe, o oaie care behăia, obiecte de artizanat local. Papa însuși și-a așezat pe cap faimoasa podoabă „Masai”, de 40 centimetri înălțime, ornată cu pene, iar pe umeri o mantie „Masai” roșie. În februarie 1982, ultima liturghie a papei în Africa a constat din cântece și dansuri tradiționale africane, similare cu cele pe care le executau triburile africane atunci când își ucideau sclavii în ritualurile lor păgâne. Două luni mai târziu, Reuniunea Națională Liturgică a Episcopilor din Volta Superioară a prescris ritualul liturgic, constând dintr-un amalgam de așa-numite elemente creștine din dansuri tradiționale, bătaii ritmice din palme, strigăte de femei, bătaia ritmică a tam-tamului, pentru a marca fiecare moment mai important. În

⁷¹ Idem.

Postul Mare, în Vinerea Mare, un grup de dansatori, bărbați și femei, trebuie să salute Crucea.⁷²

În mai 1984, papa a celebrat liturghia în Papua - Noua Guinee. Cu această ocazie, 250 de dansatori, pe jumătate dezbrăcați și purtând ornamente multicolore, au executat dansurile lor rituale acompaniate de bătaie de tobe.

În septembrie 1984, papa a hirotonit opt diaconi în Canada. În timpul acestei ceremonii, indigenii au aprins focul sacru, arzând plante pentru a chema Marele Spirit Ke-Jem-Manito, apoi i-au dăruit papei o pană înmuiată în sânge proaspăt. În 1985, în timpul călătoriei sale în Togo, papa a declarat: „*Pentru prima dată m-am rugat împreună cu cei care cred în animism.*”⁷³ De fapt, în 1985 în Togo, papa a participat la un ritual păgân propriu-zis, nemaiascunzându-se sub masca unei liturghii creștine. Astfel, papa însoțit de vrăjitori s-a deplasat într-o pădure. Jurnalul „*L'Osservatore Romano*” descrie cum papa a acceptat să invoce puterea magică a apei și a morților: „*Papa a executat toate mișcările și gesturile rituale, folosind făină și apă și împrăștiindu-le pe pământ în mai multe direcții. După aceea, el însuși s-a plecat la pământ.*”⁷⁴

E important să amintim că ideea unificării tuturor religiilor s-a conturat mai cu putere încă de la Chicago (1893) și Paris (1900). Masoneria a propus să se facă un *Congres al tuturor religiilor*, pentru a promova „*o religie universală, acceptată de popoare de toate culturile și tradițiile*”, așa cum Loja Marelui Orient a declarat încă de la mijlocul sec. al XIX-lea. La 27 octombrie 1986, papa Ioan Paul al II-lea a adus la realitate acest proiect al masoneriei. El a primit în bazilica Sfântului Francisc din Assisi, pe reprezentanții marilor religii ale lumii pentru a se ruga împreună. Locul rezervat lui Dalai Lama era chiar altarul central, unde acesta a instalat o statuie a lui

⁷² Idem.

⁷³ Idem.

⁷⁴ Idem.

Budha. Episcopii catolici au văzut statuia și nu au spus nimic... Un an mai târziu evenimentul s-a repetat la Biserica Santa Maria din Trastevere din Roma, spre satisfacția masonilor, care și-au publicat victoria în ziarul „Hiram” scos de Loja Marelui Orient. Masonul F.M. Marsaudon scria: *„Catolici, ortodocși, protestanți, evrei, musulmani, hinduși, budiști, liber-cugetători, pentru noi nu sunt decât porecle; francmasoneria este numele întregii familii.”*⁷⁵

Relațiile catolicilor cu francmasoneria au făcut multe valuri și sunt binecunoscute în occident. Astfel, Mary Ball Martinez a descris în cartea ei cum în acest secol mulți papi au ajuns masoni.⁷⁶ Jurnalista Mary Ball Martinez a fost 15 ani reporter al Vaticanului pentru o seamă de reviste faimoase (*The Wonderer*) sau la alte reviste ca „The National Review”. Mary Ball afirmă că papa Ioan al XXIII-lea era inițiat în francmasonerie și că a participat la întrunirile Lojei Marelui Orient de la Paris din 1940. Carlos Vasquez, mare Comandor al Francmasoneriei Mexicane, a declarat că papa Ioan XXIII și de asemenea Paul al VI-lea erau masoni; episcopul Sergio Mendez din Cuernabaca (care a introdus la Conciliul Vatican II inițiativa de a anula interdicția credincioșilor catolici de a putea fi și masoni), a fost în aceeași lojă cu Carlos Vasquez, după cum declară chiar acesta din urmă. În „CDL Report” din mai 1995, găsim următoarea mențiune: *„Pe nouă străzi ale Vaticanului sunt patru loje masonice. Unii din cei mai înalți reprezentanți ai staff-ului Vaticanului sunt membri ai masoneriei și aparțin Ritului Scoțian.”*

Concluzii

Toate faptele prezentate mai sus pot fi explicate cu ușurință dacă luăm în considerare mai înainte de toate că

⁷⁵ Idem.

⁷⁶ Mary Ball Martinez, **Subminarea Bisericii Catolice**

romano-catolicii nu au refuzat niciodată să facă compromisuri cu puterea politică lumească pentru a-și menține și extinde supremația. Confesiunea romano-catolică, bazată pe un sistem doctrinar complet străin de învățătura apostolică, a luptat să supraviețuiască prin filozofia sa umanistă și antropocentrică. Astfel, nici harul și nici ajutorul dumnezeiesc nu pot fi împărtășite credincioșilor prin tainele acestei confesiuni. O teologie deconectată de orice legătură cu Dumnezeu Cel slăvit în Sfânta Treime (prin refuzul lor de a accepta energiile necreate), explică rolul major acordat omului (papei) pentru a susține și justifica credința lor falimentară și nemântuitoare. Refuzul sistematic de a accepta dogmele Ortodoxiei, prozelitismul, uniatismul și celelalte metode folosite pentru a-și câștiga cât mai mulți credincioși, ne fac astăzi să privim cu multă circumspecție la declarațiile de iubire și respect pe care aceștia le fac cu insistență față de creștinismul Ortodox răsăritean.

VATICAN I ȘI CARDINALUL STROSSMAYER*

Călugărul Vasile

Tradiția canonică este așezată, referindu-ne la organizarea generală a Bisericii, pe principiul buneii înțelegeri și al armoniei, pe unitatea de credință și de comuniune a tuturor Bisericilor locale. Timp de mai multe secole, Apusul și Răsăritul știau că ideea unui episcop universal era în mod radical străină Tradiției Bisericii.

Dar atunci, cum a ajuns Biserica romano-catolică în 1870, după Conciliul I Vatican, să definească în mod solemn dogma infailibilității pontificale? Aceasta ar cere un alt studiu despre evoluția teologiei Bisericii romano-catolice care a dus la promulgarea infailibilității papale, a Imaculatei concepții, a Purgatoriului...

La fiecare inovație a Bisericii romano-catolice s-au ridicat oameni pentru a i se opune, însă Roma fie i-a izgonit, fie i-a supus. În legătură cu dogma infailibilității, Cardinalul Strossmayer a fost un opozant puternic înainte de a i se supune, în ciuda luptei grele la care s-a angajat. Așadar, vom da intervenția sa în Conciliul I Vatican, care exprimă admirabil adevărul istoric și dogma Bisericii Ortodoxe. Cine era Cardinalul Joseph-Georg Strossmayer? A decedat în orașul Osseka la 26 martie 1905. A fost arhiepiscop romano-catolic de Bosnia, Diakovo și Strensky. Viața acestui om deosebit a fost

* Text preluat din „**Primatul papal și mitul suveranității infailibile**”, Călugărul Vasile, Sfânta M-re Bârsana, 1999.

marcată de o mare activitate în folosul lumii slave și mai ales al patriei sale, Regatul Unit al Croației, Sloveniei și Dalmației, unde a ocupat scaunul arhiepiscopal timp de 55 de ani și unde s-a bucurat de o popularitate fără egal.

Cardinalul Strossmayer era foarte apreciat de către papi care admirau darurile sale excepționale, inteligența sa luminoasă, bogata și binevoitoarea sa activitate: Pius al IX-lea l-a numit „apostolul slavilor”. Însă monseniorul Strossmayer întreținea cu Vaticanul relații libere și independente, neezitând, în anumite cazuri, a-i denunța abuzurile.

În 1870, Cardinalul Strossmayer a luat parte la Conciliul I Vatican, care reunea mai mult de 700 de prelați veniți din toate țările lumii. La acest Conciliu, Papa Pius al IX-lea va decide proclamarea în mod solemn a dogmei infailibilității. Monseniorul Strossmayer a refuzat recunoașterea noii dogme. Ce definea noua dogmă?

„Când vorbește ex cathedra, adică atunci când împlinindu-și oficiul de păstor și învățător al tuturor creștinilor în virtutea autorității sale apostolice supreme, când definește o doctrină, în materie de credință sau moravuri, ca obligatorie pentru Biserica universală, Pontiful Roman se bucură, în virtutea asistenței divine ce i-a fost făgăduită fericitului Petru, de însăși infailibilitatea pe care Mântuitorul a vrut să o dea Bisericii Lui în definirea doctrinelor privitoare la credință și moravuri; urmează de aici că definițiile de acest gen făcute de Pontiful Roman sunt ireformabile prin ele însele și nu prin consimțământul Bisericii” (Conciliul I Vatican, sesiunea a patra).

După îndelungi dezbateri, Constituția *Pastor Aeternus* proclama principiul infailibilității Suveranului Pontif, recunoscându-i papei „o deplină și supremă putere de jurisdicție asupra întregii Biserici, nu numai în problemele ce privesc credința și obiceiurile, dar și în cele ce aparțin de disciplina și guvernarea Bisericii universale” (Conciliul I Vatican, secțiunea a patra, *Pastor Aeternus*, cap. 3).

Înțelegem, parcurgând aceste texte, reacția Cardinalului Strossmayer. El a pronunțat în acest scop un discurs în care denunța fără înconjur, cu o logică de necombătut, netemeinicia acestor teze. Iată ce spunea Cardinalul, adresându-se papei și tuturor episcopilor, înaintea votului referitor la infailibilitatea papală.

Intervenția Cardinalului Strossmayer la Conciliul I Vatican

De la începutul acestui conciliu, primind imediat dreptul de a asista la sesiunile lui solemne, am urmărit cu mare atenție toate discursurile pronunțate în această adunare, în speranța ca o rază cerească să vină să pătrundă în înțelegerea mea și să-mi lumineze rațiunea, pentru a putea adera cu o convingere sinceră la deciziile acestui sfânt conciliu. Conștient de responsabilitatea mea față de Dumnezeu într-o problemă atât de gravă, m-am pus să studiez cu asiduitate Sfintele Scripturi: Vechiul și Noul Testament. Am căutat în această neprețuită culegere de adevăruri sfinte răspunsul la următoarea problemă: este adevărat că sfântul primat, președintele acestei adunări este realmente succesorul Sfântului Petru și vicarul (locțiitorul - n.n.) lui Christos?

De la începutul căutării unui răspuns de netăgăduit la această problemă, a trebuit să mă transpun în spiritul epocii în care nu exista nici galicanism, nici ultramontanism, ci în care adevărurile Bisericii erau propovăduite de Discipolii lui Christos: Sfântul Pavel, Sfântul Petru, Sfântul Ioan și Sfântul Iacob, a căror autoritate nu poate fi contestată de nimeni.

Am deschis sfintele pagini ale scrierilor apostolice și ce-am găsit? Să îndrăznesc să spun? Aș putea să mă exprim? Nu am putut descoperi nici un indiciu, nici o aluzie ca papa să fie succesorul Sfântului Petru și vicarul (locțiitorul - n.n.) lui Christos. Nici un capitol, nici un verset nu face mențiunea faptului că Christos a conferit Sfântului Petru primatul asupra

celorlalți Apostoli.

Dacă Sfântul Petru ar fi fost investit cu înalta misiune de a-l reprezenta pe Christos, cum după credința noastră îl reprezintă în zilele noastre Sanctitatea Sa Pius al IX-lea, ar fi fost posibil ca Christos să fi pronunțat cuvintele consacării în această demnitate: „*Când Mă voi întoarce la Tatăl Meu, de tine vor trebui apostolii să asculte, cum ei ascultă de Mine, și tu vei fi vicarul meu pe pământ!*”. El nu a spus ceva asemănător.

Christos a promis însă tuturor Apostolilor dreptul de a judeca toate triburile lui Israel, fără a da prioritate Sfântului Petru.

Ce concluzie putem trage din tăcerea lui Christos despre drepturile exclusive ale Sfântului Petru? Nu există decât o singură soluție valabilă: aceea că Christos nu a vrut să facă din Sfântul Petru conducătorul Apostolilor.

Când Christos și-a trimis Apostolii să propovăduiască Evanghelia, le-a dat tuturor puterea de a lega și dezlega. Tuturor Apostolilor le-a dat făgăduința Sfântului Duh. Or, dacă ar fi dorit să facă din Sfântul Petru Vicarul Său, lui i-ar fi putut încredința comandamentele puterilor sale spirituale. Evangheliile ne învață că Christos a interzis lui Petru, ca și celorlalți Apostoli, de a dori puterea și autoritatea asupra credincioșilor, în felul regilor păgâni (Luca 12). Christos ar fi putut pronunța aceste cuvinte, dacă l-ar fi destinat pe Petru a fi papă? Or, după tradițiile noastre, papa ține în mâinile sale două spade, simboluri ale puterii spirituale și temporale.

Încă un fapt care m-a obligat să reflectez: dacă Petru posedă puterea unui papă, ar fi putut fi trimis cu Sfântul Ioan, cu ceilalți Apostoli, să propovăduiască Evanghelia în Samaria? Ce gândiți, venerabilii mei confrăți, dacă ne-ar fi îngăduit să trimitem în acest moment pe Sanctitatea Sa Pius al IX-lea cu Monseniorul Plantier la Constantinopol, cu misiunea de a-l convinge pe patriarh de a pune capăt schismei?

Dar există un fapt încă mai important.

Iată că la Ierusalim se reunește un conciliu pentru a rezolva o problemă care dezbină credincioșii. Dacă Petru ar fi fost papă, nu lui i-ar fi revenit convocarea sinodului și proclamarea deciziilor sale? Sfântul Petru a participat la sinod, printre ceilalți apostoli, însă Sfântul Iacob este cel care a convocat sinodul, ale cărui hotărâri au fost proclamate în numele tuturor apostolilor, după dreptul priorității de vârstă.

Astfel procedăm noi în Biserica noastră?

Pe cât studiez Sfintele Scripturi, pe atât devin convins că în timpurile apostolice, Sfântul Petru nu a fost considerat niciodată ca întâiul între apostoli.

Noi învățăm că Biserica a fost întemeiată pe Sfântul Petru, în timp ce Sfântul Pavel, a cărui autoritate este incontestabilă, afirmă că ea a fost întemeiată pe credința apostolilor și a profeților și că piatra unghiulară este Christos Însuși.

Același Apostol Pavel credea atât de puțin în supremația lui Petru, încât îi dezaproba în mod deschis pe toți cei care aveau obiceiul de a spune: „noi suntem ai lui Apollo, iar noi ai lui Pavel”, după cum alții spuneau: „noi suntem ai lui Petru”.

Ar fi putut el adresa asemenea reproșuri adeptilor Vicarului lui Christos?

Același Apostol Pavel, enumerând marile vocații ale Bisericii, vorbește de apostoli, de profeți, de evangheliști, de părinți ai Bisericii; putem noi presupune, onorații mei frați, ca Sfântul Pavel, marele apostol al neamurilor, să uite cu totul să menționeze cea mai importantă dintre vocații papalitatea - dacă ar fi fost convins de originea ei divină?

Dimpotrivă, după toată probabilitatea, ar fi consacrat o lungă epistolă unei probleme de o asemenea importanță. Nu am găsit nici o aluzie, nici o urmă de autoritate papală în epistolele Sfântului Pavel, ale Sfântului Ioan, sau a Sfântului Iacob.

Tăcerea acestor sfinți, a căror competență este

neîndoielnică, mi s-a părut întotdeauna uimitoare și chiar inexplicabilă dacă Sfântul Petru era în mod papă înzestrat cu prerogative supreme. Însă ce m-a surprins mai mult, este tăcerea Sfântului Petru însuși. Dacă era cu adevărat vicarul lui Christos, pentru ce motiv nu se manifesta ca atare? Nu a avut-o după Pogorârea Sfântului Duh, când a pronunțat primele sale cuvântări. Nu s-a manifestat ca papă nici în primele sale epistole, amândouă adresate Bisericii.

Afirm deci că ideea papalității nu a existat în timpurile apostolilor. Dacă ne încăpățânăm a dovedi contrariul, trebuie să aruncăm la foc toate Sfintele Scripturi ori să le ignorăm în întregime.

Însă aud din toate părțile strigătele: *„Sfântul Petru nu a fost la Roma? Nu a fost el răstignit cu capul în jos? Nu în acest oraș etern se află străvechiul scaun de pe care învăța adevărurile evanghelice, și altarele pe care, celebra Sfânta Liturghie?”*

Onorabilii mei frați, prezența Sfântului Petru la Roma nu se sprijină decât pe tradiție și nu pe un fapt istoric. Dar chiar dacă admitem că el a fost episcop la Roma, putem trage concluzia ca episcopatul roman să-i confere întâietate asupra tuturor celorlalte Biserici?

Negăsind nici o urmă a papalității în timpurile apostolilor, mi-am spus: voi găsi ceea ce caut în cronicile Bisericii. L-am căutat pe papă în primele secole ale erei creștine, dar în zadar. Nu l-am găsit.

Sper că nimeni dintre voi nu se îndoiește de autoritatea marelui episcop al Hiponei, fericitul Augustin. Acest Părinte al Bisericii a fost secretar la conciliul din Mileve. Printre deciziile acelei venerabile adunări găsim aceste cuvinte remarcabile: *„Acela care dorește să facă apel la cei care se găsesc peste mare nu va putea fi primit în nici o comunitate din Africa”*.

Episcopii din Africa aveau atât de puțină considerație pentru episcopul Romei, că excomunicau pe toți cei care îi

adresau plângeri.

Aceiași episcopi, la sinodul din Cartagina, l-au avertizat pe Celestin, episcopul Romei, că nu trebuie să primească nici apeluri, nici reclamații de la nici un episcop, preot ori cleric african, și că nu trebuie să introducă în Biserică orgoliul uman.

Or, este un fapt bine stabilit că din primele veacuri ale Creștinătății, pontiful Romei a încercat a reuni toate puterile, însă tot atât de sigur este că nu posedă atunci nici o suprație, care îi este atribuită în prezent de ultramontaniști.

În caz contrar, episcopii Africii, inclusiv Sfântul Augustin, și-ar fi apărat ei dreptul de a face apel la tribunalul lor suprem?

Sunt întru totul de acord în a recunoaște că Patriarhul Romei ocupa primul loc printre demnitarii Bisericii. *„Decernăm primul loc printre episcopi Papei de la Roma și al doilea - Prea Sfântului Arhiepiscop de Constantinopol-Noua Romă”*.

„Înclină-te, așadar, înaintea suprației papei” - îmi spuneți. Nu fiți prea grăbiți în concluziile voastre. Legea lui Justinian nu a fost făcută pentru a vă justifica doctrina. Prioritatea este un lucru și puterea jurisdicțională altul.

Importanța episcopilor romani depindea de importanța orașului unde se afla scaunul lor.

Vin să spun că din primele secole ale erei noastre, patriarhii Romei au emis pretenția de a fi conducători supremi în Biserică. A lipsit puțin ca ei să nu-și atingă scopul, însă, din fericire, împăratul Teodosie trebuia să aibă aceeași putere ca cel de la Roma.

Părinții sinodului de la Calcedon au recunoscut, de asemenea, aceleași drepturi și aceeași putere episcopilor celor două Rome, Vechea și Noua (can. 28).

Cât despre titlul de episcop ecumenic care s-a dat ulterior papilor, sfântul Papă Grigore I, în speranța că succesorii săi nu vor îndrăzni niciodată să se împodobească cu el, a scris: *„Nici unul dintre succesorii mei să nu comită această impietate; căci*

creștinii nu cedau tentației de a-și atribui un titlu care inspira neîncredere confracților lor”.

Aceste mărturii incontestabile (și vă pot prezenta sute) nu dovedesc cu o claritate orbitoare că primii episcopi ai Romei nu au fost niciodată considerați ca ecumenici, nici ca fiind șefi ai Bisericii?

Pe de altă parte, este cunoscut de către toți că între anul 325, când s-a reunit primul sinod de la Niceea, și 380, anul când s-a ținut al doilea sinod ecumenic de la Constantinopol, printre cei 1.109 episcopi care au participat la șase sinoade ecumenice nu putem număra decât 19 episcopi din Apus. Este, de asemenea, cunoscut că sinoadele ecumenice au fost convocate fără avizul și adesea contra dorinței papilor.

Ajung acum la argumentul major pe care vă bazați doctrina. Afirmăți că Sfânta Biserică a fost fondată pe piatră - *super petram* - și că această piatră a fost Petru-Petrum. Dacă acesta ar fi adevărul, toate discuțiile ar fi inutile. Însă strămoșii noștri, și acestora cu siguranță nu le lipsea competența, gândeau cu totul altfel.

Sfântul Chiril (în a patra sa carte despre Sfânta Treime) scria: *„Cred că sub cuvântul PETRAM trebuie să înțelegem credința de neclintit a apostolilor”.*

Sfântul Ilarie, episcop de Poitiers, în a doua sa carte despre Sfânta Treime, spune: *„Petra este numai piatra binecuvântată a credinței mărturisite prin gura Sfântului Petru. Pe această piatră a credinței, voi înălța Biserica Mea! „.*

După Sfântul Ieronim, Dumnezeu a întemeiat Biserica Sa pe piatra credinței și de atunci Simon a primit numele de Petru (a șasea carte despre Evanghelia după Sfântul Matei).

Sfântul Ioan Gură de Aur explică în a cincizeci și patra omilie la Evanghelia după Matei: *„Pe această piatră voi zidi Biserica Mea, adică pe mărturisirea credinței!”.*

Sfântul Ambrozie al Milanului și Sfântul Vasile al Seleuciei dau aceeași interpretare cuvintelor lui Hristos.

Printre Părinții Bisericii din antichitatea creștină, se distingea prin sfințenia și erudiția sa Sfântul Augustin. Ascultați cu atenție ceea ce spune în al doilea său tratat despre întâia epistolă a Sfântului Ioan: „*Ce semnifică cuvintele: «Voi zidi Biserica Mea pe această piatră»? Ele înseamnă: pe această credință, pe aceste cuvinte «Tu ești Christosul, Fiul lui Dumnezeu Celui viu»*”. În al douăzeci și patrulea său colocviu despre Sfântul Ioan, citim această explicație semnificativă: „*Pe această piatră a mărturisirii tale de credință voi zidi Biserica Mea*”.

Așadar, piatra este Christos Însuși. Marele episcop era atât de departe de ideea că Biserica poate fi întemeiată pe persoana lui Petru încât, încă o dată, pronunță în al treisprezecelea său colocviu adresat enoriașilor săi următoarele cuvinte: „*Tu ești Petru și pe această piatră - super petram - a mărturisirii tale de credință, pe această piatră - super petram - a cuvintelor tale: Tu ești Christosul, Fiul lui Dumnezeu Celui Viu, voi zidi Biserica Mea!*”. Convingerea Sfântului Augustin în legătură cu celebrul verset era aceea a întregii creștinătăți din timpul său.

Redau în mod concis următoarele concluzii:

1) Iisus Christos a acordat tuturor apostolilor aceeași putere ca lui Petru.

2) Apostolii niciodată nu l-au considerat pe Petru ca vicar (locuitor - n.n.) al lui Christos, nici ca învățător infailibil al Bisericii.

3) Sfântul Petru niciodată nu a pretins a fi papă și niciodată nu a acționat ca atare.

4) Sinoadele primelor patru secole, toate recunoscând înalta demnitate a episcopilor Romei, nu le atribuiau decât întâietatea de onoare și nu aceea de putere, nici de jurisdicție.

5) Sfinții Părinți ai Bisericii interpretau versetul evanghelic citat anterior în sensul următor: „*Voi zidi Biserica Mea «super petram» (pe piatra) mărturisirii tale de credință și «non super Petrum», care era apostolul supranumit Petru*”.

Bazându-mă pe toate datele rațiunii, logicii, bunului simț și conștiinței creștine, declar în mod solemn: „Iisus Christos nu a dat lui Petru nici o supremație peste apostoli, și dacă episcopii romani au devenit Capi ai Bisericii, este pentru că au reușit să minimalizeze și să înăbușe în mod treptat drepturile episcopatului”.

Dacă recunoaștem infailibilitatea lui Pius al IX-lea, suntem obligați a o recunoaște în mod egal și pe aceea a tuturor predecesorilor săi. Însă atunci, onorații mei frați, istoria-și ridică vocea sa adevărată și mărturisește că unii papi păcătuiau și se înșelau.

Papa Victor (192) a început prin a încuviința erezia celui de-al doilea secol, montanismul, pentru a-l condamna apoi.

Papa Marcelin (296-304) era păgân: intra în templul Vestei și sacrifica zeiței.

Îmi veți spune că el nu a făcut dovada decât de slăbiciune omenească. Vă răspund: Vicarul lui Christos trebuie mai curând a muri decât a deveni apostat.

Papa Liberiu (352-366) a consimțit la condamnarea Sfântului Atanasie, și pentru a reveni din exil s-a convertit la arianism.

Papa Honoriu 1 (625-638) era monofizit, ceea ce a fost în mod definitiv dovedit de către părintele Gratry.

Sfântul Papă Grigore numea antichrist pe cel care îndrăznește să se împodobească cu titlul de episcop ecumenic, și cu toate acestea, Bonifaciu al III-lea (607) obținut de la îngâmfatul împărat Foca atribuirea acestui titlu.

Pascal al II-lea (1099-1118) și Eugen al II-lea (1145-1153) aprobau duelurile și Pius al IV-lea (1559-1565) le-a apărut.

Eugen al IV-lea a recunoscut împărțirea sub cele două forme în Biserica Boemiei, Pius al II-lea a suprimat acest privilegiu.

Sixtus al V-lea (1585-1590) a editat Biblia aprobând lectura printr-o bulă binecunoscută. Pius al VII-lea condamna

pe toți cei care citeau Biblia.

Clement al XIV-lea (1769-1774) a suprimat ordinul iezuiților recunoscut de către Paul al II-lea (1534-1549); Pius al VII-lea (1816) l-a restituit.

Dar la ce bun a recurge la exemple îndepărtate? Sfântul nostru Părinte, aici prezent, într-o bulă privind regulile acestui conciliu, nu a ordonat el distrugerea, în cazul morții sale în timpul ședințelor, a tot ce ar fi fost contrar hotărârilor sale? Nu voi înceta niciodată a vorbi dacă ar trebui să prezint atenției voastre toate contradicțiile papilor și a doctrinelor lor.

Dacă proclamați infailibilitatea actualului papă, trebuie să declarați că după descoperirea Sfântului Duh, de la care sunteți inspirați, infailibilitatea papală nu intră în vigoare decât începând cu anul 1870. Îndrăzniți să o faceți? Este adevărat că poporul simplu se interesează puțin de lucrurile religiei și că este predispus a trata în mod ușuratic problemele teologice pe care nu le înțelege câtuși de puțin; însă același popor în fața faptelor concrete, poate să se comporte cu totul altfel. Nu vă faceți iluzii. Dacă admiteți dogma infailibilității papale, dușmanii noștri, protestanții, o vor combate cu îndrăzneală, cu atât mai mult cu cât sunt pentru ei mărturii ale istoriei. Ori, noi nu avem a le opune decât opiniile noastre personale. Ce le-am putea răspunde dacă pun în evidență lipsa de demnitate, mârșăvia anumitor episcopi romani predecesori ai lui Pius al IX-lea?

Papa Virgiliu (537-555) a cumpărat tiara de la Belizarie, general în armata lui Justinian, și încă trădându-și cuvântul, nefiind achitată plata. Este îngăduit, după hotărârile apostolice, de a cumpăra tiara? Al doilea sinod de la Calcedon a interzis categoric. Într-una din deciziile sale citim: „*Episcopul care și-a cumpărat demnitatea trebuie să fie destituit și excomunicat*”. Și cu toate acestea, Papa Eugen al III-lea (1145-1153) a urmat exemplul Papei Virgiliu.

Cine ar putea crede ca un papă care instalează comerțul

la porțile edificiului de cult să fie inspirat de Sfântul Duh? Îi putem recunoaște dreptul de a învăța și de a conduce Biserica în mod infailibil?

Nu am nimic a adăuga la istoria Papei Formosus (891-896). O cunoașteți cu toții foarte bine. Succesorul său, Papa Ștefan al VI-lea, a ordonat dezgroparea cadavrului său, dezbrăcarea de somptuoasele veșminte sacerdotale, și de a i se tăia degetele cu care binecuvânta poporul; după care le aruncă în Tibru proclamându-l trădător și nelegiuit. Pentru aceste fapte, Papa Ștefan al VI-lea a fost mai târziu aruncat într-o închisoare unde fu otrăvit și sugrumat.

Papa Roman, succesorul lui Ștefan al VI-lea, și apoi Papa Ioan al IX-lea au reabilitat memoria lui Formosus. „Toate slăbiciuni”, îmi veți spune. Ei bine, Monseniorilor, întâlniți-vă la biblioteca Vaticanului și citiți-l pe Plotin, cronicarul papalității, precum și cronicile lui Baronius (897). Veți găsi fapte pe care aș dori mai bine, pentru onoarea Sfântului Scaun să nu le divulg; însă aici fiind vorba de o dogmă capabilă să provoace printre noi o mare schismă și având în vedere devotamentul nostru pentru Sfânta Biserică Catholică, Apostolică și Romană, ne este permis a păstra tăcerea?

Aș vrea deci să continuu, și vă rog să mă ascultați cu atenție: vorbind despre curtea papală, Cardinalul Baronius ne spune cum, în acele zile nefaste, Biserica romană era decăzută și dezonorată, în mâinile curtenilor care vindeau, cumpărau și schimbau demnitățile episcopale. Ei voiau chiar a instala pe tronul papal pe joscicii lor favoriți, falși papi.

„Însă de vreme ce sunt falși papi, nu este vorba deloc de papi”, îmi veți obiecta. Dar în acest caz, cum putem afirma că succesiunea episcopilor a fost păstrată, Sfântul Scaun fiind ocupat timp de cincizeci de ani de falși papi? Și Biserica cum ar fi putut exista în mod normal dacă era privată timp de cincizeci de ani de puterea conducătoare? Notați bine, pe toți acești papi îi veți găsi în arborele genealogic al papalității.

Putem să ne imaginăm cum celebrul Baronius trebuia să roșească transmițând posterității uneltirile episcopilor romani.

Vorbind de Ioan al XI-lea (931-935), fiul nelegitim al papei Sergiu al III-lea (904-911) și al Maroziei, el scrie în cronicile sale: „Biserica romană a fost călcată în picioare de acest monstru”.

Ioan al XI-lea, papă la 18 ani prin bunăvoința curtenilor, nu a fost mai rău decât predecesorul său.

Sunt jenat de murdărirea urechilor voastre, dragilor ei confrăți, prin toate aceste mârșăvii.

Trec sub tăcere pe Papa Alexandru al VI-lea, tatăl și amantul Lucreției; îl ocolesc cu indignare pe Ioan al XII-lea (955-963) care nega nemurirea sufletului și care a fost destituit de către Conciliul de la Constanța. Nu insist asupra schismelor și tulburărilor care, în acele zile nefaste, au aruncat atâta discreditare pe Biserică. Este suficient a spune că Sfântul Scaun era ocupat de doi și uneori trei rivali. Care era adevăratul papă?

Repet încă o dată: dacă veți recunoaște infailibilitatea actualului papă va trebui inevitabil să o recunoașteți fără nici o excludere pe aceea a tuturor predecesorilor săi. Veți putea afirma că îi considerați pe papii lacomi, incestuoși, asasini, simoniaci ca locțiitori ai lui Christos? Monseniorilor, ochii tuturor credincioșilor sunt fixați asupra voastră. Ei așteaptă de la noi remediile care ar vindeca bolile nenumărate care dezonoarează Biserica. Cât de mare va fi responsabilitatea noastră înaintea lui Dumnezeu dacă vom lăsa să treacă ocazia solemnă pe care ne-a trimis-o Dumnezeu pentru a purifica Biserica. Să profităm de această ocazie, frații mei! Să ne înarmăm cu sfântul curaj, să facem acest mare, acest nobil efort. Să revenim la nealterata doctrină apostolică fără de care am fi fost în tenebre, obsedați de false legende. Să ne folosim rațiunea și forțele noastre intelectuale și să recunoaștem ca singuri îndrumători infailibili, în ceea ce privește mântuirea

noastră, apostolii și profeții.

Inspirați de Sfintele Scripturi, tari și de neclintit pe piatra credinței noastre, să ne prezentăm înaintea lumii, și ca apostolul Pavel în fața necredincioșilor să recunoaștem ca unic conducător al nostru pe „IISUS-CHRISTOS, ȘI PE ACESTA RĂSTIGNIT” (I Cor. 2,2).

Vom învinge predicând «NEBUNIA CRUCII» după cum apostolul Pavel a învins savanții Greciei și ai Romei. Și acesta va fi anul Bisericii Romane!”.

*

Acesta a fost discursul cardinalului Strossmayer rostit în cadrul lucrărilor Conciliului I Vatican. În încercarea de a-l convinge pe papă, cardinalul s-a aruncat chiar la picioarele papei, implorându-l să nu proclame dogma infailibilității, care desfigurează ființa adevărată a Bisericii.

Desigur nu a fost singura intervenție remarcabilă în apărarea Adevărului.

Curajosul patriarh greco-catolic al Antiohiei, Grigore al II-lea Youssef, a afirmat cu ocazia Conciliului I Vatican că „Biserica nu este o monarhie absolută”, spunând personal Papei Pius al IX-lea că definițiile pregătite nu sunt în conformitate cu Tradiția.

El a provocat celebra replică a papei: „*La traditione sono io*” (Eu sunt tradiția), iar la intervenția episcopului de Bologna, Guidi, replica „*Io sono la Chiesa*” (Eu sunt Biserica).

Și pentru că patriarhul greco-catolic al Antiohiei, luându-și rămas bun la încheierea Conciliului, se prosternase (după rânduiala ce exista) pentru a îmbrățișa papucul papei, acesta i-a pus cu asprime piciorul pe ceafă strigând cu insistență: „*Cap tare! Cap tare!*”.

Prin noua dogmă proclamată prin enciclica *Pastor Aeternus* din 18 iulie 1870, s-a acordat papei, nu numai puterea

supremă în Biserica romano-catolică, ci și infailibilitatea *ex cathedra*, adică puterea spirituală supremă de a proclama în mod infailibil adevărul în materie de credință și morală, iar aceasta *ex sese, non autem ex consensu Ecclesiae*, adică de la sine, nu prin aprobarea Bisericii.

Declararea infailibilității papale (18 iulie 1870, în timp ce afară se dezlănțuise o furtună năpraznică - fulgere, tunete și trăsnete) avea să producă noi sfâșieri în sânul Bisericii romano-catolice, mai ales în rândul intelectualilor și al profesorilor universitari, care s-au constituit în biserica autointitulată veterocatolică.

Această infailibilitate cu care se mândrește Vaticanul, constituie, în ecleziologie și spiritualitate, o dezarticulare a structurii ei treimice, o nenorocire pentru Biserică.

Ortodoxia nu poate accepta dogma infailibilității Romei fără a se nega pe ea însăși. Nu poate s-o accepte și să n-o trăiască (toate dogmele au fost încorporate în cultul Bisericii, au modelat și pecetluit viața ei).

Biserica occidentală a confecționat această dogmă în modul ei propriu. A formulat-o în modul ei propriu. Și o trăiește în modul ei propriu.

Infailibilitatea este o calitate divino-umană naturală și o funcție divino-umană naturală a Bisericii, ca Trup divino-uman al lui Hristos, al cărui Cap veșnic este Adevărul, Domnul Iisus Hristos.

ASCETICA ȘI MISTICA ÎNTRE RĂSĂRIT ȘI APUS

Monahul Alexie Ksutasvili

*Povățuiește-mă, Doamne, în calea Ta,
și voi merge întru adevărul Tău*
(Psalm 85, 11)

Una din cele mai periculoase ispite care amenință în zilele noastre Biserica ortodoxă este puternica propagandă romano-catolică, desfășurată în țările ortodoxe din estul Europei. Toată politica Vaticanului, în a doua jumătate a secolului XX, este reprezentată de încercarea de a plasa printre ortodocși ideea de identitate între cele două confesiuni creștine, iar *micile* diferențe care totuși nu pot fi contestate ar fi doar produsul diferențelor cultural-naționale în care s-au dezvoltat popoare din diferite părți geografice și nu pun în pericol mântuirea credincioșilor de nici o confesiune.

Strategia catolicilor de cucerire a Orientului ortodox este foarte clar exprimată în cuvintele conducătorului greco-catolicilor din Rusia, Exarhul Leonid Feodorov: *Prozelitismul și convertirea unor persoane nu trebuie să fie scopul misiunii noastre, pentru că aceasta cu puțin va ajuta uniția. Ci scopul principal al nostru este răspândirea și popularizarea a însăși ideii de uniaticism, răspândirea ideilor pozitive despre catolicism și apropierea cu ierarhii și clericii ortodocși. Cu prozelitismul putem dobândi mii de suflete,*

dar aceste mii vor fi un nou obstacol între noi și acele zeci de milioane de oameni pe care trebuie să-i aducem într-o singură turmă. Și de aceea, când suntem în fața situației de a alege între succesul efemer în dobândirea unor suflete și scopul principal al misiunii noastre, noi, fără îndoială, renunțăm la primul, în folosul celui de al doilea scop.

O mare reușită a catolicilor pentru atingerea acestui scop este cunoscutul document de la Balamand (Liban), elaborat și semnat de către o comisie teologică mixtă, alcătuită din ortodocși și romano-catolici, în 1993, pe 23 iunie. Prin acest document, un grup de arhieri și teologi ortodocși au recunoscut romano-catolicismul, ca fiind *Biserica adevărată a lui Hristos, biserica-soră*, deținătoare a harului sfințitor și mântuitor în mod egal cu Biserica Ortodoxă.

Fără să adâncim toate subtilitățile disputelor teologice, să ne aruncăm privirile la asceții și misticii ortodocși și romano-catolici, pentru că ei sunt cei care în modul cel mai deplin și acut aplică în viața personală învățătura fiecărei confesiuni. Este de subliniat că învățătura dogmatică nu este o știință abstractă care n-are nimic de-a face cu viața de zi cu zi a fiecărui credincios, ci ea reprezintă tocmai acea busolă care arată și marchează drumul în Împărăția Cerurilor. Dar dacă această busolă de credință este defectă atunci orice călătorie de la început este predestinată eșecului.

Asceza în nici un caz nu trebuie să fie privită separat de învățătura de credință, pentru că toți Sfinții Părinți ai Bisericii Ortodoxe ne învață că fără conștiința dogmatică nici o nevoiță nu poate avea succes. Mistica ortodoxă, călăuzindu-ne în lucrarea duhovnicească, învață că este foarte important ca omul să se priceapă să facă diferența între lucrarea Sfântului Duh asupra sufletului omenesc și lucrarea diavolească, când emoțiile și sentimentele trupești sunt considerate ca dobândirea harului divin. Unul dintre cele mai importante sfaturi este ca omul să nu-și provoace sieși stări de exaltare, să

nu caute vedenii sau chiar minuni, să fugă de orice imaginație sau închipuiri în timpul rugăciunii, cum ar fi viziuni, înfățișări mentale despre Dumnezeu, îngeri sau sfinți.

În contradicție cu aceste învățături, mistica apuseană ne sugerează că, închipuindu-ne diferite scene biblice, trebuie să medităm la ele. Ignățiu de Loyola, întemeietorul ordinului iezuit, socotit la romano-catolici ca sfânt, în celebra lui operă *Exerciții spirituale*, scrisă în anul 1522, ne oferă un sistem întreg de diferite meditații. Una din ele sună astfel: *Să ne închipuim uriașe limbi de foc și sufletele oamenilor care se chinuiesc acolo. Să auzim plânsete și strigăte ale păcătoșilor, care în același timp hulesc pe Iisus Hristos și pe sfinții Lui. Să simțim miros de fum, pucioasă și putregai. Să ne închipuim că noi înșine simțim arderea focului. Să ne amintim de suflete care se chinuiesc în iad și să mulțumim Domnului că nu ne-a lăsat să ne săvârșim viața aici.* Acest exercițiu este recomandat cu o oră înaintea mesei de seară.

Această metodă de „rugăciune” exagerat de emoțională de regulă face ca în viața religioasă a omului să pătrundă și cugetele trupești, iar consecințele pot fi dintre cele mai nefaste. Să dăm câteva exemple: Angela (anul morții 1309), la romano-catolici considerată ca *fericită*, prin metodele ei de rugăciune a ajuns să vadă pe Hristos cam prea simțitor. De exemplu, interlocutorul mistic al ei îi spunea: *Am fost eu cu apostolii și m-au văzut ei cu ochii lor trupești, dar nu m-au simțit așa cum mă simți tu.* Angela considera că atât de tare pătimizește și chiar trăiește personal patimile lui Hristos, încât credea ea că nici Prea Sfânta Născătoare de Dumnezeu Maria, care a stat lângă crucea Mântuitorului, n-ar fi putut să le descrie atât de clar ca ea.

Despre astfel de metode de meditație ne lămurește un mare mistic ortodox, Sfântul Simeon Noul Teolog, care le descrie așa: *El (cel care meditează n.n.) ridică spre cer mâinile, ochii și gândurile și-și închipuie în mintea sa sfaturi dumnezeiești, harul ceresc, cetetele îngerilor și ale sfinților, într-un cuvânt, adună în*

minte tot ce auzise din Sfânta Scriptură, privește la toate acestea în timpul rugăciunii și astfel își agită sufletul spre dorința de cele divine, spre dragoste, uneori chiar varsă lacrimi și plânge. Și astfel, încetul cu încetul, inima lui începe să se mândrească, el crede că tot ceea ce face este rodul harului Sfântului Duh care se pogoară spre mângâierea lui și se roagă lui Dumnezeu ca tot timpul vieții lui să-l învrednicească să lucreze astfel. Acesta este semnul înșelării diavolești.

Unele stări spirituale la sfinți romano-catolici sunt atât de sensibile, că ne fac să ne îndoim serios de curăția lor. Iată un exemplu foarte caracteristic pentru Tereza de Avilla: *adeseori Hristos îmi spune - „De acum Eu sunt al tău și tu a Mea”. Aceste mângâieri ale Dumnezeului meu mă fac să mă rușinez nespus. În ele simt și durere și desfătare, împreună. Aceasta este o rană prea dulce(...). Eu am văzut un înger care ținea în mână o suliță lungă de aur cu vârful de fier pe care ardea o mică limbă de foc. Acest înger, din când în când, îmi înfigea sulița în inimă și în alte organe ale trupului meu. Iar când o trăgea înapoi, atunci mi se părea că mi se scoate afară tot lăuntrul meu. Durerea din cauza acestor răni a fost atât de puternică încât eu gemeam, dar și desfătarea a fost atât de mare încât nu puteam să-mi doresc să înceteze vreodată această stare. Cu cât de adânc îmi intra în mine sulița, cu atât mai mult creștea durerea, dar și desfătarea devenea mai puternică, mai dulce.*

Un teolog rus, D.Merejkovski, comentează astfel aceste stări spirituale ale Terezei: *Dacă o femeie stricată cu o mare experiență în viață trupească în acel moment ar fi văzut-o pe Tereza, ea foarte bine ar fi înțeles-o ce simte, doar că s-ar fi mirat nevăzând pe lângă Tereza nici un bărbat.*

Nici nu este de mirat că Tereza tot timpul avea probleme cu duhovnicii ei - *Pentru duhovnici nu e cu putință să înțeleagă toate acestea - spunea adeseori ea. Aici ar merita să menționăm că Papa Paul VI a ridicat pe Tereza la unul din cele mai înalte ranguri de sfințenie cu titlul Doctorița Bisericii.*

În metodele de asceză și rugăciune sus amintite se vede cel mai clar toată minciuna catolicismului. Rugăciunea ortodoxă totdeauna este așezată în partea de sus a inimii, în nici un caz mai jos. Prin multa experiență s-a dovedit că dacă rugăciunea se așează undeva în alt loc, aceasta de fiecare data este rezultat al înșelării duhovnicești. Erotomania catolică se pare că este rezultatul așezării rugăciunii în partea de jos a inimii care din cauza apropierii de pânțece provoacă stări de încălzire și ardere trupească.

Să mai cităm câteva pasaje din mărturisirile Angelei ca să ne dăm seama mai bine de „misticismul” romano-catolic: *Când mă apropii de ostie ea îmi dă un sentiment de mare mângâiere. Dar tot corpul meu începe să se cutremure foarte tare așa că cu mare greutate reușesc să mă împărtășesc.(...) Și strigam eu fără nici-o rușine: Dragostea mea, eu încă nu Te-am cunoscut! De ce așa mă lași pe mine? Și nu puteam să mai zic altceva că țipătul mă împiedica să rostesc altceva. S-a întâmplat pe când intram în biserica sfântului Francisc și când am simțit că Dumnezeu s-a depărtat de mine; stând așezată jos, strigam în prezența tuturor oamenilor încât cunoscuții mei care veniseră cu mine, rușinându-se, s-au depărtat de mine. Dar eu, din cauza dulceții Lui, și din faptul că m-a părăsit pe mine, țipam așa și vroiam să mor. Toate legăturile trupului meu se desprindeau atunci.*

„Fericita” Angela și-a dorit să-L vadă pe Mântuitorul trupește, și - *Am văzut pe Hristos aplecându-și capul în mâinile mele. Și atunci El mi-a descoperit gâtul și mâinile Sale, iar gâtul Lui avea o frumusețe de nespus.*

Este de menționat aici că Angela vedea în Sfânta Cruce patul de nuntă(!). Însuși Hristos îi face mărturisiri: *Eu nu în glumă m-am îndrăgostit de tine.* Un teolog rus, Lev Karsavin, care toată viața sa a studiat teologia apuseană din Evul Mediu, în lucrările sale nu poate să ocolească manifestările trupești care se petrec în timpul așa zisei iubiri mistice a catolicilor față de Dumnezeu; el arată că această iubire mistică de regulă este

însoțită de exacerbarea simțirilor trupești. El trage concluzia că: *catolicismul este o religie carnală, chiar foarte carnală* și de aceea mistica apuseană introduce în relațiile cu Dumnezeu un simțământ cu totul trupesc, o înșelare spirituală profundă. Ni se atrage atenția și asupra faptului că, după vedeniile sale, și Mathilda și Gertruda și Angela sunt atât de convinse de mântuirea lor, că nici nu mai consideră necesară spovedania înainte de moarte.

Noi, ortodocșii, adeseori vorbim despre un teribil duh de mândrie care a contribuit la proclamarea dogmei infailibilității papale. Dar acest exemplu nu este de loc singular când mândria domnește în teologia și mistica apuseană. Noi putem vedea că tocmai asceții romano-catolici încep deodată să se simtă ca dumnezei întrupați.

Francisc de Assisi - un *sfânt* celebru al romano-catolicilor, în timpul captivității sale la Perugia, când prima dată a început să mediteze la viața de sărăcie pentru Dumnezeu, spunea tovarășilor săi de arme: *Să știți însă că acela care ca și voi este încătușat în fiare, va fi într-o zi omul cel mai slăvit de lume*. Omul încă nici n-a început viața de asceză și deja se vede pe sine ca *cel mai slăvit de lume*, fiind așadar prea încredințat de sine. Și atunci devine explicabilă vedenia lui Francisc când ajunge, cum crede el, la un nivel înalt de spiritualitate: *În timpul rugăciunii mele, în fața mea au apărut doi stâlpi de lumină - într-unul din ei am recunoscut pe Creatorul tuturor, dar în celălalt pe mine însumi* - ne relatează însuși Francisc. A deveni omul cel mai slăvit de lume nu este atât de greu de realizat, dar să ajungi la adâncul smereniei, într-adevăr, cere multă nevoiță duhovnicească. Este ușor de observat că învățătura romano-catolică despre meritele supra-prisositoare face cu neputință existența adevăratei smerenii și iubirii de aproapele.

Toma de Aquino - un alt *sfânt* romano-catolic, explicând politica bisericii sale, spunea: *Erezia este păcat, pentru care vinovatul trebuie nu numai să fie excomunicat din biserică, dar și să*

fie scos din rândul celor vii. Dacă ereticul stăruie în rățacirea lui, atunci biserica, pierzând orice nădejde pentru mântuirea lui, trebuie să aibă grijă de mântuirea celorlalți oameni, izgonindu-l pe acest eretic prin excomunicare. Dar după aceea, biserica îl predă puterii laice ca prin moarte să-l scoată din lumea aceasta.

Învățătura romano-catolică despre mântuire - ca fiind exclusiv un fapt juridic - a pus adânci amprente și asupra ascezei. *Asceții* catolici, spre deosebire de ortodocși, nu caută ca prin pocăință și rugăciune neîncetată să transfigureze firea omului, ca prin participarea la energiile necreate ale lui Dumnezeu să ajungă la despățimire și îndumnezeire. Teologia dogmatică apuseană prezintă mântuirea subiectivă a omului ca fiind o culegere a unor merite exclusiv prin fapte bune. Astfel, monahismul romano-catolic a ajuns să asume exclusiv ori activitatea de asistență socială ori, în cazul așa ziselor mănăstiri contemplative, se mărginește la împlinirea strictă a regulilor ordinului, ceea ce este văzut ca o garanție pentru mântuire.

Acest fel de activitate ascetică face ca un novice să înceapă să creadă că își dobândește niște merite deosebite, că este vrednic pentru mântuire, că a ajuns deja sfânt, ceea ce îi stopează orice sporire duhovnicească în smerenie și pocăință și îl aruncă în prăpastia mândriei ascunse și a părerii de sine.

Foarte grăitor în această privință este cazul *sfintei* romano-catolice din Polonia, monahia Faustina Kovalska. În cartea *Bolie miloserdie v moei dușe* monahia Faustina ne prezintă un grafic unde în coloana verticală sunt scrise păcate și virtuți, iar în cea orizontală, săptămâni. Faustina, cu mare acuratețe înscrie cifre: în prima săptămână a lunii mai, patima lenii am biruit-o de atâtea ori, am cedat de atâtea ori. Păcatul invidiei a fost biruit de atâtea ori, am cedat atât. Și așa, săptămână cu săptămână, lună cu lună, *se ridică* monahia Faustina pe scara sporirii duhovnicești și a sfințeniei, cifrele devenind mai statornice, mai bune, înregistrând fiecare virtute sau faptă

bună. Mai ales impresionează graficul care arată sporire în smerenie și biruințele asupra păcatului mândriei.

Despre acest fel de *asceză* ne lămurește Sfântul Ignatie Briancianinov în cartea *Despre Înșelare: Semnul de obște al stărilor duhovnicești este adâncă smerenie și smerita cugetare, unită cu gândul omului că este mai prejos decât toți(...)* iar părerea stă în socotința că însușirile bune, dăruite de Dumnezeu, le are omul de la sine, și în născocirea pentru sine a unor însușiri bune care nu sunt de fapt.(...) Cei ținuți de părere sunt dedați în cea mai mare parte patimii dulceții, chiar dacă se fălesc cu cele mai înalte stări duhovnicești, nemaipomenite în adevărata nevoință ortodoxă; unii dintre ei se înfrânează de la înrobirea grosolană față de patima dulceții, dar asta numai pentru că în ei precumpănește păcatul păcatelor - trufia.

Î.P.S. Mitropolit Antonie al Ardealului, în cartea sa *Tradiție și libertate în spiritualitatea ortodoxă*, ne dă informații prețioase despre monahismul apusean: *Călătorind prin Occident, în anii mei de studii, am avut prilejul să cunosc multe din aceste ordine (monahale catolice n.n.). Cel mai mult m-a impresionat întâlnirea cu așa-zisele ordine contemplative, în care viețuitorii sunt claustrați pe viață, fie bărbați, fie femei. Am vorbit maicilor vizitandine din Chartres (Franța), maicilor carmelite din Assisi (Italia), călugărițelor din Valsainte (Elveția) și multor altora fie prin grile masive de fier, dublate și de perdele, e adevărat ușor transparente, fie prin ușile închise, și am luat parte la slujbe în biserici în care nu călcase niciodată picior de mirean. Izolare totală, potrivit Regulei respective. În Belgia am vizitat o mănăstire trapistă, Rochefort, în care, în afară de stareț, am vorbit cu ceilalți prin semne. Așa își vorbeau și ei, desigur cu mai multă îndemânare decât mine. Regula interzice cuvintele rostite. (...) Nu mă pot totuși reține să nu spun că întâlnirea cu aceste stiluri de viață m-a șocat puțin. Mi s-au părut oarecum artificiale, într-o anumită măsură chiar inumane, în sensul cel mai simplu al cuvântului.(...) Regula devenise scop în sine. Ajunsesse la o gimnastică a formelor care, cu cât erau socotite*

mai bine executate, ca în atletism, cu atât erau mai mântuitoare, când în realitate erau forme goale. Mântuirea sufletelor ajunsese a fi condiționată doar de respectarea formală și exterioară a rânduielilor cu privire la somn, la slujbe, la mâncare, la îmbrăcăminte, la numărul genuflexiunilor, la ascultare. Dincolo de acestea, se părea că fuseseră uitate procesele interioare, transformarea inimii, arderea ei în căutarea luminii și a sensurilor. De acestea - s-a zis atunci - nu se mai ocupa nimeni. Conținutul nu mai interesa. Interesa doar Regula. Doar respectarea exactă a capitolelor și articolelor Regulei asigura mântuire. Cei implicați într-o astfel de viață și-au dat subit seama că, în fapt, Regula nu asigura nimic. Deforma personalitatea și atâta tot. O golea de conținut și de omenie și de Dumnezeu.

Toate cele spuse până acum ne clarifică foarte bine că este cu neputință să existe vreo identitate bisericească acolo unde nu este identitate întru sfințenie și adevăr. Fără dreaptă credință nimeni nu poate să pretindă că este părtaș harului Sfântului Duh coborât la Cincizecime.

Mitropolitul Antonie Blum al Surajului (Patriarhia rusă), în scrisoarea adresată Sanctității Sale, Patriarhul Alexie II, spune următoarele: *A sosit timpul când trebuie să conștientizăm că Roma dorește exclusiv să nimicească Ortodoxia. Toate întâlnirile teologice interconfesionale și „apropierile” reciproce semnate doar pe hârtii nu ne duc nicăieri. Pentru că dincolo de ele stă dorința fermă a Vaticanului să înghită Biserica Ortodoxă.*

În loc de încheiere a acestui articol să cităm cuvintele Sfintei Scripturi: *Copii, este ceasul de pe urmă, și precum ați auzit că vine antihrist, iar acum mulți antihriști s-au arătat; de aici cunoaștem noi că este ceasul de pe urmă. Dintre noi au ieșit, dar nu erau de-ai noștri, căci de-ar fi fost de-ai noștri, ar fi rămas cu noi; ci ca să se arate că nu sunt toți de-ai noștri, de aceea au ieșit.* (I Ioan 2, 18-19)

O EPISTOLĂ ATHONITĂ

Sinaxa Extinsă a Sfântului Munte Athos

În ochii părinților din Sfântul Munte Athos, respectul total pentru adevăr este una din primele îndatoriri pe care le impune iubirea pentru aproapele. Ei nu au nici o poziție doctrinară aparte, ci mărturisesc pur și simplu credința Bisericii Ortodoxe: *„Biserica este una. Această Biserică una și adevărată, care păstrează continuitatea vieții ecleziale, adică unitatea Tradiției este Ortodoxia. A admite că această Biserică una și adevărată nu există pe pământ în stare pură ci că ar fi parțial conținută în diferite «ramuri», înseamnă... a nu avea credință în Biserică și în Capul acesteia”*.

Fără ostentație, călugării athoniți țin ca această convingere să se înscrie în fapte. Nu pot aproba manifestări sau vorbe care ar implica o recunoaștere practică a „teoriei ramurilor”. Unitatea creștinilor, care le e la fel de prețioasă ca oricărui alt creștin, nu poate fi împlinită decât prin alăturarea neortodocșilor la întregul și plinătatea credinței apostolice. Ea n-ar putea fi rodul unor compromisuri și eforturi născute dintr-o aspirație omenească și firească la unitate a unor oameni care nu dau două parale pe învățătura încredințată Bisericii.

În materie de ecumenism, ca și în viața duhovnicească, atitudinea Athosului este alcătuită din luciditate și

discernământ.

Tradiția spirituală a Muntelui Athos este în esența ei identică cu cea în care trăiau Părinții și, în particular, toți vechii călugări din Apus, într-o perioadă în care schismele și divizările nu distruseră încă unitatea spirituală a Europei. Drept pentru care, redăm în cele ce urmează textul scrisorii Părinților athoniți referitoare la Documentul de la Balamand, ca pe un răspuns patristic la o problemă contemporană de o mare importanță:

Sanctității Sale, Patriarhul ecumenic, Părintele și Stăpânul nostru, Bartolomeu

Prea Sfințite Părinte și Stăpâne,

Unirea Bisericilor sau pentru a vorbi mai precis, revenirea heterodocșilor la Biserica noastră, sfântă, sobornicească, apostolească și ortodoxă este o dorință firească a noastră, ca să se împlinească rugăciunea Domnului: „*Toți să fie una*” (Ioan 17,21), rugăciune pe care o primim și o împărtășim total în sensul ei ortodox. După cum scrie profesorul J. Romanides: „*Hristos se roagă aici pentru ca ucenicii Lui și ucenicii ucenicilor Lui să fie una în perspectiva slavei Sale încă din această viață, ca mădulare ale Trupului Său, adică ale Bisericii...*”. Iată de ce, de fiecare dată când creștinii heterodocși ne vizitează, deși îi primim cu dragoste în Hristos și le oferim ospitalitate, conștientizăm totuși cu durere despărțirea noastră în credință și imposibilitatea de a lega relații ecleziale cu ei.

Schisma dintre ortodocși și anticalcedonieni și apoi cea dintre ortodocși și occidentali constituie o adevărată tragedie, cu care nu trebuie să ne obișnuim și s-o acceptăm liniștiți și resemnați.

Așadar, înțelegem eforturile care vizează unirea numai atunci când sunt făcute cu frica lui Dumnezeu și în acord cu tradiția ortodoxă, când ele nu rezultă în nici un caz din

micșorarea sau anularea dogmelor ortodoxe și nici din indiferența tolerantă față de mărturisirile strâmbe ale, heterodocșilor - pentru că o astfel de unire nu va fi o unire întru Adevăr, și ca atare nu va fi niciodată acceptată cu adevărat de Biserică, nici binecuvântată de Dumnezeu. Așa cum spun Sfinții Părinți: „*Binele nu e bine decât când e bine făcut*”.

Dimpotrivă, o astfel de falsă unire ar provoca noi schisme, noi dureri și diviziuni în trupul astăzi unit al Ortodoxiei. În această privință am spune că, în fața marilor schimbări care s-au produs în țările de tradiție ortodoxă și în fața violentului curent care se manifestă sub diferite forme la scară mondială, Biserica Ortodoxă, care este una, sfântă, sobornicească și apostolească, ar trebui, pe de-o parte, să consolideze coeziunea Bisericilor locale, având grijă de membrii ei răniți și restabilindu-i spiritual, și, pe de altă parte, conștientă de ea însăși, să predice puternic și limpede, umanității decăzute, puterea mântuitoare, harul unic care-i aparține.

În acest duh urmărim, atât cât ne permite angajamentul monahal, manifestările și dialogurile mișcării numită ecumenică și constatăm când divizarea cuvântului adevărului, când compromisurile și concesiile în chestiuni fundamentale de credință.

Așadar, actele și declarațiile reprezentanților Bisericilor ortodoxe ne-au pricinuit o adâncă mâhnire, pentru că sunt lucruri nemaiauzite și total contrare credinței noastre.

Menționăm mai întâi cazul Prea Fericitului Patriarh al Alexandriei, care a declarat cel puțin de două ori că noi, creștinii, ar trebui să-l recunoaștem pe Mahomed ca profet! - și nimeni până astăzi nu l-a criticat pe acest Patriarh așa de grav rătăcit, care a continuat să conducă destinele Bisericii sale ca și cum nimic nu s-ar fi întâmplat. Părăsim, deci, limitele sincretismului pancreștin și intrăm în sincretismul tuturor

religiilor!

În al doilea rând, vă aducem la cunoștință cazul Patriarhului Antiohiei care, fără consimțământul unanim ortodox, a intrat în comuniune liturgică cu anticalcedonienii Antiohiei, fără să se fi găsit cea mai mică soluție la foarte gravele probleme ale acceptării lor de către Sinoadele ecumenice posterioare Sinodului III și, mai ales, Sinodului de la Calcedon, care constituie o temelie de nezdruncinat a Ortodoxiei.

Din nefericire, nici în acest caz n-am văzut proteste din partea vreunei Biserici ortodoxe.

Dar motivul cel mai serios de neliniște este brusca și inadmisibila schimbare de atitudine a ortodocșilor, așa cum reiese din conținutul declarației comune de la Balamand din iunie 1993 a Comisiei mixte pentru dialog între ortodocși și romano-catolici, care adoptă teze antiortodoxe și asupra căreia ținem în mod special să atragem atenția Sanctității Voastre.

Pentru a începe, se cuvine să recunoaștem că declarațiile pe care Sanctitatea Voastră le-a dat din când în când în privința uniatismului, considerat un obstacol de neocolit în calea dialogului dintre ortodocși și romano-catolici - ne-au liniștit.

Textul în cauză dă, cu toate acestea, impresia că declarațiile Voastre au fost ocolite, că uniatismul beneficiază de amnistie și se vede chiar invitat la masa Dialogului Teologic, în ciuda respingerii categorice din partea Conferinței panortodoxe din Rodos: *„Iată de ce am hotărât să pretindem, ca o condiție prealabilă pentru reluarea dialogului, ca toți agenții și propagandiștii uniatismului de la Vatican să fie îndepărtați definitiv din țările ortodoxe, și ca toate Bisericile numite unite să fie supuse și încorporate Bisericii Romei, deoarece uniatismul și dialogul sunt absolut incompatibile”*. Pentru a ne justifica neliniștea, vom aduce ca dovadă, între altele, articolul Înalt Prea Sfințitului mitropolit Demetriados K. Hristodulos, apărut în „Biserica

Pireului”, din care vom cita câteva fragmente.

Dar tezele ecleziastice ale acestui document provoacă încă un și mai mare scandal, Sanctitate. Vom menționa rătăcirile cele mai strigătoare la cer.

Citim în articolul 10: *„Ca reacție la Biserica Catolică ce, pretinzându-se unica depozitară a mântuirii, își exersa eforturile misionare în detrimentul ortodocșilor - Biserica Ortodoxă, la rândul ei, a adoptat aceeași concepție, potrivit căreia numai la ea se găsește mântuirea. Pentru a asigura mântuirea «fratilor rătăciții», ajungea chiar să-i reboteze pe creștini, uitând exigențele libertății religioase a persoanelor și a actelor de credință, exigențe la care epoca respectivă era puțin sensibilă”.*

Noi, ortodocșii, nu vom putea admite niciodată un astfel de punct de vedere, dat fiind faptul că Sfânta noastră Biserică Ortodoxă nu a început să se creadă singura depozitară a mântuirii ca reacție la uniatism, ci cu mult înainte de el, încă din epoca în care, din motive dogmatice, s-a produs schisma. Biserica Ortodoxă nu i-a așteptat pe uniști pentru a înțelege că ea este continuatoarea autentică a Bisericii una, sfântă, sobornicească și apostolească a lui Hristos, pentru că ea a avut întotdeauna conștiința că papismul e o erezie. Dacă n-a folosit prea des acest termen de „erezie”, a făcut-o dintr-un motiv explicat de Sfântul Marcu al Efesului: *„Latinii nu sunt numai schismatici, ci eretici, iar dacă Biserica n-a proclamat acest lucru foarte clar a fost pentru că națiunea lor era mult mai numeroasă și mai puternică decât a noastră... înaintașii noștri n-au vrut să-i zdrobească pe latini ridiculizându-i și stigmatizându-i cu numele de eretici pentru că deși îi așteptau să se întoarcă, făceau toate eforturile să le menajeze prietenia”.*

Atunci când uniștii și misionarii Romei au năvălit în Anatolia noastră pentru a-i converti, mai ales prin mijloace dubioase, pe ortodocșii slăbiți de grele încercări - tactică mult folosită și astăzi de ei, Ortodoxia a trebuit să predice adevărul nu pentru a face prozelitism de tip roman, ci pentru a-și

proteja turma.

Astfel, Sfântul Fotie a denunțat de mai multe ori Filioque ca o erezie și pe adeptii ei ca rău-mărturisitori (kakodocși).

Sfântul Grigorie Palama spune despre occidentalul Varlaam că, venit la Ortodoxie, n-a arătat „ca să spunem așa nici un semn de sfințire primit de la Biserica noastră, care ar fi putut șterge păcatele cu care a venit”.

Este clar că Sfântul Grigorie îl consideră pe Varlaam un eretic care are nevoie de harul sfințitor pentru a intra în Biserica Ortodoxă.

Formula utilizată în articolul 10 aruncă pe nedrept vina asupra Bisericii Ortodoxe, pentru a o atenua pe cea a susținătorilor papismului. Când i-au rebotezat ortodocșii pe romano-catolici și pe uniști independent de voința lor, călcându-le în picioare libertatea religioasă? Și dacă există excepții, ortodocșii care au semnat acest text n-ar fi trebuit să uite că cei care au fost rebotezați „independent de voința lor” erau urmașii ortodocșilor care fuseseră uniști cu forța, cum a fost cazul în Polonia, Ucraina și Transilvania! (vezi articolul 11).

Citim în articolul 13: *„De fapt, mai ales după conferințele panortodoxe și al doilea Conciliu al Vaticanului, redescoperirea și punerea în valoare, atât de către ortodocși cât și de către catolici, a Bisericii drept comuniune au schimbat radical perspectivele și deci și atitudinile fundamentale. Ambele părți au recunoscut că ceea ce Hristos a încredințat Bisericii Sale - profesia de credință apostolică, împărtășirea cu aceleași taine, mai ales preoția unică celebrând jertfa unică a lui Hristos, succesiunea apostolică a episcopilor - nu poate fi considerat proprietatea exclusivă a uneia singure dintre Bisericile noastre. În acest sens este evident că orice rebotezare este exclusă”.*

Redescoperirea Bisericii drept comuniune are desigur sens pentru romano-catolici care, în fața impasului în care se găseau din cauza eclesiologiei lor absolutiste, au fost constrânși să se întoarcă, printr-un joc dialectic, spre caracterul

comunitar al Bisericii. Așadar, alături de o extremă, aceea a puterii absolute, ei pun altă extremă, aceea a puterii colegiale, așezându-se întotdeauna, în acest du-te vino, pe aceeași bază antropocentrică. Biserica Ortodoxă, dimpotrivă, a avut întotdeauna și conservă conștiința de a fi nu o simplă comuniune, ci o comunitate teandrică sau, cum spune Sfântul Grigorie Palama în „Tratatul despre purcederea Sfântului Duh” (2,78), o „comuniune de îndumnezeire”. Or, comuniunea de îndumnezeire nu este numai necunoscută, dar ea este teologic incompatibilă cu teologia romano-catolică, care refuză să accepte energiile create ale lui Dumnezeu, singurele prin care această comuniune poate exista.

Acestea fiind zise, constatăm cu cea mai mare tristețe că, în articolul cu pricina, sfânta noastră Biserică Ortodoxă este pusă la egalitate cu Biserica Romano-Catolică rău-mărturisitoare.

Sunt trecute cu vederea gravele diferențe teologice - *Filioque*, primatul papal, infailibilitatea, harul creat etc. - și este fabricată o unire artificială fără cel mai mic acord asupra dogmelor.

Așadar se dovedesc adevărate previziunile care anunțau unirea planificată de Vatican și în care, de voie, de nevoie, se vor găsi angajați ortodocșii - cum spunea Sfântul Marcu al Efesului. Aceștia din urmă se găsesc, de fapt, și astăzi în situații politice și naționale extrem de dificile, fiind supuși uneori unor state cu altă religie. Unirea va fi deci accelerată și realizată fără acordul asupra diferențelor dogmatice. Planul în cauză constă în a pecetlui unirea fără a se ține cont de divergențe, printr-o recunoaștere reciprocă a Tainelor și a succesiunii apostolice a fiecărei Biserici, și realizarea intercomuniunii, la început limitată, apoi lărgită. După care va rămâne să fie pusă problema diferențelor dogmatice, considerate teologumene.

Or, dacă unirea s-a făcut, ce sens va mai avea discutarea

divergențelor teologice?

Roma știe foarte bine că ortodocșii nu vor accepta niciodată învățătura ei heterodoxă. Experiența încercărilor de unire făcute până acum a demonstrat-o. În consecință, ea pune pe picioare o unire pe deasupra diferențelor, sperând că elementul dominant (omenește vorbind; și aici, ca întotdeauna, punctul de vedere romano-catolic este pur uman și antropocentric) va absorbi cu timpul pe cel mai slab, adică Ortodoxia.

Profesorul Jean Romanides a prevăzut această metodă într-un articol apărut în februarie 1966 în „The Orthodox Witness” sub titlul: „Mișcarea de unificare și ecumenismul popular”.

Am vrea să-i întrebăm pe semnatarii ortodocși de la Balamand: *Filioque*, primatul, infailibilitatea, purgatoriul, imaculata concepțiune, harul creat, aparțin mărturisirii de credință a Apostolilor? E posibil ca noi, ortodocșii, să le recunoaștem romano-catolicilor o credință și o mărturisire apostolică, în ciuda tuturor acestor lucruri?

Aceste grave devieri teologice ale Romei sunt sau nu erezii? Dacă da, după cum au judecat Sinoadele și Sfinții Părinți, nu înseamnă că Tainele și succesiunea apostolică a unor astfel de heterodocși sunt absolut invalide?

Poate exista plinătatea harului acolo unde nu există plinătatea Adevărului? Îl putem separa pe Hristos de Adevărul Său din Taine și din succesiunea apostolică?

Sucesiunea apostolică a fost invocată la început de Biserică doar ca o confirmare suplimentară și istorică a păstrării și salvării Adevărului de-a lungul timpului. Cu toate acestea, atunci când chiar adevărul este alterat, ce sens mai poate avea păstrarea unei succesiuni apostolice pur formale și exterioare? Marii ereziahi n-aveau, cei mai mulți, o astfel de succesiune? Dar cum putem să credem măcar pentru o clipă că aveau har?

Și cum putem să considerăm două Biserici ca „Biserici surori” nu datorită originii lor comune dinainte de schismă, ci datorită pretensei lor mărturisiri comune, harului sfințitor și preoției neîntrerupte, trecând cu vederea prăpastia dogmatică dintre ele?

Ce ortodox ar putea accepta infailibilitatea, primatul, puterea jurisdicțională a Papei „care se întinde asupra întregii Biserici” și pe șeful politico-religios al statului Vatican ca succesori autentici ai Apostolilor?

Nu ar fi aceasta o negare a credinței și a tradiției Apostolilor?

Sau, poate, semnatarii acestui text ignoră că mulți romano-catolici de astăzi gem sub talpa Papei și a sistemului său eclezial scolastic și antropocentric și că doresc să se reapropie de Ortodoxie?

Și cum s-ar putea ca aceste suflete frământate spiritual, care doresc sfântul botez, să nu fie primite în Ortodoxie, sub falsul pretext că același har s-ar găsi în ambele părți? Nu se cuvine să le fie respectată libertatea religioasă, cum pretinde în alte locuri declarația în chestiune, și să li se ofere botezul ortodox? Cum ne vom apăra în fața Domnului pentru faptul de a fi refuzat plinătatea harului unor suflete care, după lungi ani de luptă și de căutări personale, au ajuns să dorească sfântul botez al Bisericii noastre ortodoxe, una, sfântă, sobornicească și apostolească?

Declarația citează la articolul 14 cuvintele Papei Ioan Paul al II-lea: „*Efortul ecumenic al Bisericilor surori din Orient și Occident, fondat pe dialog și rugăciune, caută o comuniune perfectă și totală care să nu fie nici absorbție, nici fuziune, ci întâlnire în adevăr și dragoste*” (cf. *Slavorum Apostoli*, n.27).

Cum poate avea loc unirea într-o adevăr câtă vreme diferențele dogmatice sunt ocolite și cele două Biserici sunt calificate Biserici surori în ciuda acestor diferențe?

Adevărul Bisericii nu poate fi împărțit, pentru că el este

Însuși Hristos. Acolo unde există divergențe de dogmă nu poate exista unitate în Hristos.

Istoria Bisericii ne învață că numai Bisericele ortodoxe au fost întotdeauna surori între ele, dar niciodată Biserica Ortodoxă n-a fost soră cu Bisericele heterodoxe, oricare ar fi fost gradul lor de rătăcire în credință (kakodoxie).

Suntem îndreptățiți să ne întrebăm dacă sincretismul religios și minimalismul dogmatic, produse ale secularizării umanocentrice, n-au influențat gândirea celor care au semnat un astfel de text.

Este evident că acest document, poate pentru prima oară din partea ortodocșilor, adoptă teza că cele două Biserici, Ortodoxă și Romano-Catolică, constituie Biserica una și sfântă sau că sunt două expresii legitime ale ei.

Este din păcate tot prima oară când ortodocșii recunosc oficial o formă a tezei ramurilor.

Să ne fie permisă exprimarea profundei noastre mâhniri în fața acestui fapt, mai ales în măsura în care această teorie intră în conflict categoric cu tradiția Ortodoxiei și conștiința de sine pe care întotdeauna a avut-o până în zilele noastre.

Ca mărturie a acestei conștiințe de sine ortodoxe, potrivit căreia Biserica noastră este Biserica una și sfântă, avem multe autorități recunoscute de întreaga ortodoxie.

Astfel Sinoadele de la:

I. Constantinopol din 1341

II. Constantinopol din 1583

III. Constantinopol din 1722

IV. Constantinopol din 1727

V. Constantinopol din 1838

VI. Enciclica celor patru patriarhi ai Orientului și respectiv, a Sinoadelor lor din 1848

VII. Constantinopol din 1895

au mărturisit că numai Sfânta noastră Biserică Ortodoxă constituie Biserica Una și Sfântă.

Sinodul din 1895 de la Constantinopol rezumă toate sinoadele anterioare: „*Așadar, Biserica Ortodoxă a Orientului se mândrește pe drept în Hristos că este Biserica celor șapte Sinoade Ecumenice și a primelor nouă veacuri ale creștinismului și în consecință, Biserica una sfântă, sobornicească și apostolească a lui Hristos, stâlpul și temelie adevărului. Biserica Romană este biserica inovațiilor, a falsificării scrierilor Părinților Bisericii; este Biserica falsei interpretări a Sfintei Scripturi și a hotărârilor Sfintelor Sinoade. Iată de ce este total îndreptățită respingerea ei, atâta timp cât va persista în rătăcire. Pentru că, așa cum spune dumnezeiescul Grigorie de Nazians: «Mai bine un război demn de laudă decât o pace care ne separă de Dumnezeu»”.*

Tot o astfel de doctrină predicau reprezentanții Bisericilor Ortodoxe la Consiliul Ecumenic al Bisericilor unde participau eminenti teologi ortodocși, ca părintele G. Florovsky. Astfel, la Conferința de la Londra (1952), el a declarat: „*Am venit aici nu pentru a critica alta Biserici, ci pentru a le ajuta să vadă adevărul, pentru a le lumina cugetarea într-un mod frățesc, informându-le despre învățătura Bisericii una, sfântă, sobornicească și apostolească, care este Biserica greco-ortodoxă, neschimbată din epoca apostolică”.*

Și la Evanston în 1954, delegații ortodocși proclamară: „*În concluzie, trebuie să ne declarăm convingerea profundă că numai sfânta Biserică Ortodoxă a păstrat credința transmisă o dată pentru totdeauna sfinților în toată plinătatea și puritatea ei; și asta nu datorită meritului nostru omenesc, ci pentru că i-a plăcut lui Dumnezeu să păstreze «această comoară în vase pământești, pentru ca revărsarea darului să vină de la Dumnezeu»”.*

La New Delhi, în 1961, același ecou: „*Unitatea a fost ruptă și trebuie recucerită. De fapt, Biserica Ortodoxă nu este o confesiune între altele, nici una dintr-o multitudine. Pentru ortodocși, Biserica Ortodoxă este, în sine, Biserica. Biserica Ortodoxă este profund creștină că temelie ei lăuntrică și învățătura ei coincid cu mesajul apostolic și cu tradiția Bisericii primare, neîmpărțite. Biserica*

Ortodoxă se află în continuitatea neîntreruptă și niciodată distrusă a preoției harice, a vieții și credinței în Taine. Succesiunea apostolică a demnității episcopale și a preoției sacramentale este, pentru ortodocși, cu adevărat esențială și de aceea reprezintă un criteriu indispensabil al existenței Bisericii în general. Potrivit convingerilor sale intime și având conștiința propriei sale întemeieri, Biserica Ortodoxă consideră că ocupă un loc aparte și excepțional în sânul creștinătății dezbinată; ea este purtătoarea și martora tradiției Bisericii primare neîmpărțite, din care provin prin reducere sau separare toate confesiunile creștine existente”.

Am putea să mai prezentăm aici mărturiile ale teologilor ortodocși cei mai distinși și mai recunoscuți. Ne vom mulțumi cu unul dintre aceștia, Părintele Dumitru Stăniloae, teolog cunoscut nu numai pentru știința sa, ci și pentru lărgimea sa de vederi și perspectiva unui ecumenism înțeles în sens ortodox.

În mai multe locuri din remarcabila carte *Pentru un ecumenism ortodox* (Le Pireé, 1976), Părintele Dumitru face aluzii la temele abordate de Declarația Comună, pe care le tratează însă potrivit mărturisirii ortodoxe. Citatele vor evidenția discordanța dintre tezele Declarației și credința noastră ortodoxă.

„Fără unitatea credinței și fără comuniunea cu același Trup și Sânge ale Cuvântului întrupat, nu va exista Biserică în adevăratul sens al termenului. (...) Cu alte cuvinte, economia permite validarea unei taine săvârșite în afara Bisericii pentru acela care intră în comuniune deplină de credință cu membrii Bisericii Ortodoxe și devine un membru al ei. (...) În concepția romano-catolică, Biserica nu este atât un organism spiritual al cărui cap este Hristos, ci mai degrabă o organizație juridică care nu trăiește în dimensiunea divină, ci în planul «supranaturalului» și al grației create. (...)”

Unitatea de credință joacă un rol indispensabil în păstrarea acestei unități, pentru că ea leagă absolut toți membrii Bisericii cu Hristos și între ei.(...)

„Toți cei care nu-l mărturisesc pe Hristos în întregime, ci doar parțial, nu pot realiza comuniunea totală nici cu Biserica, nici între ei. (...) Cum ar putea catolicii să se unească într-o euharistie comună cu ortodocșii din moment ce ei cred că sunt uniți mai mult prin Papa decât prin dumnezeiasca Împărtășanie? Ar putea dragostea să se reverse dinspre Papă spre lume? Acea dragoste care se revărsă din Hristos aflat în Sfânta Împărtășanie?(...) E suficient să recunoaștem faptul că Ortodoxia, ca trup deplin al lui Hristos, vrea să primească în sânul său părțile care s-au despărțit de ea...”

N-ar putea exista, se înțelege, două trupuri depline ale lui Hristos!

Suntem pe deplin stupefiați Sanctitate, să vedem că ortodocșii fac aceste concesii tocmai în momentul în care romano-catolicii nu numai că-și mențin ecleziologia papocentrică, dar chiar o întăresc și mai mult.

Conciliul II Vatican, se știe, departe de a diminua primatul și infailibilitatea, dimpotrivă le-a mărit. Profesorul Ioan Kamiris scria: *„Bine cunoscutele pretenții latine la monarhia absolută a Papei nu numai că nu și-au pierdut nimic din forță atunci când au fost ascunse la Conciliul II de la Vatican, sub masca colegialității episcopilor; dimpotrivă, chiar prin asta ele s-au întărit, și actualul papă nu ezită ca, din când în când, să le pună în evidență cu multă emfază”.*

Or, textul enciclicei papale din 28 mai 1992 *„Către Episcopii Bisericii Catolice”* recunoaște ca singură Biserică „catolică” (universală) pe cea de la Roma și pe Papa ca singurul episcop catolic, universal. Biserica Romei și episcopul său constituie „esența” întregii Biserici. Toate celelalte Biserici locale și episcopii lor reprezintă doar expresii ale „prezenței” și „puterii” imediate ale Episcopului Romei și a Bisericii sale, care determină *„din interior caracterul de eclezialitate al tuturor Bisericilor locale”.*

Bisericile ortodoxe, după acest text al Papei, datorită faptului că nu îi sunt supuse, nu au nici un fel de caracter

eclezial. Și nu trebuie considerate decât „biserici parțiale” („*Verdienen den Titel «Teikirchenu»*” - „*Merită numele de Biserici parțiale*”).

„Directorul pentru aplicarea principiilor și normelor ecumenismului” reia explicit aceeași ecleziologie. Acest „Director” al Bisericii Romano-Catolice a fost prezentat de Cardinalul Cassidy la reuniunea episcopilor romano-catolici (10-15 mai 1993) în prezența necatolicilor și ortodocșilor. Se subliniază în acest document că romano-catolicii „*păstrează convingerea fermă că unica Biserică a lui Hristos este Biserica Catolică*”, guvernată de succesorul lui Petru și de episcopii care sunt în comuniune cu el (*Lumen Gentium*, 8; § 17), în măsura în care „*colegiul episcopilor are drept cap pe Episcopul Romei, ca succesor al lui Petru*” (§ 14).

Găsim în același text multe cuvinte frumoase despre necesitatea de a dezvolta dialogurile ecumenice, educația ecumenică - evident pentru a „tulbura apele” și a-i prinde pe ortodocșii naivi în cursa metodei unioniste planificate de Vatican și urmate cu succes - adică subordonarea față de Roma.

Această metodă este descrisă astfel de textul despre care vorbim: „*Au fost admise drept criterii ale lucrării ecumenice în comun: pe de o parte, recunoașterea reciprocă a botezului și introducerea de simboluri comune ale credinței în experiența liturgică; pe de altă parte, colaborarea pentru educația ecumenică, rugăciunea comună și lucrarea pastorală comună, astfel încât să trecem de la conflict la coexistență, de la coexistență la cooperare, de la cooperare la participare și de la participare la comuniune*”.

Cel mai grav este că astfel de texte pline de ipocrizie sunt apreciate, în general, de ortodocși ca pozitive.

Suntem îndurerați să constatăm că pe logica romano-catolică a acestui text se bazează și declarația comună de la Balamand.

Ne întrebăm, deci, dacă aceste ultime evoluții nu-i

justifică de fapt pe cei care propovăduiau că, în astfel de condiții, dialogurile sub diferite forme se desfășoară, în instanță, în detrimentul Ortodoxiei.

Înalt Prea Sfințite Părinte și Stăpâne,

Din punct de vedere omenesc, romano-catolicii au obținut prin acest text, recunoașterea, din partea anumitor ortodocși, a Bisericii lor drept continuatoarea legitimă a Bisericii UNA SANCTA, având plinătatea Adevărului, a Harului, a Preoției, a Tainelor, a Succesiunii Apostolice.

Cu toate acestea succesul se întoarce împotriva lor, pentru că le ia orice posibilitate de a se pocăi, de a recunoaște și a depăși grava lor slăbiciune eclezio logică și dogmatică.

Iată de ce concesiile făcute de ortodocși nu mai sunt, în esență și în realitate, rodul dragostei. Ele nu fac bine nici catolicilor, nici ortodocșilor.

Ele fac să treacă „nădejdea Evangheliei” (Coloseni 1,23) de la Hristos Dumnezeu-Om, la idolul om-dumnezeu, adică Papa umanismului occidental.

Suntem obligați, spre binele romano-catolicilor, ca și al întregii lumi, pentru care neprihănită ortodoxie este ultima nădejde, să nu acceptăm niciodată unirea, nici recunoașterea Bisericii Romano-Catolice ca „biserica soră” sau a Papei ca episcop canonic al Romei, sau a Bisericii Romei ca posesoare a unei succesiuni apostolice canonice, a Preoției și a Tainelor, fără ca ea să respingă explicit Filioque, infailibilitatea, primatul, harul creat și celelalte mărturisiri strâmbe (kakodoxii) pe care nu le vom privi niciodată ca pe niște diferențe nesemnificative sau teologumene, pentru că ele alterează iremediabil caracterul teandric al Bisericii și sunt blasfemii.

Caracteristice sunt și aceste afirmații de la Vatican II:

- „Pontiful roman, ca succesori al lui Petru, este principiul perpetuu și vizibil, fundamentul unității atât al episcopilor, cât și al masei credincioșilor.

- Această supunere religioasă a voinței și inteligenței trebuie să se manifeste într-un fel special în ceea ce privește magisteriul, autoritatea autentică de învățător a Pontifului Roman, chiar și atunci când nu predică *ex cathedra*.

- Pontiful roman, șeful colegiului episcopilor, posedă această infailibilitate în virtutea investirii sale, atunci când, în calitate sa de păstor și de învățător suprem al tuturor credincioșilor, care îi întărește în credință pe frații săi (cf. Luca 22,32), proclamă și hotărăște învățătura de credință sau de morală. Iată de ce hotărârile sale sunt numite pe drept cuvânt definitive prin ele însele și nu prin consimțământul Bisericii; ele sunt de fapt rostite cu asistența Sfântului Duh, care i-a fost promis personal preafericitului Petru, nu au nevoie de nici o altă aprobare și nu admit nici un apel la o altă instanță. Pontiful roman se pronunță deci nu în nume personal, ci el expune sau apără credința catolică în calitate de învățat suprem al Bisericii universale, în care află harisma infailibilității Bisericii înseși.

- Pontiful roman, în virtutea funcției sale de Vicar al lui Hristos și de Păstor al întregii Biserici, are asupra acesteia o putere deplină, supremă și universală, pe care o poate exercita oricând în deplină libertate... Este nul Sinodul ecumenic care nu a fost confirmat sau cel puțin acceptat ca atare de succesori al lui Petru și este o prerogativă a pontifului roman convocarea, prezidarea și confirmarea acestor Sinoade”.

Sanctitate, toate aceste cuvinte nu sună în urechile ortodocșilor ca niște hule împotriva Sfântului Duh și împotriva dumnezeiescului întemeietor al Bisericii, Domnul nostru Iisus Hristos, singurul Cap veșnic și infailibil al Bisericii, singurul care asigură unitatea Bisericii? Nu răstoarnă în întregime ecleziologia evanghelică, divino-umană și duhovnicească a Ortodoxiei? Nu-l supun omului pe Dumnezeu-om?

Cum să înțelegem și să trăim împreună în acest duh fără a ne pierde credința și mântuirea?

Iată de ce, rămânând credincioși tradițiilor primite de la Sfinții Părinți, nu vom recunoaște niciodată Biserica romană, cel puțin în forma în care există ea astăzi, ca întruchipând împreună cu a noastră - Biserica una, sfântă, sobornicească și apostolească a lui Hristos.

Pe de altă parte considerăm necesar ca, printre diferențele teologice, să fie subliniată deopotrivă problema distincției dintre ființa și energiile lui Dumnezeu și caracterul necreat al energiilor dumnezeiești, pentru că dacă harul e creat, așa cum propovăduiesc romano-catolicii, mântuirea noastră e zădărnicită, și tot astfel îndumnezeirea omului, iar Biserica încetează de a mai fi o comuniune de îndumnezeire, coborând la nivelul unei organizații legalo-canonice.

Pentru toate aceste lucruri, ne căutăm adăpost cu sufletul îndurerat la Voi, părintele nostru spiritual, și vă rugăm insistent, cu profundă venerație să vă luați răspunderea acestei probleme, cu prudența și sensibilitatea pastorală care vă caracterizează să nu acceptați textul de la Balamand și, în general, să faceți tot ce vă stă în putință pentru a preveni consecințele neplăcute pe care le va avea pentru unitatea panortodoxă eventuala adoptare a acestui text, fie și de numai câteva Biserici.

Cerem totodată sfintele voastre rugăciuni către Dumnezeu, pentru ca și noi înșine, smeriți călugări și sihaștri ai Sfântului Munte - în această epocă de confuzie spirituală, de compromisuri cu lumea și de slăbire a înțeleșurilor ortodoxe și dogmatice - să putem rămâne supuși până la moarte „dreptarului învățăturii” (Romani 6,17) pe care am primit-o de la Sfinții Părinți, oricât ne-ar costa acest lucru.

Vă sărutăm dreapta cu cea mai adâncă venerație.

Toți reprezentanții în Sfânta Sinaxă și stareții celor douăzeci de mănăstiri de la Sfântul Munte Athos Kareya, 8 decembrie 1993

SFÂNTUL IOAN DE KRONȘTADT ȘI PAPISMUL ROMANO-CATOLIC*

Arhiepiscopul Averchie Jordanvilski

În vremurile pe care le trăim, când apar atâtea discursuri amăgitoare despre așa-zisa „unire a bisericilor”, când *mișcarea ecumenică* se extinde și se consolidează, trezind entuziasmul multora din cei ce se adună periodic la sesiunile „Conciliului universal al Vaticanului”, ar fi timpul ca toți dreptii creștini ortodocși să-și amintească ce părere avea despre papismul romano-catolic marele nostru cuvios și făcător de minuni, Sfântul Ioan din Kronștadt.

Iată ce scrie el în lucrarea sa „Gânduri despre Biserică”:
„Nici una din confesiunile Credinței creștine, în afară de cea Ortodoxă, nu-l poate conduce pe un creștin la deplinătatea vieții creștinești sau a sfințeniei și la curățirea desăvârșită de păcate și la neputreziciune”, deoarece celelalte confesiuni ne-ortodoxe „țin nedreptatea drept adevăr” (Romani 1, 18), au amestecat deșarta înțelepciune și minciuna cu adevărul și nu sunt înzestrate cu acele mijloace de purificare, renaștere, primenire, datorite de Dumnezeu Bisericii Ortodoxe. Practica de secole transmisă prin istoria Bisericii Ortodoxe și altor culte a demonstrat și demonstrează aceasta cu o

* Arhiepiscopul Averchie Jordanvilski, **Marea apostazie**, M-rea Slătioara, 1996, p.36.

uimitoare claritate. Gândiți-vă la mulțimea sfinților Bisericii noastre, de mai înainte și din timpurile prezente și absența lor în cultele catolic și protestant, după separarea respectiv îndepărtarea lor de Biserica Ortodoxă”.

Iată extraordinarele cuvinte ale Sfântului Ioan, îndreptate parcă anume împotriva ultimei rezoluții „ecumenice” a Conciliului de la Vatican: „Există numeroase confesiuni separate ale creștinismului, cu diverse structuri externe și interne, cu diverse opinii și teorii, adesea contrare adevărului dumnezeiesc al Evangheliei, predaniei Sinoadelor locale și universale și ale Sfinților Părinți. Ele nu pot fi considerate ca adevărate și salvatoare din cauza indiferenței față de credință sau considerarea fiecărei credințe drept egal de mântuitoare, ceea ce duce la necredință și apostazie, la neglijență în îndeplinirea pravilelor și canoanelor Sfintei Tradiții, la răceala creștinilor unul față de altul.”

„Simone, Simone, iată satana v-a cerut să vă cearnă ca pe grâu” (Luca 22, 31). El, satana, a făcut și face acestea, adică a generat schisma și ereziile. Urmați cu strictețe Unica, Dreapta Credință și Sfântă Biserică: „Este un Domn, o credință, un botez, un Dumnezeu și Tatăl tuturor” (Efes. 4, 5).

În ce constă superioritatea nemărginită a Bisericii noastre Ortodoxe?

Biserica Ortodoxă întrece toate „bisericile” ne-ortodoxe, în primul rând prin adevărul său, prin ortodoxismul său păstrat și cucerit cu sângele Apostolilor, Ierarhilor, Mucenicilor, Cuvioșilor și al tuturor Sfinților. În al doilea rând, prin aceea că în modul cel mai sigur conduce spre mântuire pe cea mai netedă cale; că în mod sigur curățește și sfințește, primenește prin mijlocirea ierarhiei, a sfintelor slujbe și a posturilor; în al doilea rând, în modul cel mai reușit învață cum să fim pe placul lui Dumnezeu și să ne mântuim sufletele; ne îndrumă spre pocăință, îndreptare, rugăciune, preamărire, proslăvire. Unde mai găsiți astfel de rugăciuni, imnuri de

slavă, de recunoștință și implorare, o slujbă bisericească atât de minunată, ca în Biserica Ortodoxă? Nicăieri.

Cât de viguros și expresiv vorbește Sfântul Ioan despre totala absurditate a quintesenței sistemului dogmatic papist - dogma greșită despre primatul papei de la Roma, în calitate de locțiitor infailibil a lui Hristos.

Iată cuvintele sale: „Iată, Eu cu voi sunt în toate zilele, până la sfârșitul veacului”. *Însuși Domnul este veșnic prezent în Biserica Sa - pentru ce ne trebuie un locțiitor-papă? Poate fi oare omul păcătos un locțiitor al Domnului? - Nu poate. Locțiitor al Țarului, locțiitor al Patriarhului poate că există, însă locțiitor, înlocuitor al Domnului, al Împăratului fără de început și Cărmuitorul Bisericii, nu poate fi nimeni. Cu adevărat, catolicii se înșeală. Doamne, fă-i să înțeleagă cât de ridicoli sunt cei ce afirmă acest lucru, fiind impresurați de mândrie ca de o salbă.”*

Din această „dogmă” greșită și păgubitoare, după opinia Sfântului Ioan, își trage obârșia, ca dintr-o rădăcină, tot răul în papism.

„Cel mai dăunător lucru în creștinism, spune el, în această religie cerească revelată de Dumnezeu, e primatul omului în Biserică, de pildă, al papei și falsei sale infailibilități. Tocmai în această dogmă a infailibilității și constă cea mai mare greșeală, pentru că papa e un om păcătos, și vai și amar, dacă el își va închipui că ar fi nesupus greșelii. Câte grave erori, fatale sufletelor omenești a născocit biserica papală, catolică în dogme, în ritualuri, în relațiile ostile, anchilozate dintre catolici și ortodocși, în hulele și clevetirile față de Biserica Ortodoxă, în injuriile adresate Bisericii Ortodoxe și creștinilor ortodocși. Și de toate acestea se face vinovat infailibilul, chipurile, papă, cu doctrina sa și politica iezuiților, cu al lor duh al înșelăciunii, duplicității și diverselor procedee incorecte „ad majorem Dei gloriam”.

Trebuie să facem parte din Biserica lui Hristos, al cărei Stăpân este Atotputernicul împărat, Biruitorul iadului, Iisus Hristos. Împărăția Sa este Biserica, care luptă cu începătoriile,

stăpâniile și stăpânitorii întunericului acestui veac, cu duhurile răutății, care sunt în văzduhuri, și care alcătuiesc un imperiu organizat cu iscusință și luptă extrem de perfid, subtil, dibaci și eficace cu toți oamenii, cunoscând la perfecție toate patimile și înclinațiile lor.

Omul singur nu se poate lupta cu ei; chiar și o societate prosperă, dar ne-ortodoxă adică fără Cărmuitorul Hristos, nu poate face nimic cu astfel de dușmani vicleni, ingenioși, treji tot timpul, care și-au însușit la perfecție știința războiului lor. Creștinul ortodox are nevoie de sprijinul puternic de sus, de la Dumnezeu și de la sfinții ostași ai lui Hristos, biruitori ai vrăjmașilor mântuirii prin puterea harului lui Hristos, și de la Biserica Ortodoxă pământească, de la păstori și dascăli, apoi de rugăciunile comune și de taine. O astfel de ajutoare a omului creștin în lupta cu vrăjmașii văzuți și nevăzuți este anume Biserica lui Hristos, din care, prin mila lui Dumnezeu, facem parte și noi. Catolicii au inventat un nou cap, înjosind Unicul și Adevăratul Cap al Bisericii - pe Hristos; luteranii au căzut și au rămas fără cap iară anglicanii - la fel; ei Biserica nu au, legătura cu Capul e întreruptă, atotputernicul ajutor lipsește, iar Veliar luptă din răspuțeri cu toată viclenia și pe toți îi ține în rătăcirea și pierzania sa. Mare este numărul celor ce pier în necredință și destrăbălare!

Deci, iată care este cauza primară a răului în papismul romano-catolic, după cum observă just Sfântul Ioan: *„Cauza tuturor falsurilor din Biserica romano-catolică este mândria și recunoașterea papei efectiv ca șef al Bisericii, și încă infailibil. De aici provine toată opresiunea Bisericii apusene. Asuprirea gândirii și credinței, suprimarea adevăratei libertăți în credință și în viață, peste toate papa și-a pus mâna sa grea; de aici dogmele eronate, de aici diversele canoane și reguli greșite privitoare la spovada păcatelor; de aici indulgențele; de aici denaturarea dogmelor; de aici fabricarea unor „sfinți” ai „bisericii” apusene și a unor moaște inexistente, neproslăvite de Dumnezeu; de aici „trufia, care se ridică împotriva*

cunoașterii lui Dumnezeu" (II Cor. 10, 5) sub aparența evlaviei și râvnei unei mai mari glorificări a lui Dumnezeu".

Papa și papismul până-ntr-atât s-au trufit și s-au preamărit pe sine, încât s-au încumetat să-L critice pe Însuși Hristos, Ipostasul înțelepciunii dumnezeiești și au extins (sub pretextul dezvoltării dogmelor) trufia lor până acolo, încât au denaturat unele din slovele, poruncile și legile Sale, care nu trebuiau schimbate până la sfârșitul veacurilor, ca de pildă cuvintele Apostolului Pavel: *„căci de câte ori veți mânca această pâine și veți bea acest pahar, moartea Domnului vestiți până când va veni" (I Cor. 2, 26);* în locul pâinii dospite folosesc la liturghie azimile.

Această trufie a reprezentat sursa nemăsuratului fanatism și a urii mortale față de toți cei ce gândesc în alt fel, prin care papismul romano-catolic a devenit renumit pe parcursul istoriei:

„Ura față de Ortodoxie, fanatismul și prigoana ortodocșilor, crimele - trec ca un fir roșu prin toate secolele istoriei catolicismului. „După roadele lor îi veți cunoaște.” Oare acesta este duhul lăsat nouă de Hristos? Dacă putem spune cuiva - atunci catolicilor, luteranilor și reformaților le putem spune oricând: „Nu vă știu de unde sunteți” (Luca 13, 25). Iată unde i-a dus pe romano-catolici înlocuirea Capului Bisericii - pe Hristos cu papa!”

La catolici capul Bisericii, în fond, nu e Hristos ci papa, iar catolicii îl râvnesc pe papă, nu pe Hristos; pentru papă luptă, nu pentru Hristos, și râvna lor în credință trece mereu într-un fanatism pătimăș, mizantropic, înverșunat, fanatism al sângelui și spadei (rugurile), intoleranță, intransigență, duplicitate, falsitate, viclenie.

În Biserica noastră Ortodoxă, după părerea Sfântului Ioan, chiar însăși slujba bisericească ne amintește tot timpul de unitatea noastră duhovnicească sub binecuvântarea lui Hristos, unitate întreruptă definitiv și la romano-catolici și la protestanți, care au denaturat însăși idea de Biserică.

„În timpul fiecărei slujbe bisericești, observa Sfântul Ioan: casnică, particulară sau obștească - vederii duhovnicești a creștinului ortodox i se înfățișează gândul, noțiunea despre unicul trup duhovnicesc, care este trupul lui Hristos, stâlpul și temelie adevărului, al cărui Cap este însuși Hristos Dumnezeu: această Biserică a lui Hristos, sau Trupul duhovnicesc al lui Hristos este alcătuit din trei generații - cerească, pământească și subpământească, deoarece Sfânta Biserică pământească (sau generația luptătoare ce intervine zilnic înaintea Capului său pentru iertarea păcatelor celor răposați în credință și fac pocăință pentru sălășluirea lor în Împărăția Cerească, iar ca mijlocitori în demersurile lor cheamă pe membrii Bisericii Cerești și pe însăși Stăpâna înțelepciunii cugetătoare bisericești - pe Maica Domnului, ca Domnul prin rugile lor să acopere păcatele lor și să nu-i lipsească de Împărăția Cerească.

Nouă, celor trăitori pe pământ, mădulare ale Bisericii lui Hristos, ne este foarte îmbucurător și mângâietor să credem totdeauna, să știm și să nădăjduim că Maica noastră duhovnicească, Sfânta Biserică neconținut, zi și noapte, se roagă tainic și pentru noi, că ne aflăm întotdeauna sub acoperământul haric al Domnului Însuși, a Născătoarei de Dumnezeu, a Sfinților Îngeri, a Înaintemergătorului și a tuturor Sfinților. La catolici, capul bisericii este papa, om supus greșelii (în mod eronat a fost declarat infailibil) și, ca atare, a comis numeroase zguduiri asupra Bisericii lui Hristos, prin fapte vădindu-se astfel, și denaturând însăși noțiunea de Biserică a lui Dumnezeu, și încătușând libertatea și conștiința spirituală a creștinilor catolici, supunând în același timp Biserica Ortodoxă unei nedrepte huliri și antipatii din partea catolicilor. La protestanți - germani și englezi, noțiunea despre Biserică este cu totul deformată, întrucât ei nu posedă harisma preoției legitime; nu au Taine, deci nu au Botez și nici cea mai importantă: împărtășirea cu Trupul și Sângele lui Hristos Dumnezeu - Prea Sfântul Cap, unicul Cap al Bisericii lui Dumnezeu pe pământ! Slavă lui Dumnezeu Celui în Treime, că n-am căzut în hula împotriva lui Dumnezeu, n-am recunoscut și nu recunoaștem în veci drept cap al Bisericii sfinte pe omul păcătos!”

Dar iată cum îi considera Sfântul Ioan pe toți cei ce nu aparțin sfintei noastre Biserici Ortodoxe: *„Mulțumesc lui Dumnezeu, care a ascultat și ascultă rugăciunile mele înaintea atotmântuitoarei și înfricoșătoarei Jertfe (a Trupului și Sângelui lui Hristos) pentru marile comunități rătăcite de la credință, cu numele de creștine, dar în esență apostate: cea catolică, luterană, anglicană și altele. Ce demonstrează ritualul convertirii de la diferitele credințe și confesiuni și alipirea la Biserica Ortodoxă? Necesitatea abandonării falselor credințe și confesiuni, tăgăduirea rătăcirilor, practicarea Dreptei Credințe prin pocăință și mărturisirea tuturor păcatelor anterioare, și flegăduința dată lui Dumnezeu de a păstra și a împărtăși cu tărie credința curată, a se păzi de păcate și a trăi în virtute.”*

Iată condamnarea clară și categorică de către Sfântul Ioan a ecumenismului actualmente la modă, care a cuprins deja toate Bisericile Ortodoxe locale, iată răspunsul hotărât și ferm dat „ecumeniștilor”, sub pretextul falsei „iubiri creștinești”, propagând valoarea echivalentă și egalitatea în drepturi a tuturor credințelor și confesiunilor!

În încheiere se cuvine să menționăm, în calitate de exemplu grăitor și concret la cuvintele Prea Cuviosului nostru Părintele Ioan din Kronștadt despre „duhul minciunii” din papismul romano-catolic, modul în care paterii romano-catolici răspândeau în partea apuseană a țării calomnii la adresa Prea Cuviosului Ioan, precum că el ar fi trecut la catolicism și numai datorită acestui fapt a devenit atât de renumit prin minunile sale și prin darul clarvizionii.

Iată cum răspunde acestor născociri fanteziste însuși Părintele Ioan în Cuvântul său rostit la 7 aprilie 1906, în biserica Sfinților Apostoli Petru și Pavel de la Vitebsk:

„Mult am dorit eu, iubiți părinți, frați și surori, să stau de vorbă cu voi în acest oraș și în această biserică, întru slava lui Dumnezeu și a sfintei și curatei noastre credințe și Biserici, cât și întru întărirea voastră pe calea mântuirii. Trăind și slujind la

Kronstadt ca preot de peste 50 de ani, am primit în ultimul timp numeroase scrisori din ținuturile poloneze apusene, îndeosebi din gubernia Grodno și Vilno - scrise, cum s-ar spune, cu lacrimi de sânge, conținând plângeri amare asupra paterilor catolici și a unor catolici-mireni, acoliții acestora, care îi prigonesc pe creștinii ortodocși, forțându-i prin diverse metode necuvenite să treacă la catolicism, ba chiar afirmând că și Țarul ar fi devenit, chipurile, catolic și la toți le poruncește să treacă la catolicism. În acest fel, clevetind fără scrupule asupra mea și a Țarului, catolicii i-au silit pe mulți țărani dreptcredincioși să treacă la catolicism, impunându-le o credință străină. Acesta este, oare, duhul lui Hristos? Nu demonstrează, oare, paterii în acest fel că credința catolică nu are în sine forța vitală care să cucerească mintea, inima și voința omului, spre a o urma de bunăvoie, și că adepții ei îi atrag pe oamenii cu dreaptă cugetare doar prin minciună și constrângere?!

Iubiți părinți și frați! Cunoașteți slujirea mea neabătută în Biserica Ortodoxă în decursul a 50 de ani, știți, poate, și râvna mea statornică în dreapta credință, ați auzit de numeroasele mele scrieri întru slava lui Dumnezeu și a Bisericii Ortodoxe și despre atâtea semne ale puterii lui Dumnezeu, arătate nu numai creștinilor pravoslavnici, ci și catolicilor, și luteranilor și chiar evreilor și mahomedanilor, atunci când ei se îndreptau cu credință către mijlocirea rugăciunilor mele. Despre toate acestea au adus și aduc dovezi cronicile gazetărești cât și mărturiile adevărate și nemincinoase ale martorilor oculari. Mărturisesc și eu acum în fața voastră, a tuturor, și înaintea lui Dumnezeu Cel Atoatevăzător, că până în prezent minunile vindecărilor n-au secăt. Înseamnă oare aceasta că Credința Ortodoxă este o credință moartă, cum clevetesc catolicii? Nu mărturisește ea neconținut, prin viața și puterea ei mântuitoare, de faptul că este plăcută lui Dumnezeu?

Nu doresc să chem ca martoră a neadevărului catolic istoria milenară imparțială: ea este suficient de cunoscută întregii lumi cultivate.

Este încă vie în memorie „uniația” de tristă amintire din secolul al XVII-lea, la noi în Rusia - acea ură fanatică cu care catolicii distrugneau bisericile ortodoxe în ținuturile apusene. Sunt încă vii în memorie toate ponegririle și insultele, cu care era împrășcată credința pravoslavnică, Biserica Pravoslavnică și sărmanii creștini pravoslavnici. Acum iarăși au reînceput timpurile uniațiilor. Și asta când? Atunci când catolicilor li s-a dat libertatea deplină, libertate, desigur, nu pentru a prigoni Ortodoxia și pe ortodocși, ci pentru conlocuirea frățească, pașnică, mutuală cu cetățenii de credință ortodoxă.

Am citat la început cuvintele Sfântul Apostol Pavel despre Biserică, ca Trup al lui Iisus Hristos, și despre Hristos, Capul Bisericii, „Care este plinirea Celui ce plinește toate întru toți” (Efes. 1, 23).

Credem cu tărie în acest unic Cap al Bisericii și altă căpetenie vizibilă și infailibilă nu putem să recunoaștem, fiindcă nu putem sluji la doi stăpâni. Nouă ne este de-ajuns unicul Cap, atotdrept, atotștiutor, atotputernic, atotplinitor („plinirea Celui ce plinește toate întru toți”). Acest Cap ne călăuzește, ne apără și ne întărește în credință prin Duhul Sfânt, slujește, luminează, mântuiește, aduce la desăvârșire.

Iar dacă voiți să vedeți slăvitele și plăcutele lui Dumnezeu roade ale credinței noastre, priviți acea mulțime de vulturi cerești care au zburat de pe pământul nostru la cer, către însuși Soarele Dreptății - pe toți Sfinții noștri din vechime, și pe cei noi, proslăviți prin viața îngerească, prin moaștele neputrezite și minunile nenumărate.

În încheiere voi spune că adevărul credinței noastre constă în ea însăși, în însăși ființa ei, în ea însăși este Amin!”.

Pentru toți cei care-l cinstesc cu sfințenie pe marele Cuvios al Domnului, Sfântul și dreptul Părintele nostru Ioan

din Kronștadt, mărturiile sus-citate sunt mai mult decât suficiente, mai ales că dreptatea și temeinicia lor este confirmată de viața însăși și de istoria nepărtinitoare.

Ce fel de încredere mai putem avea după aceasta în papismul romano-catolic, bazat pe neadevăr și pătruns în întregime de falsitate, până când nu se va dezice cu hotărâre și în fața întregii lumi de minciuna sa păgubitoare și de rătăcirile pierzătoare de suflete omenești, generate de ea.

Nu pot exista nici un fel de compromisuri și nici un fel de relații cu papismul, „căci ce însoțire are dreptatea cu fărădelegea? sau ce împărtășire are lumina cu întunericul?” (Cor. 6, 14).

Singura cale sigură în vremurile noastre viclene, pline de tot felul de amăgiri și înșelăciuni, este calea arătată de același mare luminător:

“Luptă-te cu orice rău, stinge-l neîntârziat, luptă împotriva lui cu armele Sfintei Credințe, înțelepciunii și adevărului dumnezeiesc, a rugăciunii, evlaviei, crucii, bărbăției, devotamentului și dreptății, date ție de la Dumnezeu!”

(Din Cuvântul rostit la 30 august, 1906).

SCRISOARE PATRIARHULUI APUS*

Arhimandrit Epifanie Theodoropulos

Înalt Prea Fericirea Voastră,

De câțiva ani încoace, trupul Bisericii - trupul cugetător al creștinilor - stă într-o tulburătoare așteptare privind salturile primejdioase ale credinței Primului Arhiepiscop al Ortodoxiei.

Pe scurt, pentru a evita lungirea cuvântului, purtarea ÎPF Voastre și a câtorva delegați ai Papei aruncă adevărații fii ai Bisericii nu numai într-o nedescris mahnire, ci și într-o grozavă încercare duhovnicească.

ÎPF Voastră corespunziți cu Papa în orice problemă bisericească ca și cum am trăi în secolul cinci după Hristos. Vă expuneți la oboseală și lungi călătorii pentru a-l întâlni. Schimbați cu el prietenesti îmbrățișări și frățești sărutări⁷⁷. Îl numiți *Primul Episcop al Creștinătății* și pe ÎPF Voastră cel de-al doilea. Ați proclamat *Urbi et orbi* că „nici o diferență nu separă

* După traducerea ieom. Visarion din periodicul „*Trei Ierarhi*”, nr.1228, dec. 1965, Grecia. Epistola este adresată IPS Athenagoras al Constantinopolului, ieroh mason care a pus bazele și a preluat frâiele ecumenismului ortodox pentru a săvârși unirea Bisericii cu toate celelalte credințe eretice și păgâne. Această grozavă trădare ecumenistă rămasă neterminată este în prezent condusă de IPS Bartolomeu al Constantinopolului...

⁷⁷ Vezi Pilde 26, 27: „*Va băga cineva foc în sân și hainele lui nu le va arde? Sau va călca cineva peste cărbuni de foc și picioarele lui nu le va arde?*”

cele două biserici". Vă rugați împreună cu trimișii latini și vă purtați cu cardinalii ca și cum ar fi episcopi ortodocși.

Ați ridicat anatemele secolului XI care, chiar dacă au fost aruncate sub presiunea momentelor fără precedent ce erau atunci, veneau ca o reacție la blasfemiile (ce se răspândiseră în întreaga creștinătate) minților catolice asupra de-Dumnezeu-purtătoare Ortodoxii. Dinspre partea latinilor totul a mers după un plan, într-adevăr mult întârziat – care căuta trădarea rânduitorilor Canoane ale Bisericii, Legi Sfinte ce impun alungarea din dumnezeiescul staul a oilor *de netămăduit și bolnave de moarte* care sunt ereticii, schismaticii și trădătorii credinței.

Înalt Prea Fericite Părinte,

Care dintre acestea s-au petrecut? S-a făcut Papa ortodox sau ÎPF Voastră catolic? Dacă e prima, declarați-o oficial ca să ne bucurăm și să ne veselim toți laolaltă. Dacă e cea de-a doua, spuneți-o direct și sincer, ca să fim siguri că s-au împlinit proorociile ce zic că Noua Romă [cetatea Constantinopolului, n.n] va fi distrusă și căzută în erezie. Dacă nici una dintre acestea nu s-au întâmplat, ci amândoi întâi-stătătorii rămâneți fiecare întru limitele trasate, atunci cum se explică astfel de fapte?

Cum e posibil ca un papă eretic să fie primul episcop al creștinătății și ÎPF Voastră cel de-al doilea? De când Biserica noastră ortodoxă își pomeneste episcopii alături de ereticii cardinali? Folosiți un limbaj strict dogmatic sau metaforic, îndreptățiți acrivia canonică sau ipocrizia diplomatică? Sunteți un episcop sau un diplomat? Și mai departe, cum e posibil ca penitențele canonice ale Bisericii Ortodoxe să fie ridicate când păcatul anatemizat de ele (erezia) continuă să rămână și să se lățească și să se mărească pe sine? Chiar dacă nu ar fi fost anatemele împotriva catolicismului și a papilor, pentru nesăbuitele schimbări în credință, acestea ar trebui să fie

pronunțate chiar astăzi, cu consimțământul tuturor Bisericilor Ortodoxe și conform regulilor clare și consfințite ale Sfințelor Canoane. Cum și de ce, de vreme ce eresul există, anatemele au fost ridicate?

Înalt Prea Fericirea Voastră,

Este trist că vă purtați așa cum o faceți, pentru a vă împrieteni cu puterea lumească a Vaticanului, pe care credeți că o puteți opune presiunilor turcești din zonă, de a opri violența ce amenință Patriarhia Ecumenică și de a zgâlțâi domnia păgână a orașului Constantinopol. Dacă e adevărat, atunci amândoi sunteți în înșelare și vă munciți degeaba.

Avem noi alianța cu Dumnezeu cel adevărat, cu Atotțiitorul și Preasfântul, da sau nu? Dacă da, atunci „*cădea-vor dinspre latura ta o mie și zece mii de-a dreapta ta, dar de tine nu se vor apropia*”⁷⁸. Chiar dacă furtunile se vor stârni prin mânia sălbatecă a agarenilor, acestea trebuie să fie pentru noi ca o „*nimicnicie și deșertăciune*”⁷⁹. Atunci „*dreptul ca finicul va înflori și ca cedrul din Liban se va înmulți*”⁸⁰, „*atunci va sări șchiopul ca cerbul și limpede va fi limba gângavilor, că izvoare de apă vor curge în pustiu și pâraie în pământ însetat*”⁸¹, atunci „*neamurile vor înțelege și se vor pleca, căci cu noi este Dumnezeu.*”⁸²

Dacă nu, atunci de ce să ne propunem să credem „*în împărați, în fii oamenilor în care nu este mântuire*”⁸³. Atunci, Sanctitate, cuvintele profetului ne sunt adresate: „*Vai de cei ce se pogoară în Egipt după ajutor și se bizuie pe caii lor și își pun nădejdea în mulțimea carelor și în puterea călăreților, dar nu-și ațintesc privirea către Sfântul lui Israel și nu caută pe Domnul. Dar*

⁷⁸ Psalmul 90, 7.

⁷⁹ Isaia 40, 17: „*Toate neamurile sunt ca o nimica înaintea Lui, nu sunt decât nimicnicie și deșertăciune*”.

⁸⁰ Psalmul 91, 12.

⁸¹ Isaia 35,6.

⁸² Încă și zice: „*De frica voastră nu ne vom teme nici ne vom tulbura, căci cu noi este Dumnezeu*”, din slujba Pavcerniței mari.

⁸³ Psalmul 146, 3.

El este înțelept, El va face să vină nenorocirea și nu Își va lua înapoi cuvintele. El se ridică împotriva casei celor fără de lege și împotriva ajutorului celor care săvârșesc nedreptatea. Egipteanul este om, nu Dumnezeu, caii lui sunt carne și nu duh. Când Domnul își va întinde mâna Lui, ocrotitorul se va împiedica și ocrotitul va cădea, iar amândoi vor pieri.”⁸⁴

Înalt Prea Fericite Stăpâne,

Este de trei mii de ori mai bine pentru tronul istoric al Constantinopolului să fie smuls și repus într-o insulă pustie din mare, ori chiar a fi prăbușit în adâncurile Bosforului, decât a devia câtuși de puțin de la calea dumnezeiască a Sfinților Părinți care cu un singur glas strigă: „Nu e loc de compromis în materie de Credință Ortodoxă”

Cele șapte candelabre ale Apocalipsei au fost stinse cu mult timp în urmă din pricina păcatelor noastre. Șapte Biserici Apostolice, biserici privilegiate ce au avut onoarea de a primi, fiecare în parte, scrisori din cer prin de Dumnezeu insuflatul Prooroc al Patmosului, prin care erau înștiințate că vor dispărea de pe fața pământului.⁸⁵ Și acolo unde odată erau săvârșite cu frică și cu cutremur Sfintele Taine și se înălțau doxologii Sfintei Treimi, astăzi doar bufnițele vuiesc ori dracii joacă hora. Oricum ar fi, Mireasa lui Hristos nu a murit. Biserica lui Hristos nu a dispărut. Ea își continuă drumul prin secole, rănită și însângerată ca și Făcătorul ei, dar neadormită și neînfrântă, strălucitoare, adăpostire caldă și de viață dătătoare și mântuitoare de suflete. Ea, Biserica Ortodoxă, nu va muri niciodată, nici chiar dacă tronul ecumenic va fi mutat sau distrus. Doamne ferește! Nici un gând ortodox pentru mutarea sau distrugerea tronului ecumenic. Dar din nou, nimănu,

⁸⁴ Isaia 31, 1-3.

⁸⁵ Acestea sunt Bisericile Apostolice ale Efesului, Smirna, Pergam, Tiatira, Sardes, Filadelfia și Laodicea, care au fost complet distruse în războiul din Asia Mică în 1924, când creștinii au fost deportați sau masacrați.

nicăieri și niciodată nu i se va îngădui a sacrifica pentru binele său cea mai mică părticică din Credința Ortodoxă. Luptați pentru ea cu toată puterea! Sunteți chemat și uns pentru a o face. Sacrificați de dragul lui orice, oricât: bani, averi, onoruri, glorie, comori, diaconi, preoți, episcopi, și chiar pe Patriarhul Athenagoras! Păstrați doar singurul lucru de trebuință, un singur păzitor, unul singur să nu-l sacrificați: **Credința Ortodoxă!** Tronul are valoare și e de folos atât timp cât răspândește în întreaga lume negraita și dulcea lumină lină a Ortodoxiei.

Farurile sunt folositoare cât timp luminează drumul celor ce călătoresc pe mare pentru a evita stâncile. Când lumina lor e stinsă, se fac nu numai nefolositoare, ci vătămătoare pentru cei ce s-ar încumeta să se apropie.

Înalt Prea Fericite Părinte și Stăpâne,

Deja ați mers prea departe, ați pus pasul dincolo de Rubicon. Răbdarea miilor de suflete dreptcredincioase, a clerului și a laicilor, a ajuns la limita exasperării. Pentru dragostea lui Dumnezeu, întorceți-vă înapoi! Nu introduceți schisme și dezbinări în Biserică. Încercați să uniți ce e despărțit, dar singurul lucru care-l veți reuși e să distrugeți unitatea și să faceți fisuri adânci în temelia Bisericii. Veniți-vă în fire și treziți-vă! Dar, din păcate, ați mers prea departe. Deja e aproape seară și ziua a trecut. Când oare veți vedea cum se cască abisurile pe drumul pe care singur vă călăuziți? Fie ca toată puterea Celui ce odată a făcut soarele să stea deasupra Ghibeonului și luna înaintea văii Aialon⁸⁶, va repeta minunea și va lungi din nou ziua ce va străluci cu mai multă lumină și vă va deschide ochii pentru a vedea, înțelege și reîntoarce.

⁸⁶ Iosua 10, 12-13: „Atunci a strigat Iosua către Domnul și a zis înaintea Israelitilor: «Stai soare, deasupra Ghibeonului, și tu lună, oprește-te deasupra văii Aialon!» Și s-a oprit soarele și luna a stat până ce Domnul a făcut izbândă asupra vrăjmașilor lor.”

CUPRINS

Îndemn la discernământ	7
Asupra catolicilor, Sfântul Simeon al Tesalonicului	13
Criza bisericii catolice, Mihai Urzică	22
Omul și Dumnezeu-omul, Sfântul Iustin Popovici	36
Răspuns susținătorilor bisericii latine Sfântul Ambrozie de la Optina	55
Papa Ioan Paul al II-lea acceptă ... Evoluția!, Părintele Gheorghe Calciu	65
„Pecetluirea” Sfântului Sinod de la anul 1583, Ieromonahul Visarion Moldoveanu	76
Romano-catolicii în spatele propriilor declarații, Ekklesia	98
Vatican I și cardinalul Strossmayer, Călugărul Vasile	114
Ascetica și mistica între răsărit și apus, Monahul Alexie Ksutasvili	129
O epistolă athonită, Sinaxa Extinsă a Sfântului Munte Athos	138
Marea apostazie, Arhiepiscopul Averchie Jordanvilski	155
Scrisoare Patriarhului apus, Arhimandritul Epifanie Theodoropoulos	165